

การศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการแก้งรังแกในสถานศึกษา
ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรุงเทพมหานคร
THE STUDY OF PREVENTION AND PROTECTION MEASURES OF BULLYING
IN BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION PRIMARY SCHOOLS

ธัญชา วงษ์ทองคำ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2564

การศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการแก๊งค์ในสถานศึกษา
ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางสังคม
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE STUDY OF PREVENTION AND PROTECTION MEASURES OF BULLYING
IN BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION PRIMARY SCHOOLS

A Master's Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF ARTS
(M.A. (Social Management))

Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University

2021

Copyright of Srinakharinwirot University

สารนิพนธ์

เรื่อง

การศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการแก๊งค์ในสถานศึกษา
ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ของ

ณัชชา วงษ์ทองคำ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางสังคม
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.หทัยรัตน์ บุญโยปัทม์) (รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์)

ชื่อเรื่อง	การศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการแก๊งค์รังแกในสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัย	ธัญชา วงษ์ทองคำ
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2564
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. หทัยรัตน์ บุญโยปษุภัมภ์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการได้แก่ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่พบในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร 2.) เพื่อศึกษาความแตกต่างในข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา การให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 328 คน วิธีการสุ่มแบบเจาะจง และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า สถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมีอยู่สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกันของนักเรียนชั้นประถม มีการสอบถามความคิดเห็นจากนักเรียน ครอบครัว และบุคลากรรวบรวมเหตุการณ์เพื่อนำมาเป็นบทเรียนในการจัดการปัญหา และหาแนวทางการป้องกัน ผู้อำนวยการโรงเรียนระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งและเขตที่ตั้งต่างกันจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาแตกต่างกัน และความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา และการให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก กับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

คำสำคัญ : การกลั่นแกล้งรังแก, นักเรียน, โรงเรียน

Title THE STUDY OF PREVENTION AND PROTECTION MEASURES OF BULLYING
IN BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION PRIMARY SCHOOLS

Author THANATCHA WONGTONGKUM

Degree MASTER OF ARTS

Academic Year 2021

Thesis Advisor Assistant Professor Dr. Hathairat Punyopashtambha

The purposes of this study are as follows: (1) to study bullying in primary schools under the authority of the Bangkok metropolitan area; (2) to study the individual differences between bullying prevention and attitudes to protection in schools; (3) to study the relationship between knowledge management capabilities; and (4) to study attention to bullying, attitudes towards prevention and protection measures against bullying in high schools. The sample in this study were principals of primary schools under the authority of the Bangkok metropolitan area. The data were collected through questionnaires. The purpose of this study is to determine the current situation of bullying in schools and to reflect the significance of violence among primary school students. The opinions and problems of the students and the preventive measures by families and staff were assessed. School directors or representatives had different attitudes towards bullying prevention and different protection measures were taken in different schools. Also, different regions have different attitudes towards the prevention and protection of bullying. The knowledge and ability of education management showed that there was a positive correlation between the prevention of school violence and attitudes to protective measures. Managers had higher education management knowledge, attitudes to bullying prevention, protection in higher education institutions, and the significance of bullying. The results showed that there was a positive correlation between attitudes to school administrators, attention to the problem of bullying, attitudes to bullying prevention and protection in higher education institutions

Keyword : bullying, student, School

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตาช่วยเหลือ และความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดจนการให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการปรับแก้ไขข้อบกพร่องจากคณะกรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หทัยรัตน์ บุญโยปัทภักดิ์ ที่ได้ให้ความเมตตากรุณาเป็นที่ปรึกษา ให้ความช่วยเหลือชี้ ให้กำลังใจ แนะนำแนวทางในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการทำสารนิพนธ์นี้ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา

รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุยะพรหม รองศาสตราจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนิชานต์ สุญลินภัย ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพิ่มเติมแก่ผู้วิจัย ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณที่ ๆ เพื่อนๆ สาขาวิชาการจัดการทางสังคมที่คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจกันและกันเสมอ

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ เอกการพัฒนารัฐบาลท้องถิ่นสำหรับคำปรึกษาที่ดี ให้กำลังใจ แรงสนับสนุนที่คอยผลักดันข้าพเจ้า ซึ่งไม่ว่ากี่ครั้งที่ข้าพเจ้าขอความช่วยเหลือทุกคนพร้อมจะช่วยข้าพเจ้าเสมอ

ขอขอบคุณนางสาว มินตรา หลีประสิทธิ์ที่เชื่อมั่นในตัวข้าพเจ้าแม้ในวันที่ข้าพเจ้าไม่เชื่อในตัวเอง ขอขอบคุณที่ ณ วันนี้ให้ความรักและกำลังใจ และไม่ว่าวันหน้าจะเป็นอย่างไรข้าพเจ้าจะยังขอบคุณอยู่เสมอ

ขอบคุณนายกฤษฎี อำนวยเดชกร สำหรับแรงผลักดัน ให้กำลังใจในวันที่ข้าพเจ้าท้อแท้ ขอขอบคุณที่สร้างรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ ขอขอบคุณที่ทำให้ข้าพเจ้ามีแรงใจในการดำเนินชีวิต

คำขอบคุณสุดท้าย ขอมอบแก่ตัวข้าพเจ้าเอง ขอขอบคุณที่ไม่ยอมแพ้ ขอขอบคุณสำหรับความพยายาม ขอขอบคุณที่ยอมรับและให้อภัยในความผิดพลาดของตัวเอง หากอนาคตข้าพเจ้าได้กลับมาอ่านสารนิพนธ์เล่มนี้ ข้าพเจ้าขอกล่าวกับเขาว่า “เราได้ทำดีที่สุดที่เราจะทำได้ในขณะนั้นแล้ว จงภูมิใจในใจตัวเองไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เราในวันนี้เป็นกำลังใจให้เสมอ”

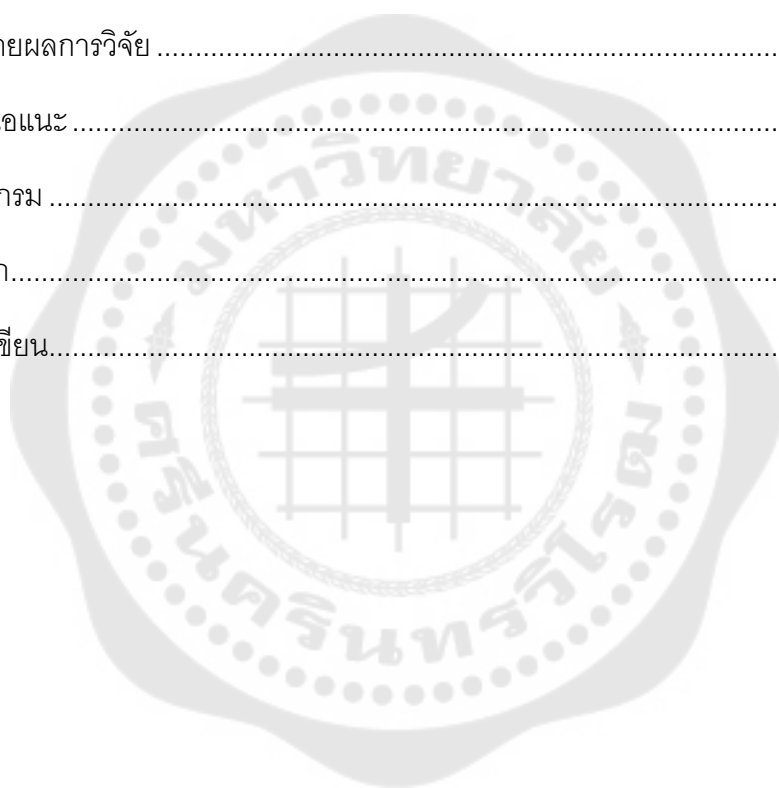
ธนัชชา วงษ์ทองคำ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	6
ขอบเขตด้านพื้นที่.....	6
ตัวแปรที่ศึกษา	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	10
1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก	10
1.1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.....	10

1.2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก.....	13
1.3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ	19
1.4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา (School Climate Theory)	21
1.6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการขัดเกลาทางสังคม (Socialization)	23
1.7. แนวคิดและทฤษฎีทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมตนเองต่ำ (Low-self Control Theory).....	27
1.8. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความผูกพันทางสังคม (Social Bond Theory).....	27
2. มาตรการการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแก	29
2.1. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Universal Declaration of Human Rights)	29
2.2. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child)	30
2.3. เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs).....	31
2.4. มาตรการการป้องกันปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในประเทศไทย	33
2.5. มาตรการการป้องกันปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในต่างประเทศ	36
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
3.1. งานวิจัยในประเทศไทย.....	38
3.2. งานวิจัยในต่างประเทศ.....	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
บทที่ 4 ผลการศึกษา	49

สัญลักษณ์ในการนำเสนอข้อมูล.....	49
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
สรุปผลการวิจัย.....	79
ทดสอบสมมติฐาน	84
อภิปรายผลการวิจัย	84
ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก.....	95
ประวัติผู้เขียน.....	107

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียน	50
ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่พบในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย	54
ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน.....	56
ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน.....	62
ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา.....	67
ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ การให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา	71
ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในข้อมูลส่วนบุคคลในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย	72
ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษา กับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร	76
ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	77

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 แสดงจำนวนข้อความที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก.....	4
ภาพประกอบ 2 แสดงประเภทของการกลั่นแกล้งรังแกในไซเบอร์.....	5

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โรงเรียนเป็นสถานที่ซึ่งประสิทธิ์ประสาทสรรพวิชา บ่มเพาะและขัดเกลาความรู้ความสามารถให้แก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้มีความรู้และวุฒิภาวะ เรียนรู้ข้อเท็จจริงสำหรับการดำเนินชีวิต การอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่เหมาะสมตามแต่ละช่วงวัย และเติบโตขึ้นมาเป็นพลเมืองที่ดีที่มีคุณภาพให้แก่สังคมและประเทศชาติ สถานศึกษานั้นเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สอง เพราะนักเรียนต้องอยู่ในโรงเรียนไม่ต่ำกว่าสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 7-8 ชั่วโมง สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมักเป็นสิ่งที่บ่งชี้ให้เห็นถึงความพร้อมที่จะอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชน (วีชานา อับดุลเลาะ และวุฒิชัย เนียมเทศ, 2563) หากแต่ในปัจจุบันอย่างที่ปรากฏให้เห็นมาอย่างต่อเนื่องว่าสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนภายในโรงเรียน ซึ่งในหลาย ๆ ครั้งผู้ใหญ่มักจะมองข้ามสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้นนี้ไป จึงส่งผลกระทบต่อในวงกว้าง สิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้นนี้ได้กล่าวไปข้างต้น คือ พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก (Bullying) ซึ่งจะก่อให้เกิดความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน (เกษตรชัย และหีม, 2557)

พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกนั้นเกิดขึ้นมาต่อเนื่องและยาวนานและแพร่หลายในสังคมไทยและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุนำไปสู่ความรุนแรงต่าง ๆ ทั้งกับตัวผู้กระทำ ผู้ถูกกระทำ ผู้พบเห็นหรือผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ หรือแม้กระทั่งกับคนในครอบครัว เป็นปัญหาที่สังคมมักจะมองข้ามไม่ได้หยิบยกมาพูดถึงเพื่อแก้ปัญหาอย่างจริงจังเท่าที่ควร เพราะมักจะมองว่าเป็นเพียงแค่เรื่องล้อเล่นหรือหยอกล้อกันของเด็ก (เกษตรชัย และหีม, 2557) ซึ่งให้เห็นปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกันของเด็กนั้นไม่ใช่เพียงแค่เรื่องหยอกล้อของเด็ก เพราะผลการศึกษาเรื่อง New SDG 4 Data on Bullying (2018) โดยสถาบันสถิติศาสตร์ UNESCO Institute for Statistics (UIS) ขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) บ่งชี้ว่าเยาวชนเกือบ 1 ใน 3 ทั่วโลกเคยมีประสบการณ์ถูกล้อ รังแก แกล้งมาก่อน ซึ่งเป็นตัวเลขที่น่าวิตก เพราะตอกย้ำปัญหาใหญ่ที่ส่งผลเสียต่อพัฒนาการ รายงานยังพบว่าเด็กที่มีฐานะยากจนหรือไม่ได้เกิดในภูมิลำเนาเดียวกัน มีแนวโน้มถูกลั่นแกล้งรังแกมากกว่าเด็กกลุ่มอื่น ซึ่งในแต่ละประเทศเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงต่างก็ประสบเหตุการณ์โดนกลั่นแกล้งรังแก ข้อมูลดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งจากตัวชี้วัดสำคัญซึ่งใช้ติดตามความคืบหน้าของเป้าหมาย

การพัฒนาอย่างยั่งยืนในข้อที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต Sustainable Development Goals–SDGs (SDG 4) คือ การมีโอกาสในการเข้าทางการศึกษา ดังนั้นจึงให้ความสำคัญกับเป้าหมายย่อย SDG 4.a. ที่ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อม รวมถึงมุ่งเน้นตัวชี้วัดย่อย ซึ่งแบ่งเป็น 4.a.1 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา, 4.a.2 การติดตามพฤติกรรมการก่อกวนภายในโรงเรียน และ 4.a.3 การศึกษาปัญหาความรุนแรงภายในโรงเรียน ทางสถาบัน UIS ให้ความสำคัญกับปัญหาการก่อกวนเนื่องมาจากส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ และยังทำให้ทำให้คนที่ถูกก่อกวนรู้สึกไม่มีค่า ทำให้ตัดสินใจลาออกจากโรงเรียนกลางคัน ดังนั้น สถาบัน UIS จึงใช้ตัวชี้วัด 4.a.2 ซึ่งเป็นหมวดย่อยใน SDG 4 ในการติดตามสถานการณ์การก่อกวนภายในโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วโลก

รายงานดังกล่าวข้างต้นยังระบุว่าโรงเรียนควรเป็น “Safe Zone” หรือสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก เพราะการศึกษาที่มีคุณภาพขึ้นอยู่กับความปลอดภัยของเด็ก ๆ อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่าการก่อกวนเกิดขึ้นกับเด็กทั่วโลกตั้งแต่เด็กวัยรุ่นในประเทศทาจิกิสถานที่มีอัตราการก่อกวนต่ำที่สุดที่อยู่ที่ร้อยละ 7 ไปจนถึงมากที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 74 ในประเทศซามัว อีกทั้งยังชี้ให้เห็นถึงความแพร่หลาย ไม่ว่าจะในภูมิภาคหรือประเทศที่มีระดับรายได้ต่างกันเพียงใด ยกตัวอย่างเช่น ร้อยละ 44 ของเด็กวัยรุ่นในอัฟกานิสถานเคยถูกล้อหรือก่อกวนมาก่อน ขณะที่เยาวชนในประเทศแคนาดา แทนซาเนีย และอาร์เจนตินา มีอัตราการถูกก่อกวนอยู่ที่ร้อยละ 35, 26 และ 24 ตามลำดับ สำหรับปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อปัญหาการก่อกวนนั้น งานวิจัยพบว่าสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนสถานะผู้อพยพผู้ลี้ภัย มีส่วนที่ทำให้เด็กถูกล้อหรือก่อกวนด้วย โดยข้อมูลจาก Health Behaviour in School-Aged Children (HBSC) ระบุว่าเด็กในยุโรปและอเมริกาเหนือที่มีพ่อแม่ร่ำรวย หน้าที่การงานดี หรือมีการศึกษาดี มีโอกาสล้อหรือก่อกวนเพื่อนในโรงเรียนมากกว่าเด็กกลุ่มอื่น ขณะที่เด็กยากจนมากถึงร้อยละ 40 เคยถูกล้อหรือก่อกวน นอกจากฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจแล้ว เด็กผู้อพยพหรือเกิดในครอบครัวผู้อพยพที่อาศัยในประเทศที่มั่งคั่งมีความเสี่ยงถูกก่อกวนมากกว่าเด็กท้องถิ่น ซิลเวีย มอนโตยา ผู้อำนวยการสถาบัน UIS ของ UNESCO ระบุในรายงานว่าผลการศึกษาที่ได้นี้จะเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เพราะให้ภาพที่ชัดเจนว่าใครที่ตกเป็นเหยื่อของการถูกก่อกวน นอกจากนี้ยังนำเสนอถึงแนวทางแก้ไขโดยภาครัฐ องค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรไม่แสวงผลกำไร (NGO) เพราะเราสามารถเข้าถึงกลุ่มเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุดได้ ขณะเดียวกัน

สถาบัน UIS ก็กำลังทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในแวดวงการศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อจัดหาเครื่องมือที่จำเป็นในการช่วยให้บรรลุเป้าหมาย (คмпทิต สกุลหวง. 2018: ออนไลน์)

จากสถิติของเครือข่ายปกป้องเด็กและเยาวชนลดปัจจัยเสี่ยงทางสังคม ร่วมกับ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (ชาย) บ้านกาญจนาภิเษก มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว และเครือข่ายนักกฎหมายเพื่อเด็กและเยาวชน สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ได้จัดเสวนาหัวข้อ “BULLYING” กลั่นแกล้ง ความรุนแรงที่รอวันปะทุ” เพื่อหาทางออกและวิธีแก้ไขปัญหาเด็กโดนกลั่นแกล้ง หรือ บูลลี่ พบว่า พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกของเด็กไทยเป็นอันดับ 2 ของโลก โดยอันดับแรกคือญี่ปุ่น และอายุของเด็กที่ถูกกลั่นแกล้งยังมีอายุน้อยลงเรื่อยๆ ซึ่งร้อยละ 91 ของเด็กเคยถูกกลั่นแกล้งรังแก ร้อยละ 43 คิดจะตอบโต้เอาคืน มีซึ่งอาจนำไปสู่ความรุนแรง และจากการการลงสำพันที่สำรวจความคิดเห็นในเรื่อง การบูลลี่ กลั่นแกล้ง ความรุนแรงในสถานศึกษา ของกลุ่มเด็กช่วงอายุ 10-15 ปี จาก 15 โรงเรียนพบว่า ร้อยละ 91.79 เคยถูกกลั่นแกล้ง ส่วนวิธีที่ใช้ในการกลั่นแกล้ง คือ การตบ หรือการตีหัว ร้อยละ 62.07 ล้อเลียนบุพการี ร้อยละ 43.57 พุดดูถูกดูแคลน ร้อยละ 41.78 และอื่น ๆ เช่น การพูดให้ร้าย ชกต่อย นินทา กลั่นแกล้งในสื่อออนไลน์ ตามลำดับ นอกจากนี้ 1 ใน 3 หรือ ร้อยละ 35.33 ระบุว่า เคยถูกกลั่นแกล้งประมาณเทอมละ 2 ครั้ง ที่ตกใจและน่าเป็นห่วงคือ ร้อยละ 24.86 ถูก กลั่นแกล้งมากถึงสัปดาห์ละ 3 ถึง 4 ครั้ง ส่วนผู้ที่กลั่นแกล้งคือ เพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้อง เด็กร้อยละ 68.93 มองว่า การกลั่นแกล้งรังแก ถือเป็นความรุนแรงอย่างหนึ่ง และผลกระทบที่เห็นได้ชัด คือ ร้อยละ 42.86 คิดจะเอาคืน ร้อยละ 26.33 มีภาวะเครียด ร้อยละ 18.2 ขาดสมาธิกับการเรียน ร้อยละ 15.73 ไม่อยากไปโรงเรียน ร้อยละ 15.6 เก็บตัว และร้อยละ 13.4 ซึมเศร้า นอกจากนี้ เด็ก ๆ ยังต้องการให้ทางโรงเรียนมีบทลงโทษที่ชัดเจน มีครูให้คำปรึกษา สร้างความเข้าใจร่วมกัน (กรมสุขภาพจิต, 2563)

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจเกี่ยวกับรูปแบบและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแกของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร และภายในกรุงเทพมหานครนั้นมีทั้งโรงเรียนที่อยู่ภายใต้การดูแลของกรุงเทพมหานครและกระทรวงศึกษาธิการ คือโรงเรียนภายใต้สำนักการศึกษากรุงเทพมหานครและโรงเรียนภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เจาะจงเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ภายใต้การดูแลของกรุงเทพมหานครหรือที่เรียนว่าโรงเรียนภายใต้สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยประเด็นที่ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่าการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลายนั้นเกิดขึ้นให้เห็นบ่อยครั้งขึ้น และยิ่งจะทวีความรุนแรงมากขึ้นอีกด้วย

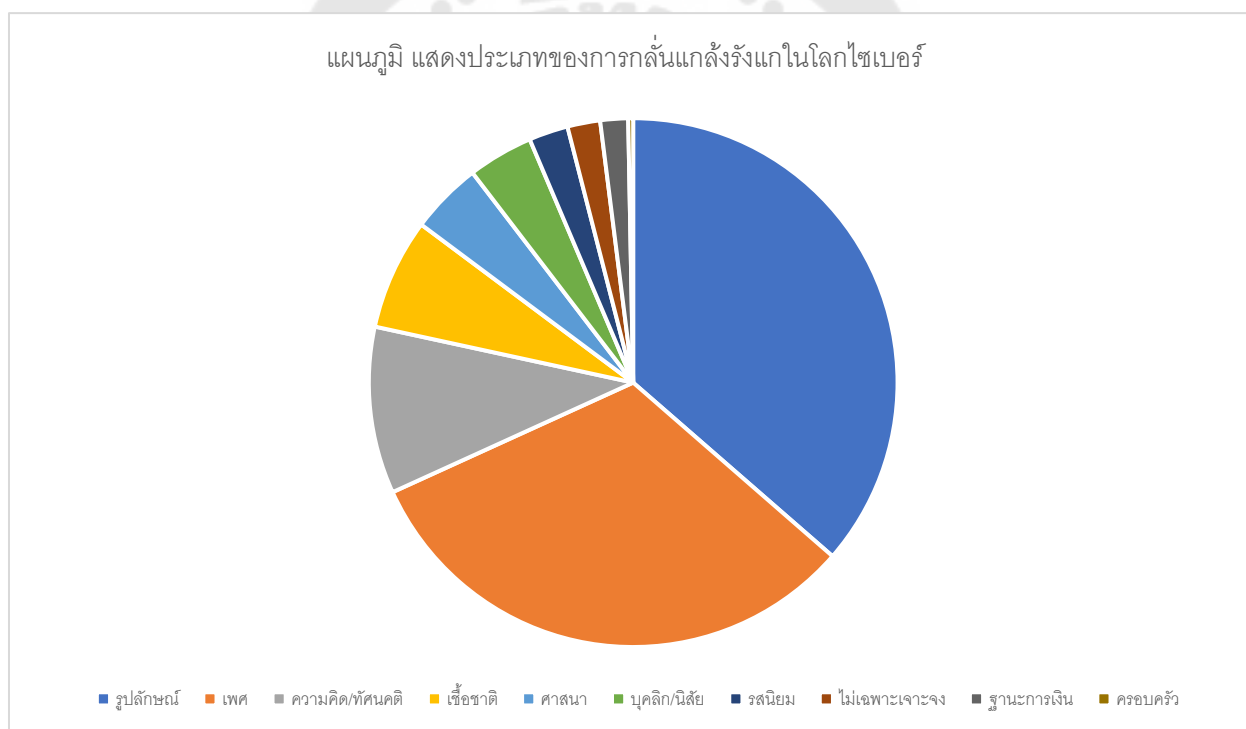

ภาพประกอบ 1 แสดงจำนวนข้อความที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก

ที่มา : ธนิสรา เรืองเดช. (2020). คนไทยเห็นบูลลี่แบบไหนในโซเชียล

จากแผนภูมิแสดงจำนวนข้อความที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแกในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำได้มีการพูดคุยหรือแบ่งปันเรื่องราวที่ได้เผชิญมาตลอดจะเห็นได้ว่าในช่วงปี 2561-2563 จำนวนการกลั่นแกล้งรังแกมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

ในปี 2561 จากข้อมูลการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนพบว่า มีเด็กกว่า 600,000 คนทั่วประเทศ หรือคิดเป็นร้อยละ 40 ถูกกลั่นแกล้งรังแกนอกจากระดับความรุนแรงที่เพิ่มมากขึ้นแล้ววิธีการกลั่นแกล้งรังแกมีการเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต เช่น การล้อเลียนชื่อพ่อแม่ การเรียกชื่อสมมติหรือปมด้อยของเพื่อน เป็นการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการกลั่นแกล้งรังแกมากขึ้น ซึ่งพบว่ามีมากกว่าร้อยละ 50 ของเยาวชนมีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผ่านโลกออนไลน์และคุกคามผู้อื่นผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (มูลนิธิยุวพัฒน์. 2563: ออนไลน์)

ภาพประกอบ 2 แสดงประเภทของการกลั่นแกล้งรังแกในโลกโซเชียล

ที่มา : ธนิสรา เรืองเดช. (2020). คนไทยเห็นบูลลี่แบบไหนในโซเชียล

จากแผนภูมิที่ 2 จะเห็นได้ว่าการกลั่นแกล้งรังแกในโลกโซเชียลมีความหลากหลายแต่ที่มากที่สุดคือ รูปลักษณ์ เพศ และความคิด ทัศนคติ ตามลำดับ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่พบในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร มาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในปัจจุบัน รวมถึงเสนอแนวทางในการเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกไขให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่พบในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างในข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษารให้มีความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาและวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำคัญสำหรับการวางรากฐานนโยบายระบบการศึกษา และกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของนักเรียนในการลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่จะเกิดขึ้นภายในสถานศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ที่เป็นส่วนสำคัญในการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการศึกษาของนักเรียนที่จะเป็นกำลังสำคัญในอนาคตต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร คือ โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งมีทั้งหมด 2,255 โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนถึงขั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครทั้ง 328 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในการศึกษาไว้ คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนจนถึงระดับประถมศึกษาตอนปลาย ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครทั้ง 50 เขต

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1. ข้อมูลทั่วไปทางประชากร ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน เขตที่ตั้งโรงเรียน

1.2. ความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษา

1.3. การให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การกลั่นแกล้งรังแก หมายถึง การกลั่นแกล้งในทุกรูปแบบที่เกิดขึ้นกับเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ผู้กลั่นแกล้ง หมายถึง เด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีพฤติกรรมกลั่นแกล้งรังแกเพื่อน รุ่นพี่ หรือรุ่นน้อง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ผู้ถูกกลั่นแกล้ง หมายถึง เด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่ถูกกลั่นแกล้งจากทั้งเพื่อน รุ่นพี่ หรือรุ่นน้อง

เด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย หมายถึง เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร หมายถึง โรงเรียนที่อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครที่จะแบ่งส่วนหน้าที่ความรับผิดชอบตามสำนักงานเขต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความตระหนักรู้ถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของผู้กลั่นแกล้งและผู้ถูกกลั่นแกล้ง

2. เพื่อให้สถานศึกษานำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมนโยบายของทางสถานศึกษา

3. เพื่อให้ทุกคนที่มีความเกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งได้ตระหนักถึงปัญหาของการกลั่นแกล้งรังแก และช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหการกลั่นแกล้งรังแก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ
2. อายุ
3. วุฒิการศึกษา
4. รายได้
5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง
6. ขนาดโรงเรียน
7. เขตที่ตั้งโรงเรียน

ความรู้ความสามารถในด้านการบริหาร
การศึกษา

การให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่น
แกล้งรังแกในสถานศึกษา

ทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครอง
การกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้น
ประถมศึกษาตอนปลาย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริหารที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน เขตที่ตั้งโรงเรียน ต่างกันจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาต่างกัน
2. ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษาสูงจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาที่สูง
3. ผู้บริหารให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาสูงจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาที่สูง

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก มาตรการป้องกัน และคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา การทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงมีความสำคัญที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า โดยประกอบไปด้วย แนวคิดและทฤษฎี ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก

- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
- แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการขัดเกลาทางสังคม
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมตนเองต่ำ
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความผูกพันทางสังคม

2. มาตรการการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแก

- ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
- เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- มาตรการการป้องกันปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในประเทศไทย
- มาตรการการป้องกันปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในต่างประเทศ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก

1.1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

การบริหารเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพราะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์การที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ในที่นี้ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ดังนี้

1.1.1. ความหมายของการบริหาร และการบริหารการศึกษา

คำว่า “การบริหาร” (Administration) การบริหาร หรือการจัดการ (Management) คำว่าการบริหารมีนักวิชาการทางการบริหาร โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

Simon A. Herbert (1950) การบริหาร คือ กิจกรรมที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีการปฏิบัติการบางสิ่งเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทั้งอย่างเดี่ยวหรือหลายอย่างร่วมกัน

Barnard Chester (1962) การบริหาร คือ การทำงานของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่ร่วมดำเนินการหรือปฏิบัติการบางสิ่งให้บรรลุเป้าหมายที่มีร่วมกัน

Sergiovanni (1992) การบริหาร คือ การทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิและวิบูลย์ ไตรณะบุตร (2542) การบริหาร คือกิจกรรมที่หลาย ๆ บุคคลร่วมกันทำ เพื่อพัฒนาสมาชิก ให้เกิดค่านิยมที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการมักจะควบคุมโดยสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรมีผลต่อบุคคลตลอดจนวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมเพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นไปตามเป้าหมายของสังคม

พะยอม วงศ์สารศรี (2544) บริหารการศึกษาว่า คือ กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศิลป์ และทักษะดำเนินการ เพื่อให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ สามารถดำรงอยู่ในองค์กรได้อย่างสมดุล

ชาญชัย อาจิมสมาจาร (2545) การบริหารการศึกษา คือ การใช้อิทธิพล ต่อคนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งในที่นี้คือ นักเรียน เพื่อให้มีการเติบโตอย่างมีคุณภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนด โดยกลุ่มคนกลุ่มที่สอง ได้แก่ ครู เป็นตัวแทน ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า การบริหาร เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกัน ดำเนินการอย่างมีระบบ โดยใช้ทรัพยากร และแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

และในส่วนคำว่า “การบริหารการศึกษา” มีนักวิชาการทางการบริหารและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไตรณะบุตร (2542) กล่าวถึง การบริหารการศึกษา ไว้ว่า หมายถึงกิจกรรมต่างๆ ที่มีบุคคลหลายกลุ่มร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม ในทุกๆ ด้าน ให้มีค่านิยมที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ เน้นให้สิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อให้มีผลดีต่อบุคคล และเน้นให้มีทรัพยากร วิธีการปฏิบัติต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคม โดยอาศัยปัจจัยสำคัญการบริหารที่สำคัญมี 4 ประการ คือ 4Ms ได้แก่ 1) Man หรือ คน 2) Money หรือ เงิน

3) Materials หรือวัสดุ 4) Management หรือ การบริหารจัดการ การบริหาร การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบระเบียบ ที่สามารถเชื่อถือและพิสูจน์ได้ เพราะเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อสร้างผลดีและประโยชน์ในการบริหาร โดยลักษณะนี้การบริหารจึงเป็นศาสตร์ทางสังคม แต่ถ้าในทางของการปฏิบัติที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ที่สั่งสมมา และทักษะหรือกลยุทธ์ของผู้บริหารที่เป็นการบูรณาการเอาความรู้ กลยุทธ์และทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น การบริหารก็จะมีลักษณะเป็นศิลป์

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) การศึกษาหรือการบริหารการศึกษาคือ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของคนในสังคมซึ่งจะทำให้สังคมเจริญงอกงามตามไปด้วย โดยการถ่ายทอดความรู้ที่สั่งสมมาก่อนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคคลหลายคน ดำเนินการร่วมกันอย่างมีระบบ ระเบียบ มีการสร้างกฎเกณฑ์ สร้างความร่วมมือภายในองค์การ โดยใช้ทรัพยากรและกลยุทธ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน

1.1.2. ความหมายของการบริหารโรงเรียน

การบริหารโรงเรียนมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

Campbell (1972) การบริหารโรงเรียน คือแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาเพื่อให้ศึกษาวรรลุเป้าหมาย และผู้ที่สร้างแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาก็คือ ผู้บริหารการศึกษา

สมบุญ วรรณภาพ (2521) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มคนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

วิจิตร ธีระกุล วรุต บางกูร และ สุพิชญา ธีระกุล (2523) การบริหารกิจกรรมโรงเรียนที่บุคคลภายในโรงเรียนร่วมมือกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้ความสามารถ ค่านิยม ทักษะคติ เพื่อเป็นสมาชิกที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ การดำเนินการร่วมกันระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน โดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเป้าหมายที่สำคัญคือผู้เรียนหรือนักเรียน เพื่อให้ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพมากที่สุด

1.1.3. ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

ในการจัดการศึกษาทุกประเภทโรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรทางการศึกษา ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์มีคุณภาพ คือ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนโดย

อาศัยกระบวนการบริหารจัดการที่ดี มีกระบวนการพัฒนาที่สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ จะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าขาดความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลที่ไม่ใช่แค่บุคคลจากภายในโรงเรียนเท่านั้นแต่รวมไปถึงบุคคลภายนอกด้วย (สุรศักดิ์ ปาแฮ, 2543)

สุภรณ์ สภาพงศ์ (2543) กล่าวถึง ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิรูปโรงเรียนและการเรียนรู้ที่แสดงถึงการให้ความสำคัญของการบริหารจัดการศึกษา ไว้ว่า “..ถ้าอยากให้สังคมของเราเป็นอย่างไร เราก็ต้องทำโรงเรียนของเราให้เป็นอย่างนั้น..” และ “..ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่เป็นหลักสำคัญที่จะนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียน..” ดังนั้นการบริหารจัดการศึกษาซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารจึงมีความสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน สังคมและประเทศชาติ

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) กล่าวถึง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในมาตรา 6 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ชาญชัย อาจินสมมาตร (2545) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า สิ่งที่ชี้ว่าโรงเรียนได้สร้างสรรค์หรือดำเนินการจัดการอย่างถูกต้อง นั่นคือผู้บริหารจะต้องสามารถใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยทางการบริหารที่สำคัญมีอยู่อย่างน้อย 4 ประการ คือ คน เงิน วัสดุ และการจัดการ

ธีระ รุญเจริญ (2546) กล่าวถึงความสำคัญในการบริหารการศึกษา จะต้องอาศัยการบริหารจัดการที่สอดคล้องกันระหว่างหน่วยงาน เพราะในแต่ละระดับต่างก็มีบทบาทอำนาจหน้าที่ต่างกัน และที่สำคัญที่สุดคือระดับสถานศึกษาเพราะคุณภาพการศึกษาจะเป็นอย่างไรอยู่ที่การบริหารจัดการในระดับนี้

สรุปได้ว่า การบริหารการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพียงใดขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลโดยอาศัยหลักการบริหารต่าง ๆ ตามสภาพการณ์ของสถานศึกษา

1.2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก

1.2.1. ความหมายของการกลั่นแกล้งรังแก

ในปัจจุบันการกลั่นแกล้งรังแกนั้นมักเกิดขึ้นกับในทุกเพศทุกวัยอีกทั้งยังขยายวงกว้างมากขึ้นเรื่อย ๆ หลาย ๆ คนอาจคิดว่าการกลั่นแกล้งรังแกนั้นเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อยที่ไม่ส่งผล

กระทบมากนัก แต่ในความเป็นจริงแล้วการกลั่นแกล้งรังแกส่งผลกระทบต่อทั้งผู้กลั่นแกล้ง ผู้ถูกกลั่นแกล้ง ผู้ที่พบเห็นหรือมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ หรือแม้แต่ครอบครัวล้วนได้รับผลกระทบทั้งสิ้น ซึ่งประเภทของการกลั่นแกล้งรังแกนั้นมีหลากหลายมากมายผู้ที่ประสบเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกนั้นมักจะไม่ประสบเพียงประเภทเดียว ดังนั้นการนิยามความหมายของการกลั่นแกล้งจึงแตกต่างกันออกไป

Peter K Smith (2016: 519) กล่าวว่า การกลั่นแกล้งรังแก คือ รูปแบบพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงที่เกิดอย่างซ้ำ ๆ เป็นความรุนแรงเชิงอำนาจซึ่งไม่สมดุลง และเกิดขึ้นด้วยความคิดที่จะมุ่งร้ายผู้อื่น

นวิยา นิยมธรรม (2559: 3) ได้นิยามการกลั่นแกล้งรังแกไว้ว่า เป็นการแสดงออกหรือการกระทำพฤติกรรมรุนแรงเพื่อที่จะทำร้ายเหยื่อ ไม่ว่าจะทางกายหรือจิตใจด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งการบีบบังคับ กีดกันผู้อื่นออกจากสังคม กลั่นแกล้งรังแก ทำร้ายร่างกาย ให้ร้าย

สกล วรเจริญศรี (2559: 13) ได้สรุปความหมายของของการกลั่นแกล้งรังแกไว้ว่าเป็นรูปแบบพฤติกรรมซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม โดยเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้กลั่นแกล้งรู้สึกว่าการตนเองมีอำนาจเหนือกว่าผู้ที่ถูกกลั่นแกล้ง อีกทั้งพฤติกรรมดังกล่าว จะเกิดขึ้นอย่างซ้ำ ๆ ต่อเนื่องและยาวนาน

สรุปได้ว่า ความหมายของการกลั่นแกล้งรังแกนั้นคือการกระทำ หรือรูปแบบของพฤติกรรมที่แสดงออกมาด้วยความก้าวร้าวรุนแรง มุ่งหวังให้ผู้อื่นถูกทำร้ายทั้งทางร่างกายและจิตใจ ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกกลั่นแกล้งเป็นอย่างมาก

1.2.2. รูปแบบพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง

รูปแบบหรือลักษณะพฤติกรรมของการกลั่นแกล้งนั้นมีความเข้าใจผิดกันอยู่ค่อนข้างมาก เนื่องจากส่วนใหญ่มักจะมองว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นปกติเป็นการทะเลาะวิวาทของเด็ก แต่การกลั่นแกล้งกับการทะเลาะกันของเด็กนักเรียนนั้น มีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง เพราะการทะเลาะกันของเด็กนักเรียนนั้น เป็นเรื่องที่ไม่ได้มีการวางแผน หรือจงใจทำให้เกิดขึ้นทะเลาะกัน เพราะคิดเห็นไม่ตรงกันหรืออื่น ๆ แต่การกลั่นแกล้ง ที่ผู้กลั่นแกล้งมีความตั้งใจที่จะกระทำการก่อวินาศกรรมผู้ถูกกลั่นแกล้งเพื่อให้เกิดความรู้สึกด้านลบ (Bonds; & Stoker. 2000: 15 อ้างถึงใน Anderson. 2007: 40)

นอกจากนี้ ผู้คนมักจะเข้าใจว่าจะต้องเป็นความรุนแรงที่กระทำต่อร่างกายเท่านั้น จึงจะถือว่าการกลั่นแกล้งรังแก หากแต่เมื่อนักวิชาการได้ทำการศึกษาค้นคว้า ทำให้ค้นพบว่า

รูปแบบการกลั่นแกล้งนั้น มีความหลากหลายมากกว่าที่เราเคยตระหนักถึง โดยสามารถแบ่งออกได้ ดังนี้ (ภัทรจรัส บำรุงพงษ์. 2562: 52)

1.2.2.1. การกลั่นแกล้งทางร่างกาย (Physical bullying) เป็นรูปแบบการกลั่นแกล้งที่มีความชัดเจนที่สุด ไม่ว่าจะปรากฏในรูปแบบความรุนแรงโดยตรงต่อร่างกาย (direct) ของผู้ถูกกลั่นแกล้ง รุนแรงที่ส่งผลในทางอ้อมไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อร่างกาย (indirect) ยกตัวอย่างเช่น การทำลายข้าวของของผู้อื่น

1.2.2.2. การกลั่นแกล้งทางวาจา (Verbal bullying) การกลั่นแกล้งทางวาจา เป็นรูปแบบการกลั่นแกล้งที่พบได้มากที่สุด และเป็นอาวุธที่ร้ายแรงที่มักก่อให้เกิดความเจ็บปวดต่อผู้ถูกกลั่นแกล้ง ถึงแม้ว่าการกลั่นแกล้งรูปแบบนี้จะเกิดขึ้นได้กับทั้งเพศหญิงและเพศชาย มักมีผลกับเพศหญิง มากกว่า เนื่องจากความอ่อนไหวทางด้านอารมณ์ และเพศหญิงมักจะใช้การกลั่นแกล้งทางวาจามากกว่าการกลั่นแกล้งทางร่างกาย โดยความหมายของการกลั่นแกล้งทางวาจา หมายถึง พฤติกรรมการใช้คำพูด ทำให้เกิดความอับอาย ซึ่งต่างกับการกลั่นแกล้งทางร่างกาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อที่ชัดเจนมากกว่า ในขณะที่การกลั่นแกล้งทางวาจานั้นไม่สามารถมองเห็นได้ไร้รอยแผล และหยุดการกระทำเหล่านั้นได้ยาก นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงการใช้คำพูดในการวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่น ทำให้เกิดข่าวลืออับอาย หรือปล่อยข้อมูลที่บิดเบือน โดยมีความต้องการที่จะทำให้ผู้ถูกกลั่นแกล้งได้รับความเจ็บปวด ผู้กลั่นแกล้งมักจะควบคุม หรือโจมตีอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนของเหยื่อ ไม่ว่าจะป็น รูปร่างหน้าตา ผิวพรรณ สถานะทางครอบครัว เชื้อชาติ ศาสนา เป็นต้น (สกล วรเจริญศรี. 2559: 15-16)

1.2.2.3. การกลั่นแกล้งทางสังคมหรืออารมณ์ (Social/Emotional Bullying) มีความประสงค์ที่จะใช้สังคมหรือกลุ่มบุคคลมาเป็นเครื่องมือที่จะใช้แรงกดดัน และกีดกันบุคคลที่ตกเป็นผู้ถูกกลั่นแกล้งให้ออกจากกลุ่ม ส่งผลให้เกิดความเศร้าเสียใจ หรือรู้สึกโดดเดี่ยวและเจ็บปวด (Naito & Gielen. 2005) ผู้ที่แปลกแยกมักจะตกเป็นผู้ถูกกลั่นแกล้ง โดยการกลั่นแกล้งในรูปแบบนี้ ไม่จำเป็นต้องใช้ความรุนแรงทางตรงใด ๆ ในการก่อให้เกิดผลกระทบกับผู้ถูกกลั่นแกล้ง เพียงแค่การเมินเฉย หรือมองข้ามการมีตัวตนในสังคมของผู้ถูกกลั่นแกล้ง เมินเฉย ไม่ให้ความร่วมมือ หลีกหนี หรือ ปฏิเสธการเข้าร่วมกลุ่ม ก็สามารถก่อให้เกิดความรู้สึกเสียใจ เจ็บปวดแก่เหยื่อ ได้เช่นกัน

1.2.2.4. การกลั่นแกล้งทางโลกไซเบอร์ (Cyberbullying) การกลั่นแกล้งทางโลกไซเบอร์มีความคล้ายคลึงกันกับการกลั่นแกล้งแบบดั้งเดิมหรือการกลั่นแกล้งทางด้านร่างกาย ทางคำพูดและทางสังคมหรืออารมณ์ หากแต่มีความแตกต่างกันที่การกลั่นแกล้งทางโลกไซเบอร์นั้นเกิดขึ้นบนพื้นที่ออนไลน์ผ่านข้อความ การแสดงความคิดเห็น ต่าง ๆ ที่ส่งผ่านโทรศัพท์มือถือ หรือ

คอมพิวเตอร์ ผู้ถูกลั่นแกล้งอาจเป็นเพื่อนร่วมห้องเรียน คนรู้จักในอินเทอร์เน็ต หรือแม้กระทั่งบุคคลไร้นาม บุคคลที่ไม่ได้มีความรู้จักหรือเกี่ยวข้องกันเป็นการส่วนตัว กระนั้น ในทางตรงกันข้ามกับผู้ถูกลั่นแกล้ง ผู้กลั่นแกล้งมักจะรู้ว่าเหยื่อหรือผู้ที่ถูกลั่นแกล้งของพวกเขาเป็นใคร การกลั่นแกล้งทางโลกไซเบอร์สามารถยกเลิกข้อจำกัดของการกลั่นแกล้งแบบดั้งเดิม เพราะสำหรับการกลั่นแกล้งแบบดั้งเดิมนั้น การเข้าโจมตีอีกฝ่ายนั้น จำเป็นต้องรอช่วงเวลาที่ต้องพบหน้าเพื่อโจมตี การนินทาก็คงอยู่เพียง ช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น หากแต่การมีอยู่ของอินเทอร์เน็ตนั้น เปิดโอกาสให้การโจมตีหรือกลั่นแกล้งเหยื่อได้ทุกที่ ทุกเวลา อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้อื่นที่อยู่ในเครือข่ายเดียวกัน สามารถแสดงความคิดเห็นและ มีส่วนร่วมในเหตุดังกล่าวได้ (ภัทรจรัส บำรุงพงษ์. 2562: 53)

สรุปได้ว่า รูปแบบพฤติกรรมกรรมการกลั่นแกล้ง คือ พฤติกรรมในการกลั่นแกล้งผู้อื่นผ่านการกระทำต่าง ๆ ทั้งทางตรงทางอ้อม ทางอารมณ์ สังคมและโลกออนไลน์ โดยผู้กลั่นแกล้งมุ่งร้ายต่อผู้ถูกลั่นแกล้งให้เกิดความบอบช้ำทั้งทางร่างกายและจิตใจ ผู้ที่แปลกแยกมักจะเป็นผู้ที่ถูกลั่นแกล้ง เพื่อแสดงถึงการมีอำนาจเหนือกว่า

1.2.4. ลักษณะพฤติกรรมกรรมการกลั่นแกล้งรังแก

1.2.4.1. ลักษณะของผู้กลั่นแกล้งรังแก อาจมีความหมายถึงบุคคล หรือกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมในการกลั่นแกล้งด้วยรูปแบบหรือวิธีการต่าง ๆ มักจะเป็นนักเรียนที่มักจะทำผิดกฎของโรงเรียน ขาดความเคารพบรรทัดฐานของสังคม (Marini & Auld-Cameron. 1991: Olweus: 1993 อ้างถึงใน Z. Marini, S. Spear, K.. Bombay. 1999: 39) โดยการไม่ทำตามกฎของนักเรียนกลุ่มนี้ มักจะมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม ไม่ยอมรับความปรารถนาดีของผู้อื่น ขาดซึ่งความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นผู้อื่น ทำให้ไม่สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ (Marini. 1997: อ้างถึงใน Z. Marini, S. Spear, K. Bombay. 1999: 40)

จากการสำรวจการรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับผู้กลั่นแกล้งในประเทศจอร์แดน พบว่า นักเรียนกว่าร้อยละ 78.9 ผู้กลั่นแกล้งผู้อื่นนั้นเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ ร้อยละ 70 มองว่าเราผู้อื่นไม่เป็นร้อยละ 67.5 ระบุต้องการที่จะแสดงออกถึงอำนาจของตนเอง ในขณะที่ร้อยละ 60.8 คิดว่าเป็นการสร้างความรู้สึกรับรอง และร้อยละ 59.6 มองว่าทำไปเพราะต้องการรู้สึกว่าคุณเหนือกว่าผู้อื่น (Al Ali NM. Et al. 2017) ในขณะที่ผู้ริเริ่มทางการศึกษาเรื่องการกลั่นแกล้งอย่าง Dan Olweus (1978 อ้างถึงใน Kansas Safe Schools Resource Center. 2012: Online) ได้แบ่งลักษณะของผู้กลั่นแกล้งออกเป็น 3 จำพวกได้แก่

1. ผู้กลั่นแกล้งแบบก้าวร้าว (Aggressive bullies) เป็นกลุ่มที่มากที่สุดในทุกรูปแบบการกลั่นแกล้ง มักจะมีรูปร่างแข็งแรง อารมณ์ร้อน ก้าวร้าว ไม่กลัวใคร ชอบบังคับผู้อื่น

ปราศจากความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มักจะหลงใหลในอำนาจและต้องการที่จะอยู่สูงกว่าผู้อื่น โดยจากการศึกษาของเขายังพบว่า ผู้ก่ล้นแกล้งนั้น ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง ในความเป็นจริงแล้ว พวกเขาเข้าใจในการสร้างปฏิสัมพันธ์ เข้าใจในบริบทต่าง ๆ ของสังคมได้ดี หากแต่พวกเขา กลับนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง

2. ผู้ก่ล้นแกล้งแบบนิ่งเงียบ (Passive bullies) เป็นกลุ่มที่มีลักษณะแตกต่างกันกับพวกก่ล้นแกล้งแบบก้าวร้าว กล่าวคือ พวกเขามักขาดความมั่นคง มักจะมีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ มักจะมีปัญหาในทางครอบครัว มีปัญหาทางด้านเรียน มีการแสดงความรุนแรงและความก้าวร้าว นำมาซึ่งการมีปัญหากับเพื่อนร่วมชั้นเรียน พวกเขามักไม่เป็นฝ่ายเริ่มต้น แต่จะรอจนกว่าจะมีใครสักคนหนึ่งเริ่มก่ล้นแกล้งขึ้นมา ซึ่งโดยส่วนมากจะเป็นการช่วยพวกที่ก่ล้นแกล้งแบบก้าวร้าว

3. ผู้ก่ล้นแกล้งที่เคยตกเป็นเหยื่อมาก่อน (Bully-victims) โดยลักษณะภายนอกของพวกเขา มักจะอ่อนแอกว่าพวกคนที่ก่ล้นแกล้งเขา แต่ก็แข็งแรงกว่าเหยื่อที่พวกเขา

1.2.4.2. ลักษณะของผู้ถูกก่ล้นแกล้ง จากการศึกษาของ Kathy Robison (2010: S4H6-2) ได้สรุปไว้ว่า ขาดทักษะในการเข้าสังคม มองว่าการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นเรื่องยาก มีเพื่อนน้อย แยกตัวออกจากสังคม ขาดความมั่นใจ

ส่วนการศึกษาลักษณะผู้ถูกก่ล้นแกล้งของ Sherri Gordon (อ้างถึงใน นวียา นิยมธรรม, 2558 : 7-8) ได้จำแนกไว้ว่า มีความเป็นผู้นำ หรือมีความสามารถที่ผู้ก่ล้นแกล้งไม่มี มีสภาพจิตใจที่ไม่เข้มแข็ง มีเพื่อนน้อย หรือไม่มีเพื่อน มีปัญหาในการพัฒนาความสัมพันธ์กับเพื่อน เป็นที่ได้รับความนิยมน้อย มีอาการป่วย ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ผู้ทุพพลภาพ ผู้ที่ใช้ภาษาหรือสำเนียงที่แตกต่าง มักจะตกเป็นเป้าหมายของการก่ล้นแกล้งอยู่เสมอ

1.2.4.3. ลักษณะของผู้พบเห็น/มีส่วนร่วมในเหตุการณ์ คือคนกลุ่มใหญ่ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในสถานการณ์ดังกล่าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยสามเหลี่ยมมองค้ประกอบ ของการก่ล้นแกล้ง ประกอบด้วย ผู้ก่ล้นแกล้ง ผู้ถูกก่ล้นแกล้ง และพยานผู้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์ ทั้งสามองค์ประกอบนี้ล้วนส่งผลต่อการขับเคลื่อนการก่ล้นแกล้งนั้น ๆ (Olenik-Shemesh. 2015: 25) ถึงแม้ว่าผู้พบเห็น/มีส่วนร่วมในเหตุการณ์จะไม่ได้มีส่วนร่วมในการก่ล้นแกล้งโดยตรงก็ตาม หากแต่การมีอยู่ของพวกเขาก็ส่งผลโดยตรงต่อเหยื่อและพฤติกรรมของผู้ก่ล้นแกล้ง จะเป็นการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์การก่ล้นแกล้งของผู้คนมีด้วยกันอยู่หลายรูปแบบ ทั้งคนที่ยื่นมือเข้ามาช่วยและให้การสนับสนุน เป็นแค่คนนอกที่ผ่านมารู้เห็นเหตุการณ์ คนที่คอยปกป้องและสนับสนุนผู้ถูกก่ล้นแกล้ง

พฤติกรรมของผู้พบเห็น/มีส่วนร่วมในเหตุการณ์ มีบทบาทสำคัญในการที่จะทำ
ให้เหตุการณ์นั้นแย่ขึ้น หรือสามารถสลายหรือแก้ไขสถานการณ์การกลั่นแกล้งได้ด้วย

1.2.5. ผลกระทบของการกลั่นแกล้งรังแก ไม่เพียงแต่ผู้ที่ถูกกลั่นแกล้งเท่านั้น ที่ตก
เป็นเหยื่อในเหตุการณ์ ผู้กลั่นแกล้ง และผู้พบเห็น/มีส่วนร่วมในเหตุการณ์เองล้วนแต่ได้รับ
ผลกระทบจากการกลั่นแกล้ง จากการศึกษาของ Robison (2010: S4H6-1) พบว่า ผู้กลั่นแกล้ง
มักจะลาออกจากระบบการศึกษากลางคัน มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม และมีแนวโน้ม
ที่จะไม่ประกอบอาชีพ ในขณะที่ผู้ถูกกลั่นแกล้ง มักจะทรมานจากความเครียด การขาดความมั่นใจ
ในตนเอง นอกจากผู้กลั่นแกล้งและผู้ถูกกลั่นแกล้ง ผู้พบเห็น/มีส่วนร่วมในเหตุการณ์ก็เป็นเหยื่อ
ของการกลั่นแกล้งด้วยเช่นกัน เราสามารถแบ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นออกได้ดังนี้

1.2.5.1. ผลกระทบต่อผู้ถูกกลั่นแกล้ง ผู้จะรู้สึกว่าการนี้โหดร้าย ไร้ซึ่งความ
ปลอดภัย ไม่มั่นคง ผลกระทบในกรณีเลวร้ายที่สุด คือ อาจนำไปสู่การพยายามฆ่าตัวตาย
ผลกระทบของการกลั่นแกล้งย่อมสร้างบาดแผล แก่ผู้ที่ถูกกลั่นแกล้ง

ในการศึกษางานวิจัยพบว่า ไม่ว่าจะเด็กที่เคยเป็นผู้กลั่นแกล้ง หรือเป็นเด็กที่ถูก
กลั่นแกล้งมา ในสมัยวัยเด็กมักจะถูกกลั่นแกล้งเมื่อเข้าสู่วัยทำงานด้วยเช่นกัน (Anderson. 2007:
63) โดยผลกระทบที่ปรากฏกับผู้ถูกกลั่นแกล้ง สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่

ผลกระทบทางด้านร่างกาย จากการศึกษาของ Anne G Garrett (2003 : 68
cited in Anderson, 2007 : 63 - 65) พบว่าผู้ถูกกลั่นแกล้งมักได้รับผลกระทบด้านร่างกาย ดังนี้
ความเครียด วิดกกังวล มีอาการปวดหัวอย่างรุนแรง ไม่มีแรง มีอาการนอนหลับยาก ติดอยู่กับภาพ
การถูกกลั่นแกล้ง ขาดสมาธิ หลงลืมได้ง่าย พฤติกรรมต่างไปจากเดิมอย่างมาก ขาดความมั่นใจใน
ตนเอง

ผลกระทบทางด้านจิตใจ

- เกิดความเครียดจน ทำให้เกิด ความสามารถทางสติปัญญาและนำไปสู่ผลการ
เรียนที่แย่งลง ส่งผลต่อการพัฒนาการทางสังคมและพัฒนาการด้านอารมณ์

นำไปสู่การขาดเรียน หรือลาออกเนื่องจากความกลัว ขาดความเชื่อมั่นในไม่มี
ความสุข หรือในกรณีที่ผู้ที่ถูกกลั่นแกล้งอาจคิดแก้แค้นด้วยการสู้กลับ หรือแม้กระทั่งฆ่าตัวตาย
(Anne G Garrett. 2003: 68 อ้างถึงใน Anderson, 2007: 64-65)

1.2.5.2. ผลกระทบต่อผู้กลั่นแกล้ง ถึงแม้ว่าผู้กลั่นแกล้งจะเป็นผู้กระทำ แต่กลับ
พบว่า พวกเขาได้รับผลกระทบจากการกลั่นแกล้งด้วยเช่นกัน คือการได้รับโทษจากทางโรงเรียน
หรือการเติบโตไปเป็นอาชญากรรมจนได้รับการลงโทษ

1.2.5.3. ผลกระทบต่อผู้พบเห็น/มีส่วนร่วมในเหตุการณ์ผู้ที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยตรงกับการก่อกวนก่อกวน ผู้ที่เห็นเหตุการณ์การก่อกวนก่อกวนแต่ไม่สามารถหยุดยั้งหรือช่วยเหลือ ผู้ที่ถูกก่อกวนก่อกวนได้ อาจรู้สึกผิดหรือเป็นทุกข์ในภายหลัง ในขณะที่ผู้เห็นเหตุการณ์จำพวกที่รู้สึก สนุกกับการก่อกวนก่อกวนก็มีแนวโน้มที่จะถูกก่อกวนก่อกวนในภายหลัง (Education Development Center, 2013 : online)

1.3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

1.3.1. ความหมายของทัศนคติ

ทัศนคติ (attitude) เป็นคำที่ใช้กันมากในวิชาจิตวิทยาสังคม คือ การกระทำที่แสดง ออกมาสะท้อนให้เห็นถึงสภาพจิตใจ มีนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายกับคำว่า “ทัศนคติ” ไว้ดังนี้

อิงลิช และอิงลิช (English and English, 1958 : p.3) ทัศนคติ คือ ความพร้อมที่จะ ตอบสนองสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่คงที่

ซิมบารโด และแอบบีเซน (Zimbardo and Ebbesen, 1969) ทัศนคติ คือ การ แสดงออกในวิธีสอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดของเรา

นิวคอมบ์ (Newcomb) กล่าวว่า ทัศนคติของบุคคลขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งแวดล้อม แสดงออกมาทางพฤติกรรมใน 2 ลักษณะ คือ

1. ทัศนคติทางบวก (positive attitude) คือความพึงพอใจจึงทำให้เกิดการกระทำในเชิงบวก

2. ทัศนคติทางลบ (negative attitude) คือ ความไม่พึงพอใจ เกิดความรู้สึกในเชิงลบ จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่าคำว่า “ทัศนคติ” ความคิดที่มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ซึ่งจะแสดงออกมาทั้งทางเชิงบวกหรือเชิงลบ

1.3.2. องค์ประกอบของทัศนคติ (Attitude components)

องค์ประกอบทางด้านความคิด เกิดจากการรับรู้ต่อสิ่งต่าง ๆ ถ้าเกิดความรู้ที่เข้าใจ จะเกิดทัศนคติไปในทางที่ดี ถ้าเกิดการรับรู้ในทางที่ไม่เข้าใจ ทัศนคติก็จะไม่ดี

องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective components) อารมณ์หรือความรู้สึก ผสมรวมกับความคิด โดยจะออกมาในลักษณะความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ องค์ประกอบ ทางด้านความรู้สึกจึงถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความรู้สึกทางบวก (ความพึงพอใจ) เช่น ความชอบ ความรู้สึกที่ดี ความเชื่ออาทร เห็นใจ

2. ความรู้สึกทางลบ (ความไม่พึงพอใจ) เช่น ไม่ความชอบ ความรู้สึกด้านลบ

องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม เป็นพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรมจะเกี่ยวข้องกับความคิดและความรู้สึก พฤติกรรมที่แสดงออกมา อาจจะไม่ตรงกับทัศนคติก็เป็นได้

1.3.3. หน้าที่ของทัศนคติ (The functions of Attitudes)

ทัศนคติมีผลต่อกระบวนการทางสมองของมนุษย์ มีความสำคัญต่อการสร้างความปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทัศนคติจะแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่จะกระทำ ในบางกรณีอาจกระทำสิ่ง ที่ตรงกันข้ามกับทัศนคติ การมีทัศนคติต่อบุคคลอื่นมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล (เน้นท์ซภรณ์ พฤษะวีเรื่องกิจ. 2561: 7)

1.3.4. การวัดทัศนคติ

ทำได้หลากหลายวิธี ทั้งการใช้วิธีสังเกตจากปฏิกิริยาที่สะท้อนมาจากเหตุการณ์ หรือสิ่งเร้าต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม แต่การวัดทัศนคติที่ได้รับการยอมรับมี 3 ชนิดด้วยกัน ได้แก่

มาตราการวัดแบบของเธอสโตน (The Equal – Appearing Interval of Thurstone)

มาตราการวัดแบบของเธอสโตน เป็นข้อคำถาม ที่เป็นข้อความแสดงถึงการวัดทัศนคติว่าเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือแค่ยอมรับได้ โดยสอบถามจากคนหมู่มาก แบ่งเป็น 11 ระดับ และใช้วิธีการทางสถิติ เลือกราคข้อที่แสดงถึงทัศนคติสูงต่ำให้ได้จำนวนข้อที่แสดงถึงระดับทัศนคติ เท่า ๆ กันทุกระดับ นำมาจัดเป็นมาตรวัด ข้อความแต่ละข้อจะมีคะแนนกำกับเฉพาะข้อ แต่ใน มาตรวัดที่นำมาให้ตอบ จะไม่บ่งบอกคะแนนและไม่เรียงลำดับทัศนคติสูงต่ำเอาไว้

มาตรวัดแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale or Summated Agreement)

มาตรวัดแบบของลิเคิร์ต ในปี 1932 โดยเริ่มจากการให้ความหมายของสิ่งที่ ต้องการจะวัดให้ชัดเจน แล้วสร้างข้อความที่ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการให้ครบถ้วน และให้คนจำนวน มากมาตอบว่าเห็นด้วยกับแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โดยให้ตอบตามมาตรวัด 5 ระดับ จากเห็น ด้วยที่สุด เห็นด้วยมาก เฉย ๆ ไม่เห็นด้วย จนถึง ไม่เห็นด้วยอย่างมาก เพื่อวิเคราะห์ข้อความแต่ละ ข้อโดยวิธีการทางสถิติ เมื่อเลือกได้ข้อความที่เหมาะสมแล้วก็จะนำมาจัดทำเป็นมาตรวัดทัศนคติ ข้อความที่ใช้วัดอาจเป็นทางบวกหรือลบก็ได้ การให้คะแนนจะสัมพันธ์ กับข้อความเหล่านั้น

มาตราวัดนัยจำแนก (The Meaning of Attitude Object : The Semantic Differential)

มาตราวัดนัยจำแนก เป็นเทคนิคที่เชื่อว่า ภาษาเป็นสื่อความหมาย ที่สามารถ นำมาวัดความรู้สึก ทัศนคติ และพฤติกรรมของมนุษย์ได้ เสนอโดย ออสกู๊ด (Osgood) และคณะ

ในปี ค.ศ. 1957 เริ่มจากการศึกษาหาคำที่มีความหมายแสดงถึงทัศนคติต่อเรื่องนั้น หาคำที่เป็น คำคุณศัพท์ที่แสดงถึงสิ่งนั้นให้ครบถ้วน ได้แก่ คำคุณศัพท์ที่จะแสดงถึงลักษณะที่ประเมิน เช่น น่าประทับใจ ไม่น่าประทับใจ คำคุณศัพท์ที่แสดงถึง ศักยภาพ คุณศัพท์ที่แสดงกิริยาอาการ หรือ คุณศัพท์อื่นได้อีกมากเมื่อหาได้คำที่ มีความหมายหรือมโนทัศน์ ต่าง ๆ และนำไปใส่ในมาตราจำแนก 5 หรือ 7 ระดับ

1.4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา (School Climate Theory)

1.4.1. ความหมายของทฤษฎีสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อม ภายในสถานศึกษาที่จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาของนักเรียน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้มากมาย ดังนี้

วิชาญ สุวรรณวงษ์ (2549: 12) สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึงองค์ประกอบ ภายในโรงเรียนช่วยทำให้เกิดการพัฒนาตนเอง

อรพินธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2554: 54-55) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมไว้ว่า สภาพสภาวะหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่โดยรอบที่อยู่ ที่จะสร้างประสิทธิภาพในการเรียน การจัด สภาพแวดล้อมที่ดีที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะทำให้เกิดสมาธิ และการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ

วัฒนา บุญญฤทธิ์ (2547) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาแบ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมที่ตอบสนองทางกายภาพ อาคารสถานที่และห้อง กิจกรรมการสร้าง ประสบการณ์ ภารกิจด้านกิจวัตรประจำวัน และการจัดสภาพแวดล้อมให้ สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล

พจนา เลี่ยมทอง (2554: 6) จัดแบ่งสภาพแวดล้อมของโรงเรียนออกเป็น 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อม บุคลากร การเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการ จะมีผลกระทบต่อ สถานศึกษาอย่างแยกไม่ได้

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่อยู่ภายใน โรงเรียนมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีการเรียนรู้ พัฒนาฝึกฝนทักษะให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งหากสภาพแวดล้อมใน สถานศึกษาดี มีความปลอดภัย มีคุณภาพ ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนก็จะทำให้เกิดคุณภาพ ของการเรียนรู้ และสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อ เสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของตนอย่างต่อเนื่อง

1.4.2. ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545 ได้ให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมโดยบัญญัติไว้ในหมวด 4 มาตรา 23 (2) กำหนดให้การจัดการศึกษา “ต้องให้ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน” ในการจัดกระบวนการเรียนรู้มาตรา 24 (5) “ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ จากข้อกำหนดดังกล่าวพอจะคาดคะเนได้ว่าสถานศึกษาน่าจะได้มอบหมายให้มีบทบาทเป็นแกนนำในการมีส่วนร่วมในการจัดการแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรตั้งแต่ระดับสถานศึกษาชุมชนประเทศและโลก จะกลายเป็นสถาบันหลักที่ให้ความรู้และประสบการณ์จริงในการจัดการอนุรักษ์และพัฒนา รวมทั้งปลูกฝังในจริยธรรมด้านสภาพแวดล้อมด้วย สถานศึกษา จึงจำเป็นต้องรับภาระตั้งแต่การให้ความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อม เพื่อสร้างความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของสภาพแวดล้อมปลูกฝังค่านิยมและเจตคติที่ดีต่อสภาพแวดล้อม และฝึกทักษะให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมไปโดยไม่รู้ตัว ซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อคนในสถานศึกษาแล้วยังจะต้องส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคคลและสภาพแวดล้อมนอกสถานศึกษาด้วย”

สายสมร ภูเจริญ (2553) กล่าวว่าโรงเรียนควรสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี ให้ความรู้ฝึกอบรม สร้างความรักความผูกพันส่งเสริมการช่วยเหลือกัน

อรพินธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2545: 57-59) สภาพแวดล้อมสร้างความสะดวกสบายในการเรียนการสอน จะทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนมีความสุข เสริมสร้างบุคลิกภาพ สร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียน มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นการจัดสภาพแวดล้อม กรมสามัญศึกษาจึงประกาศทิศทางการจัดการศึกษา (กรมสามัญศึกษา. 2531: 1) ถือเป็นแนวปฏิบัติคือบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีของโรงเรียน จะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิดจิตใจ ซึ่งครูอาจแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ครูที่พูดได้และครูที่พูดไม่ได้ ครูพูดไม่ได้ คือ บรรยากาศและสภาพแวดล้อม โดยเชื่อว่าโรงเรียนที่สะอาด อยู่แล้วสร้างความสบายใจ อาคารสถานที่ได้รับการดูแลพร้อมใช้งาน จะสร้างให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนเกิดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ทฤษฎีดังกล่าวอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะประกอบไปด้วย นักเรียน ห้องเรียน สถานศึกษา บุคลากร ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชน ซึ่ง

สามารถนำมาอธิบายเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาได้ว่า คุณภาพภายในสถานศึกษานั้นจะบ่งชี้ให้เห็นถึงความมุ่งหวัง บรรทัดฐาน คุณภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา หากสถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่ดีมีความพร้อม มักจะเป็นผลดีแก่นักเรียนมี แต่หากสถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี ก็จะส่งผลถึงนักเรียนให้ขาดความพร้อมกระตุ้นให้เกิดความรุนแรงได้

1.6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการขัดเกลาทางสังคม (Socialization)

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่มีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม เป็นสัตว์สังคมเรียนรู้ที่จะปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเป็นสมาชิกในสังคมนั้นต้องอาศัยการขัดเกลา ให้มีบรรทัดฐาน เรียนรู้วัฒนธรรมและกฎระเบียบของสังคมเพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวังของสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

1.6.1. ความหมายของการขัดเกลาทางสังคม

การขัดเกลาทางสังคม อาจเรียกอีกอย่างว่าสังคมประกิต การเรียนรู้ การรับรู้ การเข้าใจ ระเบียบแบบแผน และการถ่ายทอดความรู้เหล่านั้น

จำนง อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ (2540: 43) เป็น กระบวนการทางจิตวิทยาและทางสังคมวิทยา ทำให้เกิดสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ดังนั้นการขัดเกลาทางสังคมจึงมีความหมายอยู่ 2 ประเภท คือ

1. การขัดเกลาทางสังคม ที่หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่นซึ่งทำให้นักเรียนนั้นเกิดเรียนรู้ปรับตัวให้เข้ากับสังคม

2. การขัดเกลาทางสังคม หมายถึง การพัฒนาตนเพื่อที่จะได้มีบุคลิกภาพเช่นเดียวกันกับคนอื่น ๆ ในสังคม

งามพิศ สัตย์สงวน (2545: 29) การขัดเกลาทางสังคม หมายถึง การเรียนรู้วัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่นจนกลายเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่เกิดจนตาย

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ - ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2549: 225) ได้ให้ความหมายของคำว่า การขัดเกลาทางสังคมโดยสรุปว่า เป็นการเรียนรู้จากรุ่นสู่รุ่น จากค่านิยม บรรทัดฐานกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมมาปฏิบัติ

Secord and Backman (1964: 526) การขัดเกลาทางสังคม เป็นการกระทำที่กระทำระหว่างกัน โดยเป็นการกระทำที่สอดคล้องกับความคาดหวังของสังคม

Kerckhoff (1972: 120) การขัดเกลาทางสังคม การสร้างบุคลิกลักษณะและการแสดงออกของบุคคลอย่างต่อเนื่อง

Hetherington and Parke (1978: 412) การขัดเกลาทางสังคม คือการกระบวนการสร้างพฤติกรรมที่สอดคล้องกับบรรทัดฐาน ค่านิยมความเชื่อของสังคม

Elkin (1989: 127) กล่าวถึง การขัดเกลาทางสังคมในฐานะที่เป็น กระบวนการที่เด็กจะได้บรรทัดฐานของสังคม เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสม

จากความหมายของกระบวนการขัดเกลาทางสังคมข้างต้นจะสรุปได้ว่า กระบวนการขัดเกลาทางสังคม คือ การเรียนรู้ แลกเปลี่ยนสืบทอดวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อรับเอา ค่านิยม ทัศนคติ ศีลธรรมกฎเกณฑ์ที่มีความจำเป็นในการพัฒนาตัวตนและบุคลิกภาพทางด้านสังคม เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและทำให้สังคมเกิดความสมดุล

1.6.2. จุดมุ่งหมายของกระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมนั้นถือว่าเป็นการควบคุมทางสังคมอย่างหนึ่งเพื่อรักษาให้เกิดประโยชน์ในการใช้ชีวิต Broom and Selznick (1958: 9- 95) กล่าวไว้ว่า สังคมโดยทั่วไปจะมีจุดมุ่งหมายหลักในการขัดเกลาทางสังคมอยู่ 4 ประการ ได้แก่

1. การปลูกฝังระเบียบวินัยขั้นพื้นฐาน (To Inculcate Basic Disciplines) การมีระเบียบวินัยนับเป็นรากฐานในการดำเนินชีวิตของบุคคล และเป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันในสังคม สมาชิกในสังคมต้องยึดถือปฏิบัติร่วมกัน และครอบคลุมควรถ่ายทอด สอนการมีระเบียบวินัยในสมาชิกตั้งแต่ยังเด็ก เพราะเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม

2. การปลูกฝังความใฝ่ฝัน (To Instill Aspiration) ทำให้บุคคลเกิดความมุ่งมั่น และการใฝ่ใจทำตามบรรทัดฐานที่กลุ่มหรือสังคมวางไว้ เขาสนใจตนเอง เพื่อเป้าหมายและความมุ่งหวังของสังคม

3. การกำหนดบทบาททางสังคม (To Teach Social Roles and Supporting Attitudes) การให้สมาชิกได้รับรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนเองและผู้อื่น เพื่อสร้างความสามัคคีและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

4. การให้ทักษะและความชำนาญเฉพาะด้าน (To Teach Skills) จะช่วยให้บุคคลเตรียมตัวให้พร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น โดยต้องปลูกฝังทักษะความชำนาญในการประกอบอาชีพ

1.6.3. ตัวแทนการขัดเกลาทางสังคม

สังคมประกอบไปด้วยบุคคล กลุ่มบุคคลหรือสถาบันที่หลากหลาย สถาบันเหล่านี้จึงจะคอยช่วยขัดเกลาทำให้มนุษย์ทุกคนได้รับการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามแต่ละช่วงวัย อันจะประกอบไปด้วย (สุพัตรา สุภาพ. 2545: 59-62)

1. ครอบครัว หมายถึงไปถึง ผู้ปกครอง ผู้ที่เลี้ยงดู เป็นสถาบันพื้นฐานที่มีความสำคัญมากที่สุด การใช้เวลาอยู่ร่วมกันทำให้ได้รับการขัดเกลาอย่างต่อเนื่อง โดยครอบครัวจะมีวิธีการอบรมทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงจะเป็นการอบรมสั่งสอนถึงในสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ ทางอ้อม คือการเป็นตัวอย่างให้เด็กต้องสังเกตพฤติกรรมของครอบครัวซึ่งเป็นการอบรมแบบไม่รู้ตัว

2. กลุ่มเพื่อน เป็นกลุ่มที่เด็กได้มีโอกาสเจอในลำดับต่อมารองจากครอบครัว กลุ่มเพื่อนนั้นจะมีสเนียมที่ใกล้เคียงกัน รวมไปถึงสถานภาพทางสังคมที่คล้ายกัน กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญโดยอ้อมในการขัดเกลาบุคคล ที่ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดคือ การที่เด็กประพฤติตนหรือการเปลี่ยนแปลงตัวตนเพื่อให้กลุ่มเพื่อยอมรับ ซึ่งอาจจะมีทั้งดีและไม่ดี หากดีก็จะนำไปสู่สภาพแวดล้อมที่ดี หากไม่ดีก็จะนำไปสู่ทางตรงกันข้าม กลุ่มเพื่อนจึงเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลมากสำหรับการขัดเกลา

3. สถาบันการศึกษา ในที่นี้ได้แก่ โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย เป็นสถานที่ที่จะทำให้เด็กรู้จักการปรับตัวเข้ากับเพื่อเพศตรงข้ามในวัยและมุมมองที่โตขึ้น กระบวนการขัดเกลาที่เกิดขึ้นภายในสถาบันการศึกษานั้นเกิดขึ้นได้ 2 แบบ คือ เด็กจะได้พัฒนาความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ และพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม อีกกรณีคือ เด็กที่รับรู้และเข้าใจในลักษณะนิสัยและความสามารถของตน เข้าใจผู้อื่น มีเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคม แต่ปัญหาคือ ทางสถาบันการศึกษา และ สถาบันครอบครัวอบรมขัดเกลาไม่ตรงกัน อาจทำให้สับสน หรือการที่สถาบันการศึกษาสอนในสิ่งที่อิงทฤษฎีมากเกินไปทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริงได้ ซึ่งสถาบันควรหาทางออกเพื่อที่จะได้ช่วยเหลือบูรณาการเรียนการสอนให้เด็กสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตรได้

4. กลุ่มอาชีพและกลุ่มผลประโยชน์ เมื่อบุคคลผ่านพ้นวัยในการใช้ชีวิตที่โรงเรียนก็จะเข้าสู่วัยแห่งการหาเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวซึ่งจำต้องมีการไปเกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งในแต่ละกลุ่มอาชีพนั้นก็จะมีกฎระเบียบหรือข้อบังคับ บุคลิกภาพ ที่ต่างกันออกไปตามลักษณะอาชีพนั้น ๆ หากบุคคลได้เป็นสมาชิกของกลุ่มอาชีพได้อาชีพหนึ่งก็จะได้รับอิทธิพล เกิดความผูกพันในกลุ่มอาชีพนั้น และจะเกิดการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองขึ้นมา

5. สื่อมวลชน ในปัจจุบันการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารทำได้ตลอด 24 ชั่วโมง โดยผ่านทางเครื่องมือสื่อสาร คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ วิทยุ หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ซึ่งก็ต้องยอมรับว่าสิ่งเหล่านี้มีส่วนในการขัดเกลาทางสังคม ทั้งด้านดีและด้านไม่ดี ดังนั้นผู้ถูกขัดเกลาควรมีวิจารณญาณ มีสติแยกแยะ หากเด็กได้รับค่านิยมจากสื่อมากเกินไปผู้ใหญ่ควรให้คำแนะนำ

อย่างใกล้ชิดว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดที่ไม่ควรทำ เพราะในปัจจุบันสื่อเข้ามามีบทบาทในชีวิตเป็นอย่างมาก

6. ตัวแทนทางศาสนา อันได้แก่ วัด โบสถ์ พระ นักบวช ผู้สอนศาสนา ถึงแม้ในปัจจุบันโลกจะให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี หลักวิทยาศาสตร์ แต่สังคมทุกสังคมจำเป็นต้องมีศาสนาเพราะศาสนาสั่งสอนเกี่ยวกับหลักจริยธรรม ยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นที่พึ่งทางใจ

หากพิจารณาตัวแทนของการขัดเกลาในช่วงต้นทั้งหมดจะสรุปได้ว่า สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่เล็กที่มีความสำคัญยิ่งในการขัดเกลา กลุ่มเพื่อน ก็ยังมีความสำคัญเพราะอย่างที่กล่าวไปในข้างต้นว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมจำเป็นต้องอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะมีความสำคัญต่อพัฒนาการของมนุษย์ กลุ่มอาชีพและกลุ่มผลประโยชน์ มีความสำคัญในขณะที่ยุคต้องผูกพันอยู่กับอาชีพนั้นนาน ๆ สื่อมวลชน มีอิทธิพลต่อความคิดของคน ความรู้สึกของคนในยุคนั้น และตัวแทนทางศาสนามีความสำคัญด้อยลงจากอดีต

1.6.4. องค์ประกอบของการขัดเกลาทางสังคม

องค์ประกอบของการขัดเกลาทางสังคมที่เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่าง ๆ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ด้านคือ (ศศิธร อภิสัทธินันดร. 2541: 37-38)

1. การขัดเกลาทางด้านจิตใจ เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับ ค่านิยม ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ รวมไปถึงการบำรุงรักษาสังคมเพื่อสืบทอดให้แก่คนรุ่นต่อไป โดนส่วนมากการขัดเกลาทางจิตใจนี้จะเป็นเรื่องนามธรรม

2. การขัดเกลาด้านพฤติกรรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทักษะวิชาชีพ ความชำนาญต่าง ๆ ภาษาซึ่งเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนเพื่อถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

3. การขัดเกลาทางด้านสังคม เป็นการถ่ายทอดบรรทัดฐานทางสังคม กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่สังคมสร้างขึ้นเพื่อเป็นการชี้แนะให้บุคคลยึดถือไปประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้

จากแนวคิดทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมปลายแล้ว จะพบว่า เด็กที่มีพฤติกรรมในการกลั่นแกล้งผู้อื่นได้มากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการขัดเกลาตั้งแต่ครอบครัว กลุ่มเพื่อน โรงเรียน สื่อ หากเด็กได้รับการขัดเกลาทางสังคมที่ดีจากสถาบันเหล่านี้เด็กจะลดพฤติกรรมการกลั่นแกล้งหรืออาจจะเข้าใจพื้นฐานการอยู่ร่วมกัน และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้มากขึ้น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข

1.7. แนวคิดและทฤษฎีทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมตนเองต่ำ (Low-self Control Theory)

ผู้คิดค้นคือ Gottfredson และ Hirschi (1990) เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่วนบุคคล การดูแล การเอาใจใส่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง สภาพแวดล้อม ทฤษฎีนี้ อธิบายลักษณะของบุคคลที่กระทำการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นว่า มักจะเป็นบุคคลเป็นคนที่ไวต่อการกระตุ้นจากสิ่งเร้าต่าง ๆ ชอบเสี่ยง ไม่มีจุดยืนที่ชัดเจน ไม่คงที่ มีความอดทนต่ำหรือไม่มีความอดทน ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง เป็นลักษณะนิสัยที่จะนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในอนาคต ดังนั้น Gottfredson และ Hirschi จึงได้เสนอว่าควรควบคุมไม่ให้เด็กมีลักษณะการควบคุมตนเองต่ำ ดังต่อไปนี้

1. ติดตามพฤติกรรมของเด็กอย่างใกล้ชิด
2. การตักเตือน เพื่อให้เด็กได้รับรู้ว่าพฤติกรรมที่กระทำลงไปนั้นเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน

3. ลงโทษเมื่อกระทำพฤติกรรมเบี่ยงเบน

เนื่องจากการพัฒนาตนเองจะเริ่มตนตั้งแต่ช่วงแรก ๆ ของชีวิต ไม่ควรปล่อยให้เด็กมีพฤติกรรมด้านลบ ขาดการตักเตือน เพื่อไม่ให้ติดนิสัยนั้นจนก้าวล่วงไปถึงวัยผู้ใหญ่ เพราะอาจส่งผลให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมด้านลบจนส่งผลเสียต่อชีวิต (สุรีย์ กาญจนวงศ์, 2563, ออนไลน์)

จากข้างต้นสามารถพิจารณาได้ว่าการควบคุมตนเองต่ำของเด็กนั้นอาจทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรง เกิดการกลั่นแกล้งรังแกเพื่อนร่วมชั้นในทุกรูปแบบทั้งทางกาย วาจา และท่าทางได้ โดยการควบคุมพฤติกรรมควบคุมตนเองต่ำนั้นหากนำมาปรับใช้กับเด็กตั้งแต่วัยแรก ๆ จะลดพฤติกรรมความรุนแรงลงและจะค่อย ๆ เลิกกระทำพฤติกรรมเหล่านั้น ผู้ปกครอง และสถานศึกษาจึงต้องร่วมมือกันในการอบรมเด็กเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ให้ติดนิสัยไปจนเติบโตใหญ่ ไม่เช่นนั้นแล้วพฤติกรรมการกลั่นแกล้งจะฝังรากลึก เป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถแก้ไขได้

1.8. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความผูกพันทางสังคม (Social Bond Theory)

ทฤษฎีความผูกพันทางสังคมเป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นในปี 1969 โดย Travis Hirschi นักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน ทฤษฎีดังกล่าวอธิบายความผูกพันระหว่างองค์กรในสังคมกับบุคคลอื่น ได้แก่ ครอบครัว สถานศึกษา และเพื่อน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าหากบุคคลมีความรู้สึกผูกพันกับบุคคลในครอบครัวเพียงคนเดียว ก็สามารถทำให้บุคคลนั้นก่อความรุนแรงได้ ในส่วนของสถานศึกษาความผูกพันระหว่างนักเรียนและสถานศึกษา และท้ายที่สุดในเรื่องของเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับเพื่อนสร้างอิทธิพลอย่างมากต่อการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน

เนื่องจากความสนิทสนมก่อให้เกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ ความผูกพันส่งผลไม่ให้ลงมือกระทำความรุนแรง ยิ่งระดับความสนิทสนมมากขึ้นเท่าใดความผูกพันจะยิ่งมากขึ้นตามไปด้วย

จากที่กล่าวไปอธิบายได้ว่าบุคคลใดมีความใกล้ชิดและผูกพันกับ ครอบครัว สถานศึกษาและ เพื่อนร่วมองค์กรมากจะมีแนวโน้มกระทำความรุนแรงน้อยกว่าบุคคลที่มีความผูกพันต่อองค์กรต่ำ อย่างไรก็ตามเพื่อให้เห็นภาพปรากฏการณ์ความรุนแรงภายในสถานศึกษาได้ดียิ่งขึ้น จำต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบของทฤษฎีความผูกพันทางสังคมซึ่ง Trais Hirschi แบ่งเป็น 4 ประเภทดังนี้

1. ความผูกพัน

ความรู้สึกผูกพันกับองค์กรในสังคม เป็นสำคัญต่อแรงจูงใจที่ส่งผลต่อรุนแรงภายในสถานศึกษา เพราะหากมีความผูกพันมากก็จะลดความรุนแรงในสถานศึกษาไปจนถึงไม่มีเลย กล่าวคือความผูกพันจะเหนี่ยวรั้งไม่ให้นักเรียนหรือบุคคลากรในโรงเรียนแสดงออกซึ่งความรุนแรง

2. ความรับผิดชอบ

หากบุคคลที่ตระหนักถึงความรับผิดชอบจะยึดถือการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ไม่กระทำสิ่งผิดกฎหมายเพื่อคาดหวังว่าประสบความสำเร็จในอาชีพการงานในภายภาคหน้า จึงสามารถนำมาอธิบายกับนักเรียนที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงได้ว่าตนเองต้องการตอบโต้ด้วยการกระทำ ความรุนแรงเช่นกัน แต่ยังคงตระหนักถึงความสำเร็จที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งหากตัดสินใจตอบโต้ด้วยความรุนแรงกลับไปจะส่งผลเสียแก่ตนเองในอนาคตจึงเลือกที่จะไม่กระทำ

3. การมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมแสดงถึงการมีปฏิสัมพันธ์กันของบุคคลในองค์กร กล่าวคือหากบุคคลแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมร่วมกับผู้อื่นมากเท่าไรก็จะเป็นตัวช่วยในการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้น สร้างความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันในองค์กร

4. ความเชื่อ

อาจมีอำนาจที่เกี่ยวข้องอีกทั้งคำว่า ค่านิยม บรรทัดฐาน และกฎหมายของสังคม หากบุคคลมีความเชื่อต่ำ จะทำให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มกระทำความรุนแรงมากกว่าบุคคลที่ยึดมั่นกับความเชื่อ ค่านิยม บรรทัดฐาน รวมทั้งกฎหมาย จึงอาจกล่าวได้ว่าความเชื่อเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้คนประพฤติในสิ่งที่ถูกต้อง

2. มาตรการการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแก

2.1. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Universal Declaration of Human Rights)

สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ได้ลงมติรับรองและประกาศใช้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาคมโลก ซึ่งประเทศต่าง ๆ จำต้องเคารพต่อหลักการสิทธิมนุษยชนที่ได้ตราไว้ในปฏิญญาฉบับนี้ (แอมนาสต์. 2563: ออนไลน์) สิทธิมนุษยชนที่มีความเกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแกคือ ทุกคนเกิดมาเท่าเทียม มีสิทธิ์ มีศักดิ์ศรีเสมอกัน ไม่ว่าจะแตกต่างกันเพียงใด ทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิต ไม่ถูกทรมาน ได้รับความคุ้มครองของกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน จะไม่มีการถูกจับกุม กักขัง หรือเนรเทศตามอำเภอใจ ได้รับการพิจารณาอย่างเป็นธรรม มีอิสรภาพแห่งความเห็นและการแสดงออก มีมาตรฐานการครองชีพอันเพียงพอสำหรับสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ทุกคนมีสิทธิในการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเสริมสร้างความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและอิสรภาพขั้นพื้นฐาน การศึกษาจะต้องส่งเสริมความเข้าใจ การมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรม การเคารพสิทธิผู้อื่น ในการใช้สิทธิและอิสรภาพแห่งตน ทุกคนต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดตามกฎหมายเท่านั้น

เมื่อพิจารณาจากปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนกับการกลั่นแกล้งในสถานศึกษานั้นจะเห็นได้ชัดเจนเลยว่าขัดต่อสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะในเรื่องของสิทธิที่จะมีชีวิต เสรีภาพ และความมั่นคงแห่งบุคคล การกลั่นแกล้งรังแกกระทบต่อชีวิต เสรีภาพของบุคคลโดยตรง โดยเด็กนักเรียนทุกคนจำเป็นต้องได้รับความมั่นคงแห่งบุคคล จะต้องได้รับความปลอดภัยในชีวิตและเสรีภาพ และในเรื่องของสิทธิด้านการศึกษาที่ว่าทุกคนมีสิทธิในการศึกษาที่ว่าไว้ในปฏิญญาสากล ว่า การศึกษาจะต้องให้เปล่าอย่างน้อยในชั้นประถมศึกษาและขั้นพื้นฐาน การศึกษาทางเทคนิคและวิชาชีพ การศึกษาระดับที่สูงขึ้นไปจะต้องเข้าถึงได้อย่างเสมอภาคสำหรับทุกคน บนความเหมาะสม และ การศึกษาจะต้องพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์อย่างเต็มที่ หล่อหลอมความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและอิสรภาพขั้นพื้นฐาน พิสูจน์ได้ว่าเด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและต้องพัฒนาตน เคารพความแตกต่างซึ่งการกลั่นแกล้งรังแกนั้น ย่อมขัดกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในข้อนี้อีกเช่นกัน เด็กทุกคนควรได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ แต่มีเด็กจำนวนไม่น้อยที่ต้องเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และอาจนำไปสู่การหยุดเรียนในที่สุด หากสถานศึกษาเล็งเห็นและให้

ความสำคัญกับปฏิญญาสากลในข้อนี้จะนำพาให้สถานศึกษาถืออำนาจต่อการศึกษามากยิ่งขึ้น สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาคารกัสน์แก่งในสถานศึกษาได้ (พิชชานี ชื่นปรีชา. 2558: 39)

2.2. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child)

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กถือกำเนิดขึ้น ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้นใน ปี พ.ศ. 2532 ข้อตกลงนี้สัญญากับเด็ก ๆ ว่าจะให้ความคุ้มครองดูแลอย่างเต็มความสามารถและ เท่าเทียมกัน แต่ก็ยังมีเด็ก ๆ ทั่วโลกที่ยังไม่ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานที่นานาประเทศได้ให้สัญญา ทั้ง จากความยากจน ความรุนแรงที่เกิดขึ้นแก่เด็ก รวมถึงความไม่เท่าเทียม ซึ่งเด็กส่วนใหญ่ไม่ได้ แสดงความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมแม้จะเป็นเรื่องของพวกเขา (ยูนิเซฟ. 2563: ออนไลน์)

1. สิทธิที่จะมีชีวิตรอด

เริ่มตั้งแต่เกิด เด็กทุกคนมีสิทธิมีชีวิต ได้รับใบเกิดได้รับชื่อมีสัญชาติ และได้รับการ เลี้ยงดู ได้รับการปกป้องคุ้มครอง โดยรัฐเพื่อให้เด็ก ๆ ได้มีชีวิตรอด และเติบโตขึ้นอย่างดี ได้เข้ารับ บริการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน มีโภชนาการที่ดีมีประโยชน์ มีน้ำดื่มที่สะอาด ได้อาศัยอยู่ใน พื้นที่ชุมชนที่สะอาด ตลอดจนโอกาสเข้าถึงการศึกษา

2. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง

เมื่อเด็ก ๆ ได้เกิดและรอดชีวิตมาแล้ว สิ่งต่อมาที่พวกเขาควรได้รับคือการปกป้อง คุ้มครอง การใช้ความรุนแรงทั้งร่างกายและจิตใจ จะไม่ต้องทำงานที่ขัดต่อกฎหมายหรือขัดขวาง การศึกษา ได้รับการคุ้มครองจากยาเสพติดให้โทษ ได้รับการคุ้มครองจากการค้ามนุษย์ การล่วงละเมิด การแสวงประโยชน์แก่เด็ก เด็กก็มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือจากกระบวนการยุติธรรม จะต้องถือ ประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ สำหรับเด็กที่ถูกพรากจากครอบครัว จะต้องได้รับการคุ้มครอง ดูแลอย่างเหมาะสม ในกรณีที่เด็กเป็นผู้ลี้ภัย จะได้รับการช่วยเหลือ และได้รับการปกป้องคุ้มครอง เป็นกรณีพิเศษ

3. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา

การศึกษาและพัฒนากิจเป็นอีกเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ เริ่มตั้งแต่ที่เด็ก ๆ จะต้องได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพเหมาะสมตามวัย โดยมีพ่อแม่เป็นผู้คอยช่วยเหลือ ขณะที่เด็กที่มีความจำเป็นพิเศษ เช่น เด็กพิการ ก็ต้องได้รับการดูแลให้มีชีวิตที่ปกติ ได้รับโอกาส พัฒนาและการศึกษา สามารถเติบโตพึ่งพาตนเองได้อย่างเต็มที่ สร้างอนาคตที่ดีให้แก่เด็กต่อไป

4. สิทธิที่จะมีส่วนร่วม

เด็กคือสมาชิกคนหนึ่งของสังคม เด็กมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในทุกด้าน มีเสรีภาพใน ความการแสดงออกโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับตัวเด็กเอง

เป้าหมายที่ 11: ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน

เป้าหมายที่ 12: สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13: เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายที่ 14: อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 15: ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ 16: ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม

เป้าหมายที่ 17: เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงาน และฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

โดยในเป้าหมายข้อที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ ตลอดชีวิตมีรายละเอียด ดังนี้

4.1. สร้างหลักประกันว่าทุกคนต้องสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย

4.2. สร้างหลักประกันว่าเด็กทุกคนเข้าถึงการดูแล การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย สร้างความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา

4.3. ทุกเพศต้องเข้าถึงการศึกษาวិชาเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัย ที่มีราคา ที่สามารถจ่ายได้และมีคุณภาพ

4.4. เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่จำเป็น รวมถึงทักษะ สำหรับการจ้างงาน การมีงานที่ดี

4.5. ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษา กลุ่มเปราะบางจะต้องเข้าถึง การศึกษาและการฝึกอาชีพทุกระดับอย่างเท่าเทียม

4.6. สร้างหลักประกันว่าทุกคนจะต้องสามารถอ่านออกเขียนได้และ คำนวณได้

4.7. สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับส่งเสริม การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) สร้างและยกระดับอุปกรณ์และเครื่องมือทางการศึกษากลุ่มเปราะบาง และให้มี สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัย

- 2) ขยายจำนวนทุนการศึกษาในทั่วโลกที่ให้สำหรับประเทศกำลังพัฒนา
- 3) เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพ

จากเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนข้อที่ 4 ข้างต้น ที่มุ่งเน้นให้เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และแนวทางในการดำเนินงานที่มุ่งติดตามสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยปราศจากความรุนแรง ซึ่งการกลั่นแกล้งรังแกภายในสถานศึกษาถือเป็นหนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่ต้องขจัดให้หมดไปจากโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4. มาตรการการป้องกันปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในประเทศไทย

2.4.1. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2542 และ กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่ในการพิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับ และด้วยเหตุที่แผน การศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) จะสิ้นสุดในปี พ.ศ. 2559 ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ซึ่ง เป็นแผนระยะยาว 20 ปี เพื่อเป็นแผนแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบ แนวทางในการพัฒนา การศึกษาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2560: ช-ฐ)

ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างการรับรู้ความเข้าใจ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ศึกษาผลกระทบด้านการศึกษาของแต่ พื้นที่ พบว่าเทคโนโลยีดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมสูงวัย ผลการติดตาม ประเมินแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 – 2559 ซึ่งครอบคลุมในเรื่องการจัดการ โอกาส คุณภาพของการศึกษา การพัฒนาการศึกษาด้วยความสามารถในการแข่งขัน กำหนดแนวคิดของการจัดการศึกษา วัตถุประสงค์ บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และแนวทางการพัฒนา รวมทั้ง โครงการเร่งด่วนที่สำคัญ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาการศึกษายภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์หลักที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติมีเป้าหมาย

โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนา คือ พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้าง ความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ยกกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการจัดระบบการดูแลและป้องกันภัยคุกคามใน รูปแบบใหม่ และมีแผนงานและโครงการสำคัญ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้าง ชีตความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีเป้าหมาย

โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีทักษะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัด และประเมินผลผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพ และมีแผนงานและโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการผลิตครูเพื่อพัฒนา ท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา มีเป้าหมาย ดังนี้

โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนา คือ เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึง การศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย พัฒนาฐานข้อมูลด้านการศึกษาที่มีมาตรฐาน เชื่อมโยงและเข้าถึงได้ และมีแผนงานและโครงการสำคัญ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมาย ดังนี้

โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์ สิ่งแวดล้อม พัฒนาองค์ความรู้ สร้างนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา มีเป้าหมาย ดังนี้

โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน พัฒนาระบบบริหารงานบุคคล ของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

2.4.3. โปรแกรมการพัฒนาทักษะการควบคุมตนเอง (Self-Control) เพื่อป้องกันพฤติกรรมรังแกกัน (Bullying) ในเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-3

โปรแกรมเล่มนี้พัฒนาขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ใน 2 กลุ่มคือ 1) ผู้ใช้โปรแกรม และ 2) กลุ่มเป้าหมาย โดยในกลุ่มผู้ใช้โปรแกรม ประกอบด้วย ครูประจำชั้น ครูที่ดูแลระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน มุ่งหวังให้ครูเห็นความสำคัญในบทบาทของตนที่จะช่วยเฝ้าระวังพฤติกรรมรังแกกันในเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีความรู้ที่ถูกต้อง และมีทักษะในการจัดการ แก้ไข เกี่ยวกับพฤติกรรมรังแกกัน รวมทั้งสามารถควบคุมตนเองในเด็กกลุ่มเป้าหมาย ส่วนวัตถุประสงค์ที่คาดหวังให้เกิดกับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1-3 คือเด็กสามารถควบคุมตนเอง (self-control) สามารถป้องกันตนเองจากการถูกรังแก และมีทักษะในการรับมือเมื่อถูกรังแกได้ (กองส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. 2562: 1)

โปรแกรมเล่มนี้พัฒนาภายใต้กระบวนการวิจัยและพัฒนาของกรมสุขภาพจิต ผ่านผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 รวมทั้ง ผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพจิตเด็กในวัยเรียน ทบทวนเนื้อหาทางวิชาการ ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผ่านการทดลองใช้โปรแกรมในกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของเทคโนโลยีสุขภาพจิตให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและบริบทของพื้นที่

การพัฒนาชุดโปรแกรมได้รับความร่วมมือจากคณะผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิตเด็กของกรมสุขภาพจิตในการให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นให้ถูกต้องครอบคลุมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ ในการให้ข้อเสนอต่อการนำโปรแกรมไปใช้ในพื้นที่ รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาเนื้อหาโปรแกรมให้เหมาะสมต่อสถานการณ์และกลุ่มเป้าหมายยิ่งขึ้น ประการสำคัญ ได้รับความร่วมมือจากครูในการทดลองใช้ ที่ได้ร่วมพัฒนาแผนกิจกรรม ให้ข้อเสนอแนะการใช้โปรแกรมในบริบทจริง และแนวทางในการบูรณาการโปรแกรมกับกระบวนการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน เมื่อพิจารณาแนวทางที่จะจัดการหรือแก้ไขปัญหา แนวทางที่มีประสิทธิภาพและได้ผลคือการสร้าง การรับมือกับปัจจัยเสี่ยงและการเสริมสร้างปัจจัยปกป้อง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การสร้างแนวทางป้องกันพฤติกรรม รังแกกันตั้งแต่นั้น ซึ่งสามารถทำได้ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น โดยเด็กในวัยนี้สามารถเรียนรู้เรื่องความ เป็นเหตุเป็นผลมากขึ้นกว่าเด็กปฐมวัย การเสริมสร้างทักษะการควบคุมตนเอง (self-control) จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กมีความสามารถใน

การจัดการอารมณ์ตนเอง เคารพในสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งให้รู้จักการปกป้องตัวเองจากการกลั่นแกล้ง โรงเรียนถือเป็นสถาบันหลักในการขัดเกลาทางสังคม จึงเป็นสถานที่ที่สำคัญสำหรับมาตรการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในกลุ่มเด็กและเยาวชน ครูผู้ใกล้ชิดกับเด็กเป็นต้นแบบที่สำคัญ หากครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับการรังแกกัน รวมถึงมีแนวทางการเสริมสร้างทักษะการควบคุมตนเองแก่เด็ก การเผชิญความรุนแรงและบาดแผลทางใจให้กับเด็กก็จะลดลง ป้องกันปัญหาที่รุนแรงที่อาจเกิดได้ในอนาคต

โปรแกรมการพัฒนาทักษะการควบคุมตนเอง (self-control) เพื่อป้องกันพฤติกรรม การรังแกกัน (bullying) ในเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นโดยให้หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) โดยลักษณะโปรแกรมถูกออกแบบมาใช้ป้องกันการเกิดปัญหาสุขภาพจิตในกลุ่มเสี่ยง โดยการเฝ้าระวังพฤติกรรม การรังแกกันในโรงเรียน ในขณะเดียวกันเป็นโปรแกรมที่ใช้ส่งเสริมสุขภาพจิตให้กับกลุ่มดีโดยการให้ความรู้ในเรื่อง พฤติกรรม การรังแกกัน

2.5. มาตรการการป้องกันปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในต่างประเทศ

ในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลกประสบปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนทั้งสิ้น โดยที่ในแต่ละประเทศนั้นได้มีการออกกฎหมาย นโยบาย แผนงานต่าง ๆ ออกมาเพื่อต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นนี้ เพื่อมุ่งหวังให้ปริมาณของการกลั่นแกล้งรังแกนั้นลดลง อันจะส่งผลดีต่อระบบการศึกษา นักเรียน คุณครู ผู้ปกครอง และชุมชนด้วย ทั้งในเรื่องของผลการเรียน สภาพแวดล้อมในโรงเรียน สภาพแวดล้อมในครอบครัว เป็นต้น

2.5.1. ฟินแลนด์

กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรมฟินแลนด์ได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัย Turku พัฒนาแผนงาน Kiusaamista vastan (KiVa) ขึ้นเพื่อต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก ได้บังคับใช้ในโรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 95 ทั่วประเทศตั้งแต่ปี 2552 จนกระทั่งปัจจุบัน โดยแผนงานขึ้นนี้จะบุหน้าที่ของทั้งคุณครู นักเรียน ว่าหากเกิดการกลั่นแกล้งรังแกเกิดขึ้นจะต้องปฏิบัติอย่างไร โดยหากเด็กนักเรียนพบเห็นการกลั่นแกล้งรังแกจะต้องแสดงท่าทีเข้าข้างผู้ถูกรังแกและรายงานเรื่องที่เกิดขึ้นให้กับคุณครูหรือผู้ปกครองได้ทราบ และสำหรับนักเรียนที่เป็นผู้กลั่นแกล้งนั้นจะไม่ได้รับการลงโทษแต่จะได้รับการเยียวยา แนวทางการปฏิบัตินี้ยังครอบคลุมไปถึงผู้ปกครองที่สามารถทราบถึงแนวทางการปฏิบัติและการปรึกษาปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกผ่านทางเว็บไซต์ เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา

แผนงานนี้ยังใช้วิธีการสอนเด็กนักเรียนผ่าน เกมคอมพิวเตอร์เพื่อส่งเสริมให้เด็กทั่วไปเกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจเด็กที่ถูกกลั่นแกล้งรังแก โยบรจ ในหลักสูตรการเรียนการสอน จำนวน 20 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา ซึ่งแผนงานสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ การป้องกันการกลั่นแกล้งรังแก การดูแลเด็กเป็นรายกรณี และการเฝ้าติดตามความเปลี่ยนแปลงและการตอบรับจากโรงเรียน โดยหลังการบังคับใช้แผนงานนี้พบว่าการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนลดลงทั่วประเทศ ลดปริมาณความเครียดและอาการซึมเศร้าในหมู่นักเรียนได้อีกด้วย (Education World. 2012: Online)

การที่ประเทศฟินแลนด์สามารถดำเนินแผนงานนี้จากบนลงล่างได้อย่างประสบความสำเร็จ เนื่องจากโรงเรียนและนักเรียนในประเทศฟินแลนด์ทั่วประเทศนั้น มีความใกล้เคียงกันทั้งในด้านคุณภาพการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม จึงส่งผลให้แผนงานนี้สามารถปรับใช้ได้ทั่วประเทศและยังมีประสิทธิผลมากช่วยลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกได้

2.5.2. นอร์เวย์

Olweus คือ แผนป้องกันการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งถือได้ว่าเป็นแนวทางการลดและป้องกันปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของเด็กชั้นประถมถึงชั้นมัธยมต้นมาตั้งแต่ปี 2544 โดยได้รับความนิยมนำไปใช้ในประเทศต่าง ๆ อาทิ ประเทศแคนาดา ประเทศอังกฤษ และประเทศเยอรมัน เป็นต้น

แผนป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกนี้ได้มีการกำหนดเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม โดยแต่ละโรงเรียนจะต้องมีคณะกรรมการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแก ประกอบไปด้วย คุณครู ผู้ปกครอง และชุมชน มีหน้าที่ในการดำเนินนโยบาย และให้คุณครูสามารถรับมือกับพฤติกรรมหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และมีการออกกฎเกณฑ์ข้อบังคับภายในโรงเรียนเพื่อต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก ในระดับชั้นเรียนมีกฎเกณฑ์ห้ามกลั่นแกล้งรังแกกันที่ใช้ร่วมกันภายในห้องเรียน มีการประชุมผู้ปกครองและนักเรียนในเรื่องปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกนี้อย่างสม่ำเสมอ

โดยแนวทางการปฏิบัตินี้ยังลงลึกไปถึงระดับบุคคล โดยให้คุณครูดูแลกิจกรรมต่าง ๆ อย่างนักเรียนอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง และหากเกิดเหตุการณ์กลั่นแกล้งรังแกกันเกิดขึ้นคุณครูจะต้องอยู่ในที่เกิดเหตุทันที จากนั้นจึงจะให้นักเรียนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดพูดคุยกัน เรียกพบผู้ปกครองและหาทางออกร่วมกันตามลำดับ

2.5.3. สหราชอาณาจักร

สหราชอาณาจักรได้มีการออกกฎหมายให้โรงเรียนของรัฐบาลทุกแห่งจะต้องมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกกัน โดยกฎหมายฉบับนี้มีข้อบังคับให้โรงเรียนกำหนดนิยาม

ของการกลั่นแกล้งรังแกไว้ให้ชัดเจน กำหนดขั้นตอนการจัดการปัญหา ตลอดจนกำหนดมาตรการจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกอย่างเหมาะสมโดยละเอียด และในทุกโรงเรียนจะต้องได้รับการตรวจสอบว่าได้ดำเนินนโยบายตามแผนงาน

2.5.4. สหรัฐอเมริกา

45 ใน 50 มลรัฐได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก โดยมีความรุนแรงลดหลั่นไปตามกฎหมายของแต่ละรัฐ ซึ่งในบางรัฐนั้นถือว่าการกลั่นแกล้งรังแกนั้นเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย (Maggie Clark. 2013: Online) อาทิ กฎหมายของรัฐแมสซาชูเซตส์ ระบุว่า หากคุณครูพบเห็นการกลั่นแกล้งรังแกกันของเด็กนักเรียน เพราะการกลั่นแกล้งรังแกนั้นอาจนับว่าเป็นอาชญากรรมได้ (Reecca Ratcliffe. 2013: Online) และการนิยามความหมายของคำว่าอาชญากรรมในแต่ละรัฐนั้นมีความกว้างขวาง และแตกต่างกันออกไป รัฐมิสซูรี นับว่าการสร้างความเดือดร้อนรำคาญคืออาชญากรรมหนัก (Alejandra Matos. 2017: Online) แต่ในบางรัฐใช้วิธีการเยียวยา อาทิ ในรัฐโอไฮโอ เด็กที่เป็นผู้กลั่นแกล้งจะเข้าสู่กระบวนการบำบัด เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงผลเสียของการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น หรือ ในรัฐโอคลาโฮมา ที่ได้มีการกำหนดกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญว่าโรงเรียน และชุมชนมีหน้าที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก แต่ถึงแม้ว่าจะมีมาตรการที่เด็ดขาดแต่ไม่ได้ทำการกลั่นแกล้งรังแกนั้นลดลง บางส่วนจึงเห็นว่ากฎข้อบังคับต่าง ๆ ที่ต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกนั้นไม่มีมาตรการบังคับที่ชัดเจนเท่าที่ควร หรือหากมีก็มักจะไม่มีการสนับสนุนนโยบายให้เกิดขึ้นจริงได้ (HG.org. 2020: Online)

สรุปได้ว่า ในหลายประเทศข้างต้นได้มีมาตรการต่อต้านการกลั่นแกล้งภายในโรงเรียนขึ้นมากมาย และแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของแต่ละประเทศ ในหลาย ๆ ประเทศมองว่าการกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษานั้นเป็นเรื่องที่ร้ายแรงต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน มาตรการโดยส่วนใหญ่สามารถขจัดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกนี้ให้เกิดขึ้นน้อยลงได้ แต่สำหรับบางประเทศที่ถึงแม้จะมีมาตรการที่เด็ดขาดแต่ก็ไม่สามารถขจัดปัญหานี้ได้

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1. งานวิจัยในประเทศ

ภัทรจรัส บารุงพงษ์ (2562) ได้ศึกษารูปแบบ สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดเหตุ การกลั่นแกล้งในระดับมหาวิทยาลัย โดยศึกษา กรณีของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวมทั้งยังบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้แก่ อาจารย์ บุคลากร และเพื่อน ในชั้น เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกัน จัดการ และแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้ง จากการศึกษาพบว่า

รูปแบบของการกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย ที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบเจอบ่อย ได้แก่ การกลั่นแกล้งทางสังคม และการกลั่นแกล้งทางวาจา ซึ่งสาเหตุของการถูกกลั่นแกล้งเกิดขึ้น จาก 2 ปัจจัย ได้แก่ การขาดความเข้าใจในพฤติกรรมที่แตกต่างของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยเมื่อศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากการกลั่นแกล้งต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า ส่งผลต่อจิตใจ และการเรียนเป็นหลัก และบทบาทของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องอาจเป็นได้ทั้ง ผู้ช่วยเหลือ ผู้ปกป้อง หรือกลายเป็นผู้กลั่นแกล้ง หรือ ผู้ให้การสนับสนุนการกลั่นแกล้งได้เช่นกัน

ภัทรวรวัสส์ บำรุงพงษ์ ได้ศึกษารูปแบบ สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการแก้ไขปัญหา เมื่อเกิดเหตุ การกลั่นแกล้งในระดับมหาวิทยาลัย โดยศึกษา กรณีของผู้ที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวมทั้งยังบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกัน แก้ไข และจัดการ ปัญหาการกลั่นแกล้ง โดยการศึกษาเรื่องการศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสอดคล้องกันแต่มีความแตกต่างในเรื่องของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยซึ่งจะสะท้อนภาพรวมของ ปัญหาที่ได้ออกมาต่างกัน

ชัชฎาภรณ์ พรหมนอกและคณะ (2563) ได้ศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการจัดการกับ สถานการณ์การข่มเหงรังแก กันบนโลกโซเชียลที่เกิดขึ้นในนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยกลุ่ม ประชากรเป็นนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนในสังกัดกทม.แห่งหนึ่ง ที่เคยมี ประสบการณ์การรังแกกันบนโลกโซเชียลจากการตอบแบบสอบถาม พบว่ามีนักเรียนที่มี ประสบการณ์เป็นผู้ถูกข่มเหงรังแก 5 ราย ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงพ.ศ. 2554-2558 จากการสัมภาษณ์เชิง ลึกพบว่า เด็กยังไม่ค่อยเข้าใจความหมายของการข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียลเพราะเป็นคำที่มีความ เป็นนามธรรมสูง สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากความประมาทในการใช้สื่อออนไลน์ การล้อเลียนที่ พบมากคือ เรื่องเพศ และการขู่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในโรงเรียน หรือครอบครัว ผลกระทบของ การข่มเหงรังแกกันบนโลกโซเชียลในเด็กประถมศึกษา พบว่าคล้ายกับของเด็กวัยที่โต แต่ ระยะเวลาที่รู้สึกได้รับผลกระทบสั้นกว่า สัมพันธภาพที่ดีของครอบครัว ช่วยให้เด็ก สามารถแก้ไข ปัญหาได้ดีขึ้นเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์

ชัชฎาภรณ์ พรหมนอกและคณะ ได้ศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการจัดการกับ สถานการณ์การข่มเหงรังแก กันบนโลกโซเชียลที่เกิดขึ้นในนักเรียนระดับประถมศึกษา โดย การศึกษาเรื่องการศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรุงเทพมหานครมีกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกันแต่างาน

ของคุณชัชฎาภรณ์ พรหมนอกและคณะได้ศึกษาการกลั่นแกล้งรังแกบนโลกไซเบอร์ จึงอาจทำให้ผล การศึกษาที่แตกต่างกัน

เกษตรชัย และหิม (2014) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรังแกของนักเรียน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,950 คน เพื่อ วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรังแกกับปัจจัยคุณลักษณะทางจิต การอบรมเลี้ยง ดูของครอบครัว และอิทธิพลความรุนแรง และวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรังแกของ นักเรียน ผลการวิจัยมีดังนี้ 1.) นักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา มี พฤติกรรมการรังแกจำนวนร้อยละ 37.9 2.) ความซับซ้อนใจ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด อิทธิพล ความรุนแรงจากสื่อโทรทัศน์ เกม จากบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรังแกของ นักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และ โดยกลุ่มนักเรียนที่มีโอกาสมีพฤติกรรมการรังแกสูง ได้แก่ นักเรียนที่มีความซับซ้อนใจ ในระดับมาก นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันในระดับมาก นักเรียนที่ได้รับ อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อนในระดับมาก นักเรียนที่ได้รับอิทธิพลความรุนแรงจากสื่อโทรทัศน์ใน ระดับมาก นักเรียนที่ได้รับอิทธิพลความรุนแรงจากเกมในระดับมาก และนักเรียนที่ได้รับ อิทธิพล ความรุนแรงจากบิดามารดาในระดับมาก และระดับปานกลาง

เกษตรชัย และหิม ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา ซึ่งงานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาปัจจัยหรือสาเหตุที่ก่อให้เกิด พฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก โดยการศึกษาเรื่องการศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการ กลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรุงเทพมหานคร มุ่งเน้น ศึกษามาตรการภายในสถานศึกษาเพื่อให้ทราบถึงการรับมือกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

3.2. งานวิจัยในต่างประเทศ

กูว (Guo, 2016) ได้รวบรวมปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรังแกหรือถูกรังแกผ่านโลกไซ เบอร์ด้วยการวิเคราะห์ จากงานวิจัยจำนวน 7 เรื่องตั้งแต่ปี 2004-2013 รวมจำนวนเยาวชนอายุ 9- 24 ปีจำนวน 19,278 คนพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเป็นผู้รังแกผ่านโลกไซเบอร์มากที่สุด คือการ เคยเป็นผู้รังแกในโลกจริงและมีปัญหาพฤติกรรม การมีปัญหามสุขภาพจิตเรื้อรัง แสดงว่าการรังแก ผ่านโลกไซเบอร์มีความเกี่ยวข้องกับประสบการณ์การรังแกในโลกจริงอย่างมาก และทั้งผู้รังแกและ ถูกรังแกมักเป็นคนที่มีความผิดปกติหรือสุขภาพจิตไม่ดี โดยกูวได้วิเคราะห์จากงานวิจัยที่ผ่าน มาว่าผู้รังแกผ่านโลกไซเบอร์ส่วนใหญ่มักเป็นผู้ชายที่อายุมากกว่าเหยื่อ เคยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการ รังแกในโลกจริง มีปัญหาพฤติกรรมอย่างชัดเจน ระบุว่าความรุนแรงเป็นสิ่งที่เหมาะสมมีข้อดีหรือ

แม้แต่เป็นความถูกต้องทางศีลธรรม ทำกิจกรรมในโลกออนไลน์บ่อย เคยถูกรังแกผ่านโลกโซเชียลมาก่อนมีปัญหาทางสุขภาพจิต มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคม ส่วนผู้ถูกรังแกผ่านโลกโซเชียลส่วนใหญ่มักเป็นผู้หญิง เคยรังแกหรือถูกรังแกในโลกจริงมาก่อน เป็นคนที่เครียดซึมเศร้าโดดเดี่ยวสิ้นหวัง ทำกิจกรรมในโลกออนไลน์บ่อย มีปัญหาพฤติกรรม มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคม เห็นคุณภาพในตนเองต่ำมีการรับรู้ตนเองต่ำมีความพึงพอใจในตนเอง บางรายมีทัศนคติทางบวกต่อความรุนแรง สิ่งแวดล้อมในครอบครัวไม่ดี ไม่ค่อยสนใจการเรียน และมักถูกปฏิเสธจากกลุ่มเพื่อน

จากงานวิจัยของกูว์ ที่ได้ศึกษาและรวบรวมปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแกผ่านโลกโซเชียลนั้นพบว่าปัจจัยที่สำคัญคือ การเคยเป็นผู้ที่ถูกกลั่นแกล้งรังแกในชีวิตจริง และด้วยปัจจัยนี้จึงสะท้อนให้เห็นเป็นอย่างยิ่งว่าการกลั่นแกล้งรังแกที่มีผลกระทบเป็นอย่างมากคือการกลั่นแกล้งรังแกในชีวิตจริง และในการศึกษาเรื่อง การศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นการศึกษามาตรการต่าง ๆ ในสถานศึกษาเพื่อเจาะลึกถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว เสริมสร้างมาตรการให้ครอบคลุม และรัดกุมมากยิ่งขึ้น

Hinduja & Patchin (2010) ได้ศึกษาพบว่ามีย่านนักเรียนที่เคยถูกกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตกว่าร้อยละ 20 โดยประเด็นในการถูกกลั่นแกล้งที่มากที่สุด ได้แก่ การโพสต์ข้อความที่ทำร้ายจิตใจ การถูกปล่อยข่าวลือหรือเรื่องเสียหายตามลำดับ เมื่อถูกกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตเด็กและเยาวชนทั้งชายและหญิงจะรู้สึกโกรธ รู้สึกเสียใจ และอับอาย ตามลำดับ โดยเหยื่อส่วนใหญ่มักจะเป็นเด็กที่มีความมั่นใจในตัวเองต่ำ (Low Self-Esteem) และยังพบว่า เหยื่อจากการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตที่อยู่ในวัยมัธยมนั้นจะนำไปสู่การฆ่าตัวตายสูง และการถูกกลั่นแกล้งโดยการส่งรูปภาพลามกอนาจาร หรือข้อความเกี่ยวกับ เรื่องเพศ เป็นปัจจัยสำคัญในการคิดฆ่าตัวตายของเยาวชนมากกว่าการถูกกลั่นแกล้งในรูปแบบอื่น

Hinduja และ Patchin ได้ศึกษาสาเหตุของการถูกกลั่นแกล้งรังแกในอินเทอร์เน็ตที่นำไปสู่การฆ่าตัวตายและในการศึกษาเรื่อง การศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มุ่งเน้นไปที่การกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และมาตรการของทางโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโลกเสมือนจริงในกลุ่มคนที่ยังไม่เข้าสู่วัยรุ่น

Fran Thomson, Peter K. Smith (2010) ได้ศึกษาจากนักเรียนทั้งหมด 285 คนที่เคยอยู่ในเหตุการณ์การกลั่นแกล้ง จากโรงเรียนกรณีศึกษา 35 แห่งพบว่าเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นมักเกิดขึ้นได้หลายประเภท ทั้งทางวาจา ทางกาย ซึ่งการกลั่นแกล้งทางวาจาและทาง

กายจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งกว่าการกลั่นแกล้งรังแกรูปแบบอื่น ๆ โดยการกลั่นแกล้งทางวาจาเกิดขึ้น 203 เหตุการณ์ ทางกาย 118 เหตุการณ์ การกลั่นแกล้งทางสังคม 43 เหตุการณ์ การกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ต 35 เหตุการณ์ การกลั่นแกล้งที่เกี่ยวข้องกับเชื้อชาติ 11 เหตุการณ์ และอื่น ๆ โดยที่นักเรียนชายเป็นผู้กลั่นแกล้งรังแกมากกว่านักเรียนหญิง และสองในสามโรงเรียนได้มีการติดตามผู้กลั่นแกล้ง นักเรียนที่ถูกกลั่นแกล้งรังแกจะได้รับการเยียวยา ซึ่งหลายโรงเรียนมีมาตรการการรับมือปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่หลากหลายตั้งแต่การป้องกัน การขอความร่วมมือจากเพื่อนนักเรียน มาตรการเชิงรุก เช่น การบรรจุกิจกรรมที่สร้างปฏิสัมพันธ์กันในหมู่นักเรียนในหลักสูตรการเรียนการสอน

Fran Thomson และ Peter K. Smith ได้ศึกษาสถานการณ์การกลั่นแกล้งในโรงเรียนและมาตรการการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับงานวิจัยการศึกษามาตรการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรุงเทพมหานคร แต่ยังมีความแตกต่างกันในบริบทเนื่องจากงานของ Fran Thomson และ Peter K. Smith เป็นการศึกษาของต่างประเทศจึงมีบริบททางด้านการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ดังนั้นงานวิจัยเรื่องการศึกษามาตรการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงจะสะท้อนภาพของปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก และมาตรการต่าง ๆ ในประเทศไทยได้อย่างชัดเจน

Yuanyuan Xiao (2020) ได้ศึกษาพบว่าการทำความเข้าใจรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการกลั่นแกล้งในโรงเรียนมีความสำคัญในการลดปัญหาความรุนแรงในโรงเรียน จากการสำรวจข้อมูลการกลั่นแกล้งในโรงเรียนระดับชาติ จำนวน 3,675 คน โดยแบ่งเป็น ผู้ชายจำนวน 1,772 คน และ หญิงจำนวน 1,903 คนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใน 7 จังหวัดของประเทศจีน พบว่านักเรียนชายจะมีส่วนร่วมในการกลั่นแกล้งรังแกในโลกไซเบอร์มากกว่าผู้หญิง แต่ผู้หญิงจะมีส่วนร่วมในการกลั่นแกล้งแบบดั้งเดิมมากกว่าผู้ชาย

Yuanyuan Xiao ได้ศึกษาพบว่าการทำความเข้าใจรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการกลั่นแกล้งในโรงเรียนในหมู่วัยรุ่นมีความสำคัญในการลดปัญหาความรุนแรงในโรงเรียนซึ่งงานวิจัยนี้มีลักษณะมุ่งเน้นการเปรียบเทียบของชายและหญิงต่อการมีส่วนร่วมในการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยเรื่องการศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากมุ่งเน้นศึกษาเรื่องการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา เพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน

Shinya Fujikawa (2020) ได้ศึกษาพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,239 คนได้รับคัดเลือกจากโรงเรียนประถม 43 แห่งในเมลเบิร์นประเทศออสเตรเลีย ความถี่และรูปแบบการกลั่นแกล้งได้รับการประเมินเป็นประจำทุกปีระหว่างเกรด 3 และ 8 และแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ทางกายวาจาการแพร่กระจายข่าวลือการกีดกันทางสังคมและไซเบอร์รวมถึงการกลั่นแกล้งหลายรูปแบบ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,239 คนได้รับคัดเลือกจากโรงเรียนประถม 43 แห่งในเมลเบิร์นประเทศออสเตรเลีย ความถี่และรูปแบบการกลั่นแกล้งได้รับการประเมินเป็นประจำทุกปีระหว่างเกรด 3 และ 8 และแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ทางกายวาจาการแพร่กระจายข่าวลือการกีดกันทางสังคมและไซเบอร์รวมถึงการกลั่นแกล้งหลายรูปแบบ อัตราการกลั่นแกล้งในวัยเด็กและวัยรุ่นตอนต้นในอัตราสูงในทั้งสองเพศ แต่การกลั่นแกล้งอย่างต่อเนื่องในเด็กผู้หญิง การลดลงในโรงเรียนประถมศึกษาและการเปลี่ยนไปเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาชี้ให้เห็นถึงศักยภาพในการแทรกแซงในระดับชั้นเหล่านี้เพื่อลดความชุกของการกลั่นแกล้ง

Shinya Fujikawa ได้ศึกษาเรื่องความถี่และรูปแบบการกลั่นแกล้ง ที่เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงของระดับชั้นความชุกในการกลั่นแกล้งจะลดน้อยลง ซึ่งได้ศึกษาทั้งทางโลกไซเบอร์และในชีวิตจริงแต่ในการศึกษาเรื่องการศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรุงเทพมหานครมุ่งเน้นไปที่การกลั่นแกล้งในชีวิตจริง เพื่อสะท้อนปัญหาที่แท้จริงรวมถึงมาตรการที่จะลดช่วยปัญหาที่เกิดขึ้นได้

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษา “การศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ มาตราการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกภายในสถานศึกษา รูปแบบ ลักษณะพฤติกรรม รวมไปถึงผลกระทบของการกลั่นแกล้งรังแกภายในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยการศึกษานี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร คือ โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลมีทั้งหมด 2,255 โรงเรียนซึ่งมีทั้งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสพฐ. , สังกัดกรุงเทพมหานครหรือกทม และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนหรือสช

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนในกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายทั้งชายและหญิง ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครซึ่งมีทั้งหมด 328 โรงเรียนเป็นจำนวน 328 คนจากการใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน ธีรฤทธิ เอกะกุล, 2543)ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 6 ตอนดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และเขตที่ตั้งโรงเรียน จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่พบในสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นคำถามปลายปิด (Close Ended Question) มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ที่เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งครอบคลุมทั้ง 11 ข้อ ตามคู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับพัฒนา พ.ศ.2563) ในกรณีความรุนแรง เป็นคำถามปลายปิด (Close Ended Question) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 11 ข้อ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

ส่วนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับการเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ที่เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีการปรับและนำมาจากคู่มือปฏิบัติสำหรับการดำเนินการป้องกันและจัดการการรังแกกันในโรงเรียน จากสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิตซึ่งแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่น/ความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธี Cronbach's alpha coefficient จากกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัด สพฐ. จำนวน 30 คนอยู่ที่ 0.911 เป็นคำถามปลายปิด (Close Ended Question) จำนวน 14 ข้อ มีลักษณะแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) คือ

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 สอบถามเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาโดยนำมาจากงานของคุณณัฐกมล ลิมนะชัย ซึ่งแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่น/ความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธี Cronbach's alpha coefficient จากกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเป็น

ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัด สพฐ. จำนวน 30 คนอยู่ที่ 0.840 เป็นคำถามปลายปิด (Close Ended Question) มีลักษณะแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) คือ (ณัฐกมล ลิมปนะชัย, 2560)

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

จำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการแก้ปัญหา ด้านความยืดหยุ่น ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์

ส่วนที่ 6 สอบถามเกี่ยวกับการให้ความสำคัญถึงปัญหาการกีดกันแก๊งค์รังแกในสถานศึกษา โดยมีการรับและนำมาจากแนวทางการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมความรุนแรง จากสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต ซึ่งแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่น/ความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธี Cronbach's alpha coefficient อยู่ที่ 0.938 เป็นคำถามปลายปิด (Close Ended Question) จำนวน 14 ข้อ มีลักษณะแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) คือ (กรมสุขภาพจิต, 2562)

4	หมายถึง	เชื่อมากที่สุด
3	หมายถึง	เชื่อมาก
2	หมายถึง	เชื่อปานกลาง
1	หมายถึง	เชื่อเล็กน้อย
0	หมายถึง	ไม่เชื่อเลย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการตอบแบบสอบถามทั้งจากทางไปรษณีย์และทางออนไลน์จากกลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวน 328 คน การศึกษาการวิจัยในครั้งนี้จะทำการส่งแบบสอบถามที่มี QR Code ทางไปรษณีย์พร้อมทั้งของจดหมายติดตามไปรษณียากรตอบกลับเจ้าหน้าที่ผู้วิจัยเพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบกลับทางไปรษณีย์ภายใน 15 วัน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างสามารถสแกน QR Code เพื่อเพิ่มความสะดวกในการนำส่งข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม และหากผู้ตอบแบบสอบถามไม่ตอบกลับภายในเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามที่มี QR Code ไปอีกครั้ง เพื่อขอความ

อนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบกลับภายใน 15 วัน และหากข้อมูลที่ตอบกลับมาไม่ครบตามจำนวนที่ต้องการตามเกณฑ์ผู้วิจัยจะดำเนินการโทรศัพท์ไปยังผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเองอีกครั้ง

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายในสังกัดกรุงเทพมหานคร จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ ปรินทิพนิพนธ์ สารนิพนธ์ วารสาร และ ข้อมูลที่เผยแพร่ทางสื่ออินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์สถิติบรรยาย ได้แก่การแจกแจงความถี่ ร้อยละ รวมถึงการแจกแจงข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน

2. ศึกษาความแตกต่างในข้อมูลส่วนบุคคลในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลายโดยการทดสอบที (T - Test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA)

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา การให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานครโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation)

4. การแปรผล ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักดังนี้

การแปรความหมายความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแปรผลเป็นระดับใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00	แสดงว่า	มีความรู้สึกเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20	แสดงว่า	มีความรู้สึกเห็นด้วยในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40	แสดงว่า	มีความรู้สึกเห็นด้วยในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60	แสดงว่า	มีความรู้สึกเห็นด้วยในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80	แสดงว่า	มีความรู้สึกเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

การแปรผลการให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา

มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 0-14 คะแนน ให้ความสำคัญน้อยที่สุด

มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 15-28 คะแนน ให้ความสำคัญน้อย

มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 29-42 คะแนน ให้ความสำคัญปานกลาง

มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 43-56 คะแนน ให้ความสำคัญมาก

การแปรผลทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร

คะแนนเฉลี่ย 0-3.66 แสดงว่า มีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 3.66-7.32 แสดงว่า มีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 7.33-11 แสดงว่า มีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกระดับสูง

เกณฑ์การแปลผลความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษา การให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย 5 ระดับ ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า 81ขึ้นไป มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .61 – .80 มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .41 – .60 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .20–.41 มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าต่ำกว่า .20 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง “การศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร” ได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ในการนำเสนอข้อมูล

- \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Mean)
- S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- t แทน ค่าสถิติวิเคราะห์ในการแจกแจงแบบที
- r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งดังนี้

- ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียน
- ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่พบในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย
- ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน
- ตอนที่ 4 การวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน
- ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา
- ตอนที่ 6 การวิเคราะห์การให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา
- ตอนที่ 7 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในข้อมูลส่วนบุคคลในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษา กับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา

ตอนที่ 9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก กับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียน

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียน

ข้อมูลส่วนบุคคล	N	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	99	33.6
หญิง	196	66.4
2.อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	27	9.2
30 – 40 ปี	57	19.3
41 - 50 ปี	103	34.9
51 – 60 ปี	108	36.6
3.วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	98	33.2
ปริญญาโท	183	62.0
ปริญญาเอก	14	4.7
4.รายได้		
ต่ำกว่า 30,000	83	28.1
30001-40000	79	26.8
40001-50000	111	37.6
มากกว่า 50001	22	7.5

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	N	ร้อยละ
5.ระยะในการดำรงตำแหน่ง		
ต่ำกว่า 5 ปี	206	69.8
5 – 10 ปี	62	21.0
11 – 20 ปี	19	6.4
21 ปีขึ้นไป	8	2.7
6.ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	203	68.8
ขนาดกลาง	56	19.0
ขนาดใหญ่	36	12.2
7.เขตที่ตั้งโรงเรียน		
บางกอกใหญ่	7	2.4
บางกอกน้อย	15	5.1
คลองสาน	5	1.7
หนองจอก	28	9.5
ป้อมปราบศัตรูพ่าย	4	1.4
ธนบุรี	16	5.4
พระนคร	11	3.7
ประเวศ	12	4.1
สะพานสูง	5	1.7
ตลิ่งชัน	15	5.1
ดุสิต	9	3.1
จตุจักร	4	1.4
บางแค	7	2.4
บางคอแหลม	6	2.0
มีนบุรี	2	0.7
บางรัก	5	1.7
ลาดกระบัง	7	2.4

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	N	ร้อยละ
คลองสามวา	15	5.1
บึงกุ่ม	6	2.0
พระโขนง	3	1.0
ราชเทวี	3	1.0
วังทองหลาง	3	1.0
สัมพันธวงศ์	3	1.0
ห้วยขวาง	2	0.7
ดินแดง	1	0.3
สาทร	2	0.7
คลองเตย	3	1.0
สวนหลวง	4	1.4
วัฒนา	6	2.0
บางนา	4	1.4
บางเขน	4	1.4
ดอนเมือง	3	1.0
ลาดพร้าว	4	1.4
บางซื่อ	2	0.7
หลักสี่	2	0.7
สายไหม	3	1.0
บางกะปิ	10	3.4
คันนายาว	2	0.7
บางพลัด	1	0.3
จอมทอง	8	2.7
ทวีวัฒนา	5	1.7
ภาษีเจริญ	7	2.4
หนองแขม	1	0.3
บางขุนเทียน	8	2.7

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	N	ร้อยละ
ราษฎรฐานะ	4	1.4
ทุ่งครุ	6	2.0
บางบอน	1	0.3
รวม	295	100

จากตาราง 1 แสดงลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้แทน ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 295 คน โดยสามารถจำแนกได้ดังนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequencies) และค่าสถิติร้อยละ (Percentage) นำมาแจกแจงจำนวน (ความถี่) และหารค่าร้อยละ พบว่า

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 เพศชายจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 รองลงมา ได้แก่ อยู่ในช่วงอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 ช่วงอายุ 30 – 40 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 และช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 ตามลำดับ

วุฒิการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 62.0 รองลงมา ได้แก่ ระดับปริญญาตรี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 และระดับปริญญาเอก จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 ตามลำดับ

รายได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเกณฑ์รายได้อยู่ที่ 40,001 – 50,000 บาท จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 รองลงมา ได้แก่ รายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 28. รายได้ 30,001 – 40,000 จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 และมากกว่า 50,001 จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ตามลำดับ

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 69.8 รองลงมา ได้แก่ ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง 5 – 10 ปี จำนวน

62 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง 11 – 20 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 และระยะเวลาดำรงตำแหน่ง 21 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 ตามลำดับ

ขนาดโรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 รองลงมา ได้แก่ ดำรงตำแหน่งอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 ดำรงตำแหน่งอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 ตามลำดับ

เขตที่ตั้งโรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในเขตหนองจอก จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 รองลงมา ได้แก่ เขตธนบุรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4 เขตบางกอกน้อย เขตตลิ่งชัน เขตคลองสามวา 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1 เขตประเวศ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 เขตพระนคร จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 เขตบางกะปิ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 เขตดุสิต จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 เขตจอมทอง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 เขตบางขุนเทียน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 เขตบางกอกใหญ่ เขตบางแค เขตลาดกระบัง เขตภาษีเจริญ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4 เขตบางคอแหลม เขตบึงกุ่ม เขตยานนาวา เขตวัฒนา เขตทุ่งครุ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 เขตคลองสาน เขตสะพานสูง เขตบางรัก เขตปทุมวัน เขตทวีวัฒนา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตจตุจักร เขตสวนหลวง เขตบางนา เขตบางเขน เขตลาดพร้าว เขตราชบุรีบูรณะ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 เขตพระโขนง เขตราชเทวี เขตวังทองหลาง เขตสัมพันธวงศ์ เขตคลองเตย เขตดอนเมือง เขตสายไหม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 เขตมีนบุรี เขตห้วยขวาง เขตสาทร เขตบางซื่อ เขตหลักสี่ เขตคันนายาว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 เขตดินแดง เขตบางพลัด เขตหนองแขม เขตบางบอน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่พบในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่พบในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

สถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแก	N	ร้อยละ
1. ข้อมูลเดิมที่โรงเรียนมีอยู่ สะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกันของนักเรียนชั้นประถมปลายหรือไม่		
1.1 มี	39	81.0
1.2 ไม่มี	6	19.0
2. มีการสอบถามนักเรียน บุคลากรในโรงเรียน และครอบครัวของนักเรียนเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก สถานการณ์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการตอบสนองการกลั่นแกล้งรังแกกันของโรงเรียนหรือไม่		
2.1 มี	294	96.3
2.2 ไม่มี	1	3.7
3. โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (เช่น เรื่องเล่าจากนักเรียน รายงานเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแก การส่งต่อผู้ให้การศึกษาในโรงเรียน / ครูแนะแนว ฯลฯ) เพื่อทำความเข้าใจผลกระทบและการตอบสนองต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียน		
3.1 มี	269	91.2
3.2 ไม่มี	26	8.8
4. มีมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการและป้องกันการกลั่นแกล้งรังแก / การต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกใช่หรือไม่		
4.1 มี	275	93.2
4.2 ไม่มี	20	6.8
5. มีมาตรการในการตอบสนองต่อเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนสำหรับบุคลากรในโรงเรียนใช่หรือไม่		
5.1 มี	281	95.3
5.2 ไม่มี	14	4.7
รวม	295	100

จากตาราง 2 แสดงสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่พบในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 295 คน โดยสามารถจำแนกได้ดังนี้ผลการ

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequencies) และค่าสถิติร้อยละ (Percentage) นำมาแจกแจงจำนวน (ความถี่) และหารค่าร้อยละ พบว่า

ข้อ 1 ข้อมูลเดิมที่โรงเรียนมีอยู่ สะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกันของนักเรียนชั้นประถมปลายหรือไม่ โดยมีผู้ตอบว่ามี จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 81.0 และไม่มี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0

ข้อ 2 มีการสอบถามนักเรียน บุคลากรในโรงเรียน และครอบครัวของนักเรียนเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก สถานการณ์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการตอบสนองการกลั่นแกล้งรังแกกันของโรงเรียนหรือไม่ โดยมีผู้ตอบว่ามี จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 96.3 และไม่มี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7

ข้อ 3 โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (เช่น เรื่องเล่าจากนักเรียน รายงานเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแก การส่งต่อผู้ให้การปรึกษาในโรงเรียน / ครูแนะแนว ฯลฯ) เพื่อทำความเข้าใจผลกระทบและการตอบสนองต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียน โดยมีผู้ตอบว่ามี จำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 91.2 และไม่มี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8

ข้อ 4 มีมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการและป้องกันการกลั่นแกล้งรังแก / การต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกใช่หรือไม่ โดยมีผู้ตอบว่ามี จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 93.2 และไม่มี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8

ข้อ 5 มีมาตรการในการตอบสนองต่อเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนสำหรับบุคลากรในโรงเรียนใช่หรือไม่ โดยมีผู้ตอบว่ามี จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 95.3 และไม่มี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

ทัศนคติต่อมาตรการการกลั่นแกล้งรังแก	n	ร้อยละ
1. จัดทำโครงการ เพื่อเสนอแนวทางป้องกันและคุ้มครองอย่างชัดเจนและเป็นขั้นตอน จัดทำแผนยุทธศาสตร์ระยะสั้นและพัฒนานำให้ครูเป็นแบบอย่างสามารถแก้ไขการกลั่นแกล้ง		

ตาราง 3 (ต่อ)

ทัศนคติต่อมาตรการการกักกันแก๊งค์รังแก	n	ร้อยละ
เน้นการใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์		
1.1 มี	215	72.9
1.2 ไม่มี	80	27.1
2.หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบทบาทสำคัญ คือ การป้องกันและคุ้มครองการใช้ความรุนแรงให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนกระตุ้นให้สื่อต่าง ๆ นำเสนอเนื้อหาและผลงานที่สร้างสรรค์		
2.1 มี	246	83.4
2.2 ไม่มี	49	16.6
3. จัดให้มีช่องทางการสื่อสารระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภาควิชาเครือข่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดกับเด็กนักเรียนได้ทันต่อสถานการณ์ เช่น สายด่วน Facebook Twitter Instagram LINE และเว็บไซต์ แจ้งข่าวกรณีเด็กนักเรียนขาดเรียน/กิจกรรมของสถานศึกษา เป็นต้น		
3.1 มี	282	95.6
3.2 ไม่มี	13	4.4
4. ครูจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม สร้างความตระหนักในคุณค่าแห่งตน การมุ่งอนาคต และความสำเร็จ การคิดวิเคราะห์ การยับยั้งชั่งใจ ทักษะการควบคุมอารมณ์ เป็นต้น		
4.1 มี	293	99.3
4.2 ไม่มี	2	0.7
5. ครูเวรประจำวัน คณะกรรมการนักเรียน สारวตรนักเรียน ยามรักษาความปลอดภัย ดูแลรักษาความปลอดภัยแก่เด็กนักเรียน ทุกอาคาร บริเวณจุดอับ และจุดเสี่ยง ตลอดจนดูภาพจากกล้องวงจรปิดที่ติดตั้งทั่วบริเวณ สถานศึกษา หากมีสิ่งบ่งบอกเหตุว่าจะเกิดความรุนแรง ให้เร่งรีบดำเนินการแจ้งผู้เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทันที เช่น มีคน แผลกหน้ามาบริเวณหน้าสถานศึกษา พบพาอาวุธ ขบขี้จักรยานยนต์ เป็นต้น		

ตาราง 3 (ต่อ)

ทัศนคติต่อมาตรการการกลั่นแกล้งรังแก	n	ร้อยละ
5.1 มี	294	99.7
5.2 ไม่มี	1	0.3
6. ส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือคนในครอบครัวเป็นผู้ ใกล้ชิด และมีบทบาทสำคัญในการลดแรงกระตุ้นพฤติกรรม ก้าวร้าว และการกลั่นแกล้งในเด็กนักเรียน โดยการขัดเกลา พฤติกรรมลูกตั้งแต่วัยเยาว์ เช่น การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก ให้ เวลากับลูกอย่างเพียงพอ ไม่ปล่อยปละ ละเลยลูก ในการรับสื่อ หรือการคบเพื่อน และเอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ เมื่อ พบเห็นลูกมี พฤติกรรมก้าวร้าวไม่ควรเพิกเฉย แต่ควรเรียกมาพูดคุยสื่อสาร กับลูก ด้วยความรัก และมีเหตุมีผลเป็นหลัก ว่าสิ่งใดทำได้สิ่งใด ทำไม่ได้ เพราะเหตุใด และผลที่จะเกิดตามมานั้นคืออะไร		
6.1 มี	290	98.3
6.2 ไม่มี	5	1.7
7. ครูลงโทษเด็กนักเรียนเกินกว่าเหตุ เด็กนักเรียนได้รับ ผลกระทบต่อร่างกาย และจิตใจอย่างรุนแรง มีข้อร้องเรียน และ เผยแพร่ผ่านสื่อสาธารณะ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา/ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา พิเศษ หรือผู้มีอำนาจ สั่งให้ครูมาปฏิบัติงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยไม่ชักช้า และเร่งดำเนินการ แต่งตั้งคณะกรรมการให้ข้อเท็จจริงโดยเร็ว		
7.1 มี	98	33.2
7.2 ไม่มี	197	66.8

ตาราง 3 (ต่อ)

ทัศนคติต่อมาตรการการกักกันแก๊งค์รังแก	n	ร้อยละ
8. เด็กนักเรียนถูกระทำด้วยอาวุธปืน มีด และของมีคมอื่นใด ถูกแขวนคอ ถูกกรอกยาพิษถูกกักขังบริเวณจากยักเรียนด้วยกันเองหรือจากบุคลากรทางการศึกษา ที่ส่งผลให้เด็กนักเรียนได้รับบาดเจ็บสาหัสหรือเสียชีวิตในสถานศึกษา อันเนื่องมาจากผู้อำนวยการสถานศึกษาปล่อยปละ ละเลย ในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบตรา มีข้อเรียกร้องและมีการเผยแพร่ผ่านสื่อสาธารณะ อย่างกว้างขวาง ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ผู้บริหารสำนักการศึกษาพิเศษ หรือผู้ที่มีอำนาจ สั่งให้ครูมาปฏิบัติงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษโดยไม่ชักช้า และเร่งดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ได้อัตโนมัติโดยเร็ว		
8.1 มี	94	31.9
8.2 ไม่มี	201	68.1
9. สถานศึกษาต้องดำเนินการเลือกตั้ง ระบุเหตุยกย่องตราจากบุคคลภายนอกจากการใช้ความรุนแรง		
9.1 มี	222	75.3
9.2 ไม่มี	73	24.7
10. หากมีการลงโทษเด็กนักเรียนที่รุนแรงเกินกว่าเหตุด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม จะถือว่าผู้อำนวยการโรงเรียน/ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา/ผู้อำนวยการการศึกษาพิเศษขาดความเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่และอาจถูกดำเนินการทางวินัยตามสมควร		
10.1 มี	243	82.4
10.2 ไม่มี	52	17.6
11. กรณีครูลงโทษเด็กนักเรียนด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเข้าไปตรวจดู รายงานต้นสังกัดตามลำดับ และให้ความคุ้มครองช่วยเหลือเยียวยาแก่เด็กนักเรียนตามสมควร		

ตาราง 3 (ต่อ)

ทัศนคติต่อมาตรการการกักกันแกล้งรังแก	n	ร้อยละ
11.1 มี	264	89.5
11.2 ไม่มี	31	10.5

จากตาราง 3 แสดงทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกักกันแกล้งรังแกในโรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 295 คน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ข้อที่ 1 จัดทำโครงการ เพื่อเสนอแนวทางป้องกันและคุ้มครองอย่างชัดเจนและเป็นขั้นตอน จัดทำแผนยุทธศาสตร์ระยะสั้นและพัฒนาให้ครูเป็นแบบอย่างสามารถแก้ไขการกักกันแกล้งรังแกที่เกิดขึ้น จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้เด็กนักเรียนเห็นคุณค่า ศักยภาพของตนเองโดยสอดแทรกค่านิยม รู้แพ้รู้ชนะรู้ถ้อย เน้นการใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ โดยมีผู้ตอบว่ามี จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 72.9 และไม่มี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1

ข้อที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบทบาทสำคัญ คือ การป้องกันและคุ้มครองการใช้ความรุนแรงให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนกระตุ้นให้สื่อต่าง ๆ นำเสนอเนื้อหาและผลงานที่สร้างสรรค์ โดยมีผู้ตอบว่ามี จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 83.4 และไม่มี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6

ข้อที่ 3 จัดให้มีช่องทางการสื่อสารระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภาควิเคราะห์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดกับเด็กนักเรียนได้ทันต่อสถานการณ์ เช่น สายด่วน Facebook Twitter Instagram LINE และเว็บไซต์ แจ้งข่าวกรณีเด็กนักเรียนขาดเรียน/กิจกรรมของสถานศึกษา เป็นต้น โดยมีผู้ตอบว่ามี จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 95.6 และไม่มี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4

ข้อที่ 4 ครูจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม สร้างความตระหนักในคุณค่าแห่งตน การมุ่งอนาคต และความสำนึก การคิดวิเคราะห์ การยับยั้งชั่งใจ ทักษะการควบคุมอารมณ์ เป็นต้น โดยมีผู้ตอบว่ามี จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 99.3 และไม่มี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

ข้อที่ 5 ครูเวรประจำวัน คณะกรรมการนักเรียน สารวัตรนักเรียน ยามรักษาความปลอดภัย ดูแลรักษาความปลอดภัยแก่เด็กนักเรียน ทุกอาคาร บริเวณจุดอับ และจุดเสี่ยง

ตลอดจนคุณภาพจากกล้องวงจรปิดที่ติดตั้งไว้ทั่วบริเวณ สถานศึกษา หากมีสิ่งบ่งบอกเหตุว่าจะเกิดความรุนแรง ให้เร่งรีบดำเนินการแจ้งผู้เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทันที เช่น มีคน แลกหน้ามาบริเวณหน้าสถานศึกษา พกพาอาวุธ ขับขี่จักรยานยนต์ เป็นต้น โดยมีผู้ตอบว่ามี จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 99.7 และไม่มี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ข้อที่ 6 ส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือคนในครอบครัวเป็นผู้ใกล้ชิด และมีบทบาทสำคัญในการลดแรงกระตุ้นพฤติกรรมก้าวร้าว และการกลั่นแกล้งในเด็กนักเรียน โดยการขัดเกลาพฤติกรรมลูกตั้งแต่ปฐมวัย เช่น การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก ให้ความสำคัญกับลูกอย่างเพียงพอ ไม่ปล่อยปละ ละเลยลูก ในการรับสื่อหรือการคบเพื่อน และเอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ เมื่อ พบเห็นลูกมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่ควรเพิกเฉย แต่ควรเรียกมาพูดคุยสื่อสารกับลูก ด้วยความรัก และมีเหตุมีผลเป็นหลัก ว่าสิ่งใดทำได้สิ่งใดทำไม่ได้ เพราะเหตุใด และผลที่จะเกิดตามมานั้นคืออะไร โดยมีผู้ตอบว่ามี จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 98.3 และไม่มี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

ข้อที่ 7 ครูลงโทษเด็กนักเรียนเกินกว่าเหตุ เด็กนักเรียนได้รับผลกระทบต่อร่างกาย และจิตใจอย่างรุนแรง มีข้อร้องเรียน และเผยแพร่ผ่านสื่อสาธารณะ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา พิเศษ หรือผู้ที่มีอำนาจ สั่งให้ครูมาปฏิบัติงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยไม่ชักช้า และเร่งดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ข้อเท็จจริงโดยเร็ว โดยมีผู้ตอบว่ามี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 และไม่มี จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8

ข้อที่ 8 เด็กนักเรียนถูกกระทำด้วยอาวุธปืน มีด และของมีคมอื่นใด ถูกแขวนคอ ถูกกรอกยาพิษถูกกักขังบริเวณจากยักษ์เรียนด้วยตนเองหรือจากบุคลากรทางการศึกษา ที่ส่งผลให้เด็กนักเรียนได้รับบาดเจ็บสาหัสหรือเสียชีวิตในสถานศึกษา อันเนื่องจากผู้อำนวยการสถานศึกษา ปล่อยปละ ละเลย ในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ มีข้อเรียกร้องและมีการเผยแพร่ผ่านสื่อสาธารณะ อย่างกว้างขวาง ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ผู้บริหารสำนักงานการศึกษาพิเศษ หรือผู้ที่มีอำนาจ สั่งให้ครูมาปฏิบัติงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษโดยไม่ชักช้า และเร่งดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ข้อเท็จจริงโดยเร็ว โดยมีผู้ตอบว่ามี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 และไม่มี จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 68.1

ข้อที่ 9 สถานศึกษาต้องดำเนินการเลือกตั้ง ระบุเหตุภัยอันตรายจากบุคคลภายนอกจากการใช้ความรุนแรง โดยมีผู้ตอบว่ามี จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 75.3 และไม่มี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7

ข้อที่ 10 หากมีการลงโทษเด็กนักเรียนที่รุนแรงเกินกว่าเหตุด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม จะถือว่าผู้อำนวยการโรงเรียน/ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา/ผู้อำนวยการการศึกษาพิเศษ ขาดความเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่และอาจถูกดำเนินการทางวินัยตามสมควร โดยมีผู้ตอบว่ามีจำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 82.4 และไม่มี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6

ข้อที่ 11 กรณีครูลงโทษเด็กนักเรียนด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเข้าไปตรวจดู รายงานต้นสังกัดตามลำดับ และให้ความคุ้มครองช่วยเหลือเยียวยาแก่เด็กนักเรียนตามสมควร โดยมีผู้ตอบว่ามี จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 89.5 และไม่มี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแก	\bar{x}	S.D.	ระดับการเสริมสร้าง
1.จัดทำหลักสูตรที่สอนทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมและการจัดการกับการกลั่นแกล้งรังแก	4.51	0.746	มากที่สุด
2.โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครอบครัวของนักเรียนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในโรงเรียน และสนับสนุนการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	4.75	0.526	มากที่สุด
3.โรงเรียนควรมีการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและการเคารพในความแตกต่างรวมทั้งสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกอย่างสม่ำเสมอ	4.80	0.449	มากที่สุด
4.โรงเรียนของท่านควรรับทราบมาตรการทางกฎหมายในการจัดการการกลั่นแกล้งรังแก และมีมาตรการที่จะช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินการทางกฎหมายได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ (เช่น ความสัมพันธ์กับตำรวจ)	4.41	0.703	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการ กลั่นแกล้งรังแก	\bar{x}	S.D.	ระดับการ เสริมสร้าง
5. โรงเรียนควรรู้แนวทางการป้องกันการกลั่นแกล้ง รังแกกันในโรงเรียนที่มีข้อมูลงานวิจัยรองรับล่าสุด	4.47	0.708	มากที่สุด
6. บุคลากรในโรงเรียนควรได้รับมอบหมายให้มี บทบาทในการจัดการชั้นเรียนเพื่อป้องกันการกลั่น แกล้งรังแกกันเชิงรุกและสามารถตอบสนองเบื้องต้น ต่อการกลั่นแกล้งรังแก	4.64	0.582	มากที่สุด
7. โรงเรียนควรมีรูปแบบหรือมาตรการในการสื่อสาร หรือตอบโต้ต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันที่ชัดเจนและ สม่ำเสมอ	4.70	0.560	มากที่สุด
8. โรงเรียนควรมีความพยายามในการส่งเสริม วัฒนธรรมการเคารพซึ่งกันและกันทั่วทั้งโรงเรียน	4.85	0.410	มากที่สุด
9. มีระบบรายงานปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกและ มาตรการตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสะดวก และรวดเร็ว	4.62	0.570	มากที่สุด
10. โรงเรียนควรมีรูปแบบมาตรการการรู้จักและคัด ครองนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการกลั่น แกล้งรังแกกัน เช่น นักเรียนที่มีประวัติเกี่ยวข้องกับ การกลั่นแกล้งรังแก เด็กชนกลุ่มน้อยหรือต่างชาติ นักเรียนที่มีความพิการทางต้นร่างกาย นักเรียนที่มี ความหลากหลายทางเพศ (LGBTI : เช่น กลุ่มคนรัก ร่วมเพศ กลุ่มรักร่วมเพศ เพศที่สาม ฯลฯ)	4.66	0.607	มากที่สุด
11. ควรมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ บุคลากรในโรงเรียนในการสอดส่องดูแลพฤติกรรม ของนักเรียนทั้งในช่วงเวลาพักและเปลี่ยนคาบเรียน หรือไม่	4.65	0.593	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและ คุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแก	\bar{x}	S.D.	ระดับการ เสริมสร้าง
12.บุคลากรในโรงเรียนควรได้เข้าร่วมอบรม หรือเรียนรู้การช่วยให้รับรู้ถึงสัญญาณเริ่มต้น ของการกลั่นแกล้งรังแกกับและตอบสนองได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.68	0.602	มากที่สุด
13.นักเรียนควรได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขา สามารถทำได้เพื่อป้องกันการกลั่นแกล้ง รังแกกันและได้ทราบถึงวิธีรับมือเมื่อเกิด เหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแก	4.83	0.437	มากที่สุด
14.พ่อแม่ ผู้ปกครองของนักเรียนควรได้รับ ทราบข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของตนในการ ป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียนและ ทราบวิธีรับมือเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้ง รังแก	4.84	0.435	มากที่สุด
รวม	4.67	0.387	มากที่สุด

จากตาราง 4 แสดงการเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแก
ในโรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 295 คน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ข้อที่ 1. จัดทำหลักสูตรที่สอนทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมและ
การจัดการกับการกลั่นแกล้งรังแก ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครอง
การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.51 อยู่ในระดับมากที่สุดข้อที่ 2. โรงเรียนควรเปิด
โอกาสให้ครอบครัวของนักเรียนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในโรงเรียน และ
สนับสนุนการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการ
ป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.75 อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อที่ 2 โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครอบครัวของนักเรียนมีส่วนร่วมในการส่งเสริม
ความสัมพันธ์ที่ดีในโรงเรียน และสนับสนุนการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ผลการ
วิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มี
ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.75 อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อที่ 3. โรงเรียนควรมีการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและการเคารพในความแตกต่างรวมทั้งสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกอย่างสม่ำเสมอ ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.80 อยู่ในระดับมากที่สุด

4. โรงเรียนของท่านควรรับทราบมาตรการทางกฎหมายในการจัดการการกลั่นแกล้งรังแก และมีมาตรการที่จะช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินการทางกฎหมายได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ (เช่น ความสัมพันธ์กับตำรวจ) ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.41 อยู่ในระดับมากที่สุด

5. โรงเรียนควรรู้แนวทางการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียนที่มีข้อมูลงานวิจัยรองรับล่าสุด ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.47 อยู่ในระดับมากที่สุด

6. บุคลากรในโรงเรียนควรได้รับมอบหมายให้มีบทบาทในการจัดการชั้นเรียนเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันเชิงรุกและสามารถตอบสนองเบื้องต้นต่อการกลั่นแกล้งรังแก ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.64 อยู่ในระดับมากที่สุด

7. โรงเรียนควรมีรูปแบบหรือมาตรการในการสื่อสารหรือตอบโต้ต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันที่ชัดเจนและสม่ำเสมอ ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.70 อยู่ในระดับมากที่สุด

8. โรงเรียนควรมีความพยายามในการส่งเสริมวัฒนธรรมการเคารพซึ่งกันและกันทั่วทั้งโรงเรียน ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.85 อยู่ในระดับมากที่สุด

9. มีระบบรายงานปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกและมาตรการตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสะดวกและรวดเร็ว ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.62 อยู่ในระดับมากที่สุด

10. โรงเรียนควรมีรูปแบบมาตรการการรู้จักและคัดกรองนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการกลั่นแกล้งรังแกกัน เช่น นักเรียนที่มีประวัติเกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก เด็กชนกลุ่มน้อยหรือต่างชาติ นักเรียนที่มีความพิการทางต้นร่างกาย นักเรียนที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTI : เช่น กลุ่มคนรักร่วมเพศ กลุ่มรักข้ามเพศ เพศที่สาม ฯลฯ) ผลการวิเคราะห์การ

เสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.66 อยู่ในระดับมากที่สุด

11.ควรมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรในโรงเรียนในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในช่วงเวลาพักและเปลี่ยนคาบเรียนหรือไม่ ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุด

12.บุคลากรในโรงเรียนควรได้เข้าร่วมอบรมหรือเรียนรู้การช่วยให้รับรู้ถึงสัญญาณเริ่มต้นของการกลั่นแกล้งรังแกกับและตอบสนองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.68 อยู่ในระดับมากที่สุด

13.นักเรียนควรได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขาสามารถทำได้เพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันและได้ทราบถึงวิธีรับมือเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแก ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.83 อยู่ในระดับมากที่สุด

14.พ่อแม่ ผู้ปกครองของนักเรียนควรได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของตนในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันภายในโรงเรียนและทราบวิธีรับมือเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแก ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.84 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา

ความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับความรู้ ความสามารถ
ด้านการแก้ปัญหา			
1.ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักรู้ถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา	4.69	0.608	มากที่สุด
2.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาได้อย่างถูกต้อง	4.55	0.626	มากที่สุด
3.ผู้บริหารสถานศึกษามี การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ	4.52	0.679	มากที่สุด
4.ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ข้อมูลสารสนเทศมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา	4.42	0.700	มากที่สุด
5.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสังเคราะห์แนวทาง การ แก้ปัญหาในสถานศึกษาได้ อย่างหลากหลาย	4.55	0.598	มากที่สุด
6.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาให้ บรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.63	0.549	มากที่สุด
ด้านความยืดหยุ่น			
7.ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักรู้ถึงพฤติกรรมของตนเอง	4.58	0.611	มากที่สุด
8.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวให้ เข้ากับสภาพแวดล้อมและชุมชน	4.65	0.549	มากที่สุด
9.ผู้บริหารสถานศึกษาให้อิสระแก่บุคลากรในการแสดงความคิดเห็น	4.67	0.552	มากที่สุด
10.ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดกว้างยอมรับฟังความคิดใหม่ๆ ที่มีความแตกต่างจากตนเอง	4.65	0.575	มากที่สุด
11.ผู้บริหารสถานศึกษาทราบถึงความต้องการของครู	4.52	0.643	มากที่สุด

ตาราง 5 (ต่อ)

ความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับความรู้ ความสามารถ
12.ผู้บริหารสถานศึกษามีความพร้อมที่จะช่วยเหลือ	4.65	0.549	มากที่สุด
13.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารเวลางานได้ อย่างเหมาะสม	4.59	0.629	มากที่สุด
ด้านการสร้างแรงจูงใจ			
14.ผู้บริหารสถานศึกษามีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่ จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ	4.78	0.476	มากที่สุด
15.ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระตุ้นให้ครูมองภาพ ความสำเร็จของสถานศึกษา	4.67	0.544	มากที่สุด
16.ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเจตคติที่ดีในการ ปฏิบัติงานให้กับครู	4.68	0.561	มากที่สุด
17.ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการคิดในแง่บวก ต่อการปฏิบัติงาน	4.66	0.553	มากที่สุด
18.ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรสร้าง เป้าหมาย พันธกิจ ตลอดจนวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.68	0.595	มากที่สุด
19.ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเชื่อมั่นว่าปัญหา ทุกปัญหาสามารถแก้ไขได้	4.75	0.484	มากที่สุด
20.ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจ แก่ครูเมื่องานสำเร็จลุล่วง	4.69	0.608	มากที่สุด
ด้านความคิดสร้างสรรค์			
21.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถมองเห็นภาพ ความสัมพันธ์ของปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบ	4.62	0.582	มากที่สุด
22.ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดหรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อสนองนโยบายต่างๆ ของสถานศึกษา	4.62	0.564	มากที่สุด
23.ผู้บริหารสถานศึกษามีการยอมรับและนำ นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาพัฒนา กระบวนการทำงาน	4.47	0.616	มากที่สุด

ตาราง 5 (ต่อ)

ความรู้ความสามารถในการบริหาร การศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความ รู้ ความสามารถ
24.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำความรู้ และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับ สถานการณ์ใหม่ ได้อย่างเหมาะสม	4.65	0.537	มากที่สุด
25.ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหาร จัดการสถานศึกษาแบบบูรณาการใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือ ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม	4.74	0.513	มากที่สุด
ด้านการมีวิสัยทัศน์			
26.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคาดการณ์ สภาพปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้	4.64	0.565	มากที่สุด
27.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถมองภาพ ความสำเร็จที่ต้องการให้เกิดขึ้นในองค์กร ได้	4.73	0.491	มากที่สุด
28.ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน	4.75	0.495	มากที่สุด
ตารางที่ 5 (ต่อ)			
29.เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา สอดคล้องกับความต้องการในอนาคต	4.77	0.458	มากที่สุด
30.ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการ ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของ สถานศึกษาที่พึงปรารถนาในอนาคต	4.80	0.446	มากที่สุด
รวม			มากที่สุด

จากตาราง 5 แสดงความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถาม
ทั้งหมด 295 คน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ ความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาในด้านการแก้ปัญหา อยู่ใน
ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีการตระหนักรู้ถึงสภาพปัญหาภายใน

สถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาได้อย่างถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมากที่สุด การนำเอาข้อมูลสารสนเทศมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด การสังเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลายอยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถแก้ปัญหาให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ ความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาในด้านความยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารตระหนักรู้ถึงพฤติกรรมของตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด การสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด การให้อิสระแก่บุคลากรในการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด การเปิดกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นใหม่ๆ ที่แตกต่างจากตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด การทราบถึงความต้องการของครูอยู่ในระดับมากที่สุด การมีความพร้อมที่จะช่วยเหลืออยู่ในระดับมากที่สุด การบริหารเวลาดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ ความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาในด้านการสร้างแรงจูงใจ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ อยู่ในระดับมากที่สุด มีการกระตุ้นให้ครูมองภาพความสำเร็จของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด การสร้างเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานให้กับครู อยู่ในระดับมากที่สุด การมีกระบวนการคิดในแง่บวกต่อการปฏิบัติงาน สนับสนุนให้บุคลากรสร้างเป้าหมาย พันธกิจ และวิสัยทัศน์ร่วมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด การสร้างความเชื่อมั่นว่าปัญหาทุกอย่างสามารถแก้ไขได้ในระดับมากที่สุด การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูเมื่องานสำเร็จลุล่วงอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ ความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาในด้านความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสามารถมองเห็นภาพความสัมพันธ์ของปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด มีความคิดหรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อสนองนโยบายต่าง ๆ ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ยอมรับและนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาพัฒนากระบวนการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำเอาความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่ได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบบูรณาการใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ ความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาในด้านการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสามารถคาดการณ์สภาพปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถมองเห็นภาพความสำเร็จที่ต้องการให้เกิดขึ้นในองค์กรได้ อยู่ในระดับมากที่สุด การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาสอดคล้องกับความต้องการในอนาคต อยู่ในระดับมากที่สุด การวางแผนการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่พึงปรารถนาในอนาคต อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์การให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ การให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา

ระดับการให้ความสำคัญ	จำนวน	ร้อยละ
ให้ความสำคัญน้อยที่สุด	1	0.3
ให้ความสำคัญน้อย	0	<0.001
ให้ความสำคัญปานกลาง	42	14.2
ให้ความสำคัญมาก	252	85.4
รวม	295	100.0

หมายเหตุ

ให้ความสำคัญน้อยที่สุด	0-14	คะแนน
ให้ความสำคัญน้อย	15-28	คะแนน
ให้ความสำคัญปานกลาง	29-42	คะแนน
ให้ความสำคัญมาก	43-56	คะแนน

จากตาราง 6 แสดงการให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 295 คน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก มีการให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาผู้ตอบ อยู่ในระดับมากจำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 85.4 รองลงมาคือ เห็นถึงความสำคัญอยู่ระดับปานกลางจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 และเห็นความสำคัญถึงปัญหา

การกลั่นแกล้งรังแกในระดับน้อยที่สุดจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ ค่าคะแนนต่ำสุด คือ 2 ค่าคะแนนสูงสุด คือ 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย คือ 4.67

ตอนที่ 7 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในข้อมูลส่วนบุคคลในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในข้อมูลส่วนบุคคลในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ตัวแปร	N	\bar{x}	S.D.	T	F	p-value
1.เพศ				0.873	0.070	0.792
ชาย	99	8.7475	1.87542			
หญิง	196	8.5459	1.87095			
2.อายุ				-	1.215	0.290
ต่ำกว่า 30 ปี	27	8.5926	1.55066			
30 – 40 ปี	57	8.5088	1.91910			
41 – 50 ปี	103	8.5049	1.88843			
51 – 60 ปี	108	8.7778	1.91567			
3.วุฒิการศึกษา				-	1.323	0.232
ปริญญาตรี	98	8.5102	1.87905			
ปริญญาโท	183	8.6831	1.88052			
ปริญญาเอก	14	8.4286	1.78516			
4.รายได้				-	1.174	0.315
ต่ำกว่า 30,000	83					
30,001 – 40,000	79					
40,001 – 50,000	111					
มากกว่า 50,001	22					
5.ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง				-	12.634	<0.001

ตาราง 7 ต่อ

ตัวแปร	N	\bar{x}	S.D.	T	F	p-value
ต่ำกว่า 5 ปี	206					
5-10 ปี	62					
11-20 ปี	19					
21 ปีขึ้นไป	8					
6.ขนาดโรงเรียน					- 0.583	0.792
ขนาดเล็ก	203	8.6453	1.91200			
ขนาดกลาง	56	8.5536	1.81829			
ขนาดใหญ่	36	8.5278	1.76451			
7.เขตที่ตั้งโรงเรียน					- 1.072	0.383
บางกอกใหญ่	7	8.0000	2.08167			
บางกอกน้อย	15	9.3333	1.67616			
คลองสาน	5	7.2000	1.09545			
หนองจอก	28	9.1786	1.61138			
ป้อมปราบศัตรูพ่าย	4	9.5000	1.91485			
ธนบุรี	16	7.6250	1.50000			
พระนคร	11	9.9091	1.22103			
ประเวศ	12	10.1667	1.02986			
สะพานสูง	5	8.2000	1.30384			
ตลิ่งชัน	5	8.5333	1.55226			
ดุสิต	9	7.5556	2.06828			
จตุจักร	4	7.0000	2.82843			
บางแค	7	7.1429	2.26779			
บางคอแหลม	6	8.6667	2.06559			

ตาราง 7 ต่อ

ตัวแปร	n	\bar{x}	S.D.	T	F	p-value
มีนบุรี	2	10.5000	0.70711			
บางรัก	5	9.2000	2.04939			
ลาดกระบัง	7	8.5714	1.27242			
คลองสามวา	5	9.4000	1.88225			
บึงกุ่ม	6	8.8333	1.83485			
พระโขนง	3	8.333	2.51661			
ราชเทวี	3	9.0000	1.73205			
วังทองหลาง	3	10.3333	1.15470			
สัมพันธวงศ์	3	7.0000	1.00000			
ห้วยขวาง	2	10.0000	1.41421			
ดินแดง	1	8.0000	8.0000			
ปทุมวัน	5	8.8000	2.04939			
ยานนาวา	6	8.8333	1.83485			
สาทร	2	8.5000	0.70711			
คลองเตย	3	7.3333	1.52753			
สวนหลวง	4	7.7500	1.50000			
วัฒนา	6	8.1667	2.04124			
บางนา	4	8.5000	2.64575			
บางเขน	4	8.2500	2.21736			
ดอนเมือง	3	9.0000	2.00000			
ลาดพร้าว	4	9.0000	2.44949			
บางซื่อ	2	7.5000	3.53553			
หลักสี่	2	9.0000	2.82843			
สายไหม	3	10.0000	1.00000			
บางกะปิ	0	8.2000	1.93218			
คันนายาว	2	8.5000	0.70711			
บางพลัด	1	8.0000	.			
จอมทอง	8	7.0000	1.51186			
ทวีวัฒนา	5	8.8000	1.30384			

ตาราง 7 ต่อ

ตัวแปร	n	\bar{x}	S.D.	T	F	p-value
ภาษีเจริญ	7	8.7143	1.49603			
หนองแขม	1	9.0000	<0.001			
บางขุนเทียน	8	9.1250	1.45774			
ราษฎร์บูรณะ	4	7.5000	3.41565			
ทุ่งครุ	6	8.0000	2.52982			
บางบอน	1	4.0000	<0.001			

จากตาราง 7 แสดงความแตกต่างในข้อมูลส่วนบุคคลในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 295 คน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของเพศ ในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า p-value เท่ากับ 0.792 หมายความว่า เพศต่างกันจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของอายุ ในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า p-value เท่ากับ 0.290 หมายความว่า อายุต่างกันจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการศึกษา ในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า p-value เท่ากับ 0.232 หมายความว่า การศึกษาต่างกันจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของรายได้ ในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า p-value เท่ากับ 0.315 หมายความว่า รายได้ต่างกันจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า p-value เท่ากับ <0.001 หมายความว่า ระยะเวลาต่างกันจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของขนาดโรงเรียนในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า p-value เท่ากับ 0.792 หมายความว่า ขนาดโรงเรียนต่างกันจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของเขตที่ตั้งในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า p-value เท่ากับ 0.383 หมายความว่า เขตที่ตั้งต่างกันจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาไม่ต่างกัน

ตอนที่ 8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษา กับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษา กับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร

		ทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา
ความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษา	ค่าสหสัมพันธ์	0.148*
	P	0.011
	ระดับความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

จากตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษา กับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการก่อกวนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 295 คน สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ตาราง 8 พบว่า ความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษากับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการก่อกวนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับต่ำ หมายความว่า ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษาสูงจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการก่อกวนในสถานศึกษาที่สูง

ตอนที่ 9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการให้ความสำคัญถึงปัญหาการก่อกวนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการให้ความสำคัญถึงปัญหาการก่อกวนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร

		ทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการก่อกวนในสถานศึกษา
การให้ความสำคัญถึงปัญหาการก่อกวนในสถานศึกษา	ค่าสหสัมพันธ์	0.172**
	P	0.003
	ระดับความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

จากตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการให้ความสำคัญถึงปัญหาการก่อกวนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร

ระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 295 คน สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ตาราง 9 พบว่า การให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกับทัศนคติต่อมาตรการ การป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัด กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับ ต่ำ หมายความว่า ผู้บริหารที่ให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาสูงจะมี ทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาที่สูง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง “การศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษามาตรการในการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกจากการตอบแบบสอบถามของผู้เข้าร่วมในการวิจัย เพื่อวิเคราะห์และพัฒนามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแก หลังจากได้ผลการดำเนินงานแล้ว สามารถสรุปผลการดำเนินงาน โดยแบ่งหัวข้อในการสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

- 1.สรุปผลการวิจัย
- 2.อภิปรายผลการวิจัย
- 3.ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “การศึกษามาตรการการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร” สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่พบในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สรุปได้ดังนี้

1.1 ข้อมูลเดิมที่โรงเรียนมีอยู่สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกันของนักเรียนชั้นประถม มีการสะท้อนความคิดเห็นของนักเรียน บุคลากรในโรงเรียน และครอบครัวของนักเรียนเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก สถานการณ์ และการตอบสนองการกลั่นแกล้งรังแกกันของโรงเรียน มีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจผลกระทบและการตอบสนองต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียน มีมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการและป้องกันการกลั่นแกล้งรังแก / การต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก และมีมาตรการในการตอบสนองต่อเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนสำหรับบุคลากรในโรงเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียน

2.1 เพศ พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้แทน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย

โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 จบการศึกษาในระดับปริญญาโท ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 40,001 – 50,000 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี ขนาดโรงเรียน ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก และเขตที่ตั้งของโรงเรียน ส่วนใหญ่อยู่ในเขตหนองจอก คิดเป็นร้อยละ 9.5 รองลงมา ได้แก่ เขตธนบุรี คิดเป็นร้อยละ 5.4 เขต

บางกอกน้อย ตลิ่งชัน คลองสามวา คิดเป็นร้อยละ 5.1 เขตประเวศ คิดเป็นร้อยละ 4.1 เขตพระนคร คิดเป็นร้อยละ 3.7 เขตบางกะปิ คิดเป็นร้อยละ 3.4 เขตดุสิต คิดเป็นร้อยละ 3.1 เขตจอมทอง บางขุนเทียน คิดเป็นร้อยละ 2.7 เขตบางกอกใหญ่ บางแค ลาดกระบัง ภาษีเจริญ คิดเป็นร้อยละ 2.4 เขตบางคอแหลม บึงกุ่ม ยานนาวา วัฒนา พุ่งศรี คิดเป็นร้อยละ 2.0 เขตคลองสาน สะพานสูง บางรัก ปทุมวัน ทวีวัฒนา คิดเป็นร้อยละ 1.7 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย จตุจักร สวนหลวง บางนา บางเขน ลาดพร้าว ราชบุรีบูรณะ คิดเป็นร้อยละ 1.4 เขตพระโขนง ราชเทวี วังทองหลาง สัมพันธวงศ์ คลองเตย ดอนเมือง สายไหม คิดเป็นร้อยละ 1.0 เขตมีนบุรี ห้วยขวาง สาทร บางซื่อ หลักสี่ คันนายาว คิดเป็นร้อยละ 0.7 เขตดินแดง บางพลัด หนองแขม บางบอน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษาการให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้

ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษาสูงจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาที่สูง

ผู้บริหารที่ให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาสูง จะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาที่สูง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน สรุปได้ดังนี้

3.1 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการ เพื่อเสนอแนวทางป้องกันและคุ้มครองอย่างชัดเจนและมีแผนยุทธศาสตร์ระยะสั้นและพัฒนาให้ครูเป็นแบบอย่างสามารถแก้ไขการกลั่นแกล้งรังแก มีจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้เด็กนักเรียนเห็นคุณค่า ศักยภาพ ของตนเองโดยสอดแทรกค่านิยม รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย เน้นการใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบทบาทสำคัญ คือ การป้องกันและคุ้มครองการใช้ความรุนแรงให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนกระตุ้นให้สื่อนำเสนอเนื้อหาและผลงานที่สร้างสรรค์ มีช่องทางการสื่อสารระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภาครีเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนได้ทันต่อสถานการณ์ มีการเรียนการสอนโดยบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม การคิดวิเคราะห์ การยับยั้งชั่งใจ การควบคุมอารมณ์ ครูเวรประจำวัน สารวัตรนักเรียน ยามรักษาความปลอดภัย ดูแลรักษาความปลอดภัยแก่เด็กนักเรียน ทุกอาคาร บริเวณจุดอับ และจุดเสี่ยง ตลอดจนคุณภาพจากกล้องวงจรปิดที่ติดตั้งทั่วบริเวณ หากมีสิ่งบ่งบอกเหตุว่าจะเกิดความรุนแรงจะมีการเร่งรีบดำเนินการแจ้งผู้เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทันที โรงเรียนมีการส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือคนในครอบครัวเป็นผู้

ใกล้ชิด และมีบทบาทสำคัญในการลดแรงกระตุ้นพฤติกรรมก้าวร้าว และการกลั่นแกล้งในเด็กนักเรียน โดยการขัดเกลาพฤติกรรมลูกตั้งแต่ปฐมวัย เช่น การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก ให้เวลากับลูกอย่างเพียงพอ เมื่อพบเห็นลูกมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่ควรเพิกเฉย แต่ควรเรียกมาพูดคุยสื่อสารกับลูก ด้วยความรัก และมีเหตุมีผลเป็นหลัก หากมีครูลงโทษเด็กนักเรียนเกินกว่าเหตุ เด็กนักเรียนได้รับผลกระทบต่อร่างกาย และจิตใจอย่างรุนแรง มีข้อร้องเรียน และเผยแพร่ผ่านสื่อสาธารณะ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาพิเศษ หรือผู้ที่มีอำนาจ สั่งให้ครูมาปฏิบัติงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยไม่ชักช้า และเร่งดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ได้ข้อเท็จจริงโดยเร็ว และสถานศึกษาต้องดำเนินการเลือกตั้ง ระบุสาเหตุย้อนตรายจากบุคคลภายนอกจากการใช้ความรุนแรง หากมีการลงโทษเด็กนักเรียนที่รุนแรงเกินกว่าเหตุด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม จะถือว่าผู้อำนวยการโรงเรียน/ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา/ผู้อำนวยการการศึกษาพิเศษ ขาดความเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่และอาจถูกดำเนินการทางวินัยตาม กรณีครูลงโทษเด็กนักเรียนด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเข้าไปตรวจดู รายงานต้นสังกัดตามลำดับ และให้ความคุ้มครองช่วยเหลือเยียวยาแก่เด็กนักเรียนตามสมควร และในกรณีที่เด็กนักเรียนถูกกระทำด้วยอาวุธปืน มีด และของมีคมอื่นใด ถูกแขวนคอ ถูกรอกยาพิษถูกกักขังบริเวณจากนักเรียนด้วยกันเองหรือจากบุคลากรทางการศึกษา ที่ส่งผลให้เด็กนักเรียนได้รับบาดเจ็บสาหัสหรือเสียชีวิตในสถานศึกษา อันเนื่องมาจากผู้อำนวยการสถานศึกษาปล่อยปละ ละเลย มีข้อเรียกร้องและมีการเผยแพร่ผ่านสื่อสาธารณะอย่างกว้างขวาง ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ผู้บริหารสำนักการศึกษาพิเศษ หรือผู้ที่มีอำนาจ สั่งให้ครูมาปฏิบัติงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษโดยไม่ชักช้า และเร่งดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ได้ข้อเท็จจริงโดยเร็ว โดยคำตอบคือไม่มี จากการสอบถามเพิ่มเติมทางผู้อำนวยการหรือผู้แทนอธิบายเพิ่มเติมว่าในโรงเรียนของตนนั้นไม่พบการกระทำที่รุนแรงดังข้างต้น

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน สรุปได้ดังนี้

4.1 โรงเรียนจัดทำหลักสูตรที่สอนทักษะที่ การเปิดโอกาสให้ครอบครัวของนักเรียนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีสนับสนุนการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแก การส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและการเคารพในความแตกต่างการสื่อสารข้อมูลการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกอย่างสม่ำเสมอ รับทราบมาตรการทางกฎหมายในการจัดการการกลั่นแกล้งรังแก และมีมาตรการที่จะช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินการทางกฎหมายได้อย่างเหมาะสม มีแนวทางการป้องกันการกลั่น

แก่งรังแกกันในโรงเรียนที่มีข้อมูลงานวิจัยรองรับล่าสุด บุคลากรในโรงเรียนได้รับมอบหมายให้มีบทบาทในการจัดการชั้นเรียนเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันสามารถตอบสนองเบื้องต้นต่อการกลั่นแกล้งรังแก มีรูปแบบหรือมาตรการในการสื่อสารหรือตอบโต้ต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันที่ชัดเจนและสม่ำเสมอ มีความพยายามในการส่งเสริมวัฒนธรรมการเคารพซึ่งกันและกัน มีระบบรายงานปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกและมาตรการตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสะดวกและรวดเร็ว มีรูปแบบมาตรการการรู้จักและคัดกรองนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการกลั่นแกล้งรังแกกัน มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรในโรงเรียนในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในช่วงเวลาพักและเปลี่ยนคาบเรียน บุคลากรในโรงเรียนควรได้เข้าร่วมอบรมหรือเรียนรู้การช่วยให้รับรู้ถึงสัญญาณเริ่มต้นของการกลั่นแกล้งรังแกกับและตอบสนองได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนควรได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขาสามารถทำได้เพื่อป้องกันและรับมือการกลั่นแกล้งรังแกกัน พ่อแม่ ผู้ปกครองของนักเรียนควรได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของตนในการป้องกันและรับมือการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา สรุปได้ดังนี้

5.1 ด้านการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารตระหนักถึงสภาพปัญหาในสถานศึกษา การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาได้อย่างถูกต้อง การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การนำเอาข้อมูลสารสนเทศมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา การสังเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลาย และสามารถแก้ไขปัญหามาให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งหมดนี้อยู่ในระดับมากที่สุด

5.2 ด้านความยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารตระหนักถึงพฤติกรรมของตนเอง การสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและชุมชน การให้อิสระแก่บุคลากรในการแสดงความคิดเห็น การเปิดกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากตนเอง การทราบถึงความต้องการของครู การมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือ การบริหารเวลาได้อย่างเหมาะสม ทั้งหมดนี้อยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ด้านการสร้างแรงจูงใจ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ มีการกระตุ้นให้ครูมองภาพความสำเร็จของสถานศึกษา การสร้างเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานให้กับครู การมีกระบวนการคิดในแง่บวกต่อการปฏิบัติงาน สนับสนุนให้บุคลากรสร้างเป้าหมาย พันธกิจ และวิสัยทัศน์ร่วมกัน การสร้างความเชื่อมั่นว่าปัญหาทุกอย่างสามารถแก้ไขได้ การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูเมื่องานสำเร็จลุล่วง ทั้งหมดนี้อยู่ในระดับมากที่สุด

5.4 ด้านความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีความคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ เพื่อสนองนโยบายต่าง ๆ ของสถานศึกษา ยอมรับและนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาพัฒนากระบวนการทำงาน สามารถนำเอาความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่ได้อย่างเหมาะสม มีการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบบูรณาการใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม ทั้งหมดนี้อยู่ในระดับมากที่สุด

5.5 ด้านการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสามารถคาดการณ์สภาพปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ สามารถมองเห็นภาพความสำเร็จที่ต้องการให้เกิดขึ้นในองค์กรได้ กำหนดเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาสอดคล้องกับความต้องการในอนาคต การวางแผนปฏิบัติงานในบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่พึงปรารถนาในอนาคต ทั้งหมดนี้อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์การให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก มีการให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 7 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในข้อมูลส่วนบุคคลในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สรุปได้ดังนี้

7.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของเพศ อายุ การศึกษา รายได้ ขนาดโรงเรียน เขตที่ตั้ง ในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า เพศต่างกันจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาไม่ต่างกัน

7.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งที่ต่างกันจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาแตกต่างกัน

ทดสอบสมมติฐาน

1. สมมติฐานที่ 1 ผู้บริหารที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งขนาดโรงเรียน เขตที่ตั้งโรงเรียน ต่างกันจะมีทัศนคติที่ต่อมาตรการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาที่ต่างกัน ผลการทดสอบปรากฏว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

1.1 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผลการทดสอบปรากฏว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2. สมมติฐานที่ 2 ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษาสูงจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาที่สูง ผลการทดสอบเป็นไปตามสมมติฐาน

3. สมมติฐานที่ 3 ผู้บริหารให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาที่สูงจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาที่สูง ผลการทดสอบเป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิจัยเรื่อง “การศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร” มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่พบในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานคร

จากข้อมูลเดิมที่โรงเรียนมีอยู่สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกันของนักเรียนชั้นประถม มีการสอบถามความคิดเห็น เรื่องราว จากนักเรียน ครูบครวั และบุคลากร รวบรวมเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นบทเรียนในการจัดการปัญหา และหาแนวทางการป้องกันเพื่อให้เกิดเหตุการณ์ซ้ำ

2. การอภิปรายผลเกี่ยวกับความแตกต่างด้านข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรในด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร

จากการวิจัยพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้แทนนั้นส่วนใหญ่แล้วเป็นเพศหญิง มีช่วงอายุอยู่ที่ 51 – 60 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาโท เกณฑ์ของรายได้อยู่ที่ 40,001 – 50,000 บาท ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี ขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก เขตที่ตั้งส่วนใหญ่อยู่ในเขตหนองจอก

2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้แทน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ต่างกัน จะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีกลุ่มสังคม (Social Categories Theory) ของ DeFleur, 1966 อ้างใน จเรศักดิ์ชูรักษ์ (2550) ที่ได้กล่าวว่า บุคคลที่มี ลักษณะทางสังคมคล้ายคลึงกัน อันได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ศาสนา ฯลฯ มักมีความสนใจ ความคิดเห็นทัศนคติตลอดจนพฤติกรรมในการสื่อสารในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน

2.2 ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้แทน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกันจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย ทองภูบาลและ อรรณิชา อัครพิชากู.(2016) ได้ศึกษาแบบพฤติกรรมกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีแบบพฤติกรรมกรรมการบริหารความขัดแย้งต่างกัน

2.3 ขนาดโรงเรียนต่างกันจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตนภา ไชเทพา (2552) ศึกษาเรื่องการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมไม่ต่างกัน

2.4 เขตที่ตั้งต่างกันจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาแตกต่างกัน

3.การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษา กับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร

3.1.การอธิบายผลความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษา กับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษา กับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อยู่ในความสัมพันธ์ระดับต่ำ ซึ่งหมายความว่า ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถใน

ด้านการบริหารการศึกษาสูงจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาที่สูง สอดคล้องกับ Phaophan C.(2016) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีคุณลักษณะในการสร้างความร่วมมือ และการติดต่อ โดยแสวงหา แบ่งปันข้อมูล และความรู้อย่างเปิดเผยชัดเจน มีการศึกษาค้นคว้า ทำความเข้าใจและปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเข้าใจ มีการสร้างความร่วมมือกับผู้อื่น

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก กับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา

การให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก กับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อยู่ในความสัมพันธ์ระดับต่ำ ซึ่งหมายความว่า ผู้บริหารที่ให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกสูงจะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาที่สูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนสิชา แสงวิง (2553) ศึกษาในระดับความเสี่งรวมทั้งแนวทางในการจัดทำกรบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า การปฏิบัติงานต่าง ๆ ภายในหน่วยงานเห็นความสำคัญในเรื่องการควบคุมการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ดังนั้นการพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะหัวหน้างานจึงมีความจำเป็น เพราะบุคลากรเหล่านี้จะเป็นผู้ประสานงานทั้งกับผู้บริหารระดับสูงและผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ เบรกเกอร์ (1986) ที่ได้เสนอแนวคิดที่ว่าความตระหนักเกิดจากทัศนคติที่มีต่อสิ่งเร้า เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ โดยองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความตระหนักคือ ความรู้ความเข้าใจ อารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการศึกษามาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่พบในสถานศึกษา จากผลการศึกษาพบว่าแต่ละโรงเรียนมีการจัดการเกี่ยวกับมาตรการการป้องกัน รับมือ และคุ้มครองสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกเป็นอย่างดี แต่สถิติของการกลั่นแกล้งรังแกยังคงมีอยู่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าสถานศึกษา ผู้บริหาร คุณครู และบุคลากรควรเพิ่มการตรวจสอบให้เข้มข้น และรัดกุมมากยิ่งขึ้น

เพิ่มเติมมาตรการเพื่อป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแก จัดทำโครงการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นรูปธรรมเพื่อช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้น อีกทั้งควรที่จะเพิ่มการสังเกตเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแก และแก้ไขได้อย่างทันที่

1.2.ด้านทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายจากผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารที่มีความแตกต่างในด้านข้อมูลส่วนบุคคลมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาที่ต่างกันและไม่ต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ผู้บริหาร คุณครู บุคลากร ควรที่จะมีการสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการกลั่นแกล้งรังแก โอกาสที่ทำให้เกิด ความถี่ของการเกิด ปัจจัยที่ทำให้เกิด และผู้ที่มีแนวโน้มที่จะเป็นทั้งผู้กลั่นแกล้งรังแก ผู้ถูกกลั่นแกล้งรังแก และผู้ที่มีส่วนร่วมในเหตุการณ์ เพื่อที่จะบังคับใช้มาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาให้ไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนเน้นการสร้างความร่วมมือจากชุมชน และผู้ปกครองมุ่งเน้นประโยชน์ของนักเรียนเป็นที่ตั้ง

1.3.ความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษา การให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกับทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย จากผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ และให้ความสำคัญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่สูง จะมีทัศนคติต่อมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาที่สูง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า ความรู้ความสามารถด้านการบริหารการศึกษา การให้ความสำคัญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของผู้บริหารหรือผู้อำนวยการสถานศึกษานั้นเป็นสิ่งที่พึงมีอย่างยิ่ง แต่การรู้ให้เท่าทันปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วเป็นอีกสิ่งที่จะต้องกระทำอย่างมีคุณภาพ เนื่องจากจะช่วยลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยเสริมความเข้มข้นของมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นไปอีก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1.ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา

2.2.ควรมีการศึกษาในเรื่องของการมีส่วนร่วมของครอบครัวและโรงเรียนที่มีผลต่อการพัฒนานักเรียนและป้องกันพฤติกรรมเสี่ยง

2.3.ควรมีการเก็บข้อมูลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้กั้นแกลังรังแก ผู้ถูกกั้นแกลังรังแก และผู้ที่มีส่วนร่วมในเหตุการณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- Boom Leonard, และ Selznick philip. (1958). *Sociology* (2nd ed). New York: Harper and Row.
- Dakin Andone. (2017). Finland found a proven way to combat bullying. Here's what it'll take to make it work in the us. <https://edition.cnn.com/2017/08/11/health/finland-us-bullying-prevention-trnd/index.html>
- Dorit Olenik-Shemesh, Tali Heiman, และ Signal Eden. (2015). Bystanders' Behavior in Cyberbullying Episodes: Active and Passive Patterns in the Context of Personal-Socio- Emotional Factors. *Journal of Interpersonal Violence*.
- E. Mavis Hetherington, และ Ross Parke. (1978). *Child Psychology: A Contemporary Viewpoint*. Tokyo: McGraw-Hill.
- Education World. (2012). Finland Pioneers successful Program. https://www.educationworld.com/a_admin/rubin/effective-bullying-prevention-program.shtml
- Education Development Center. Bullies, Victims, and Bystanders. (2013). <http://preventingbullying.promoteprevent.org/4-bullies-victims-and-bystanders>
- Elkin Frederick. (1989). *The Child and Society* (5th ed). New York: Random House.
- Fran Thomson, และ Peter K. Smith. (2020). The Use and Effectiveness of Anti-Bullying Strategies in Schools. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/182421/DFE-RR098.pdf
- Gail Anderson. (2007). *The impact of bullying in school on the adolescent's sense of self*. Nelson Mandela Metropolitan University, South Africa. (Unpublished Masters Thesis).
- Guo Siying. (2016). A Meta-Analysis of the Predictors of Cyberbullying Perpetration and Victimization. *Psychology in the Schools*, 53(4), 432-453.
- HG org. (2020). Anti-Bullying Laws in America. <https://www.hg.org/legal-articles/anti-bullying-laws-in-america-31372>

Hinduja Sameer, และ Patchin W Justin (2010). Bullying, cyberbullying and suicide.

Archives of Suicide Research, 14(3), 206-221.

Kansas Safe Schools Resource Center. (2012). Definitions/Characteristics of Bullying.

<http://community.ksde.org/Default.aspx?tabid=3913>

Kerckhoff C. (1972). *Socialization and Social Class*. New Jersey: Prentice-Hall.

Maggie Clark. (2013). 49 State Now have Anti-Bullying Laws. How's that Working out?.

<https://www.governing.com/news/headlines/49-States-Now-Have-Anti-Bullying-Laws-Hows-that-Working-Out.html>

Matos, A. (2017). Students who bully could be charged with a felony.

https://www.washingtonpost.com/local/education/in-missouri-students-who-bully-could-be-charged-with-a-felony/2017/01/06/0e71f17e-d1e2-11e6-945a-76f69a399dd5_story.html?noredirect=on&utm_term=.3043f471c3f0

Peter K. Smith. (2016). *Bullying: Definition, Types, Causes, Consequences and Prevention*.

519. Cambridge University, Cambridge.

<http://dx.doi.org/10.1017/CBO9781139410878.018>

Rebecca Ratcliffe. (2013). How do other countries tackle bullying?

<https://www.theguardian.com/teacher-network/teacher-blog/2013/nov/20/other-countries-tackle-bullying>

Secord Paul F, และ Backman Carl W. (1964). *Sociology Psychology*. New York: McGraw-Hill.

Stopbullying. (2019). Key Components in State Anti-Bullying Laws, Policies and

Regulations. <https://www.stopbullying.gov/resources/laws/key-components>

TODAY, W. (2561). ศึกษาจากทั่วโลก 'เด็กรังแกกันในโรงเรียน' แก้ปัญหาอย่างไร.

<https://workpointtoday.com/%e0%b8%a8%e0%b8%b6%e0%b8%81%e0%b8%a9%e0%b8%b2%e0%b8%88%e0%b8%b2%e0>

Violence Prevention Works. (2020). The Olweus Bullying Prevention Program (OBPP) is the most researched and best-known bullying prevention program available today.

http://www.violencepreventionworks.org/public/olweus_bullying_prevention_program.page

- Zopito Marini, Sandra Spear, และ Kristen Bombay. (1999). Peer Victimization in Middle Childhood: Characteristics, Causes, and Consequences of School Bullying. *department of Child and Studies, Brock Education*, 9(1), 39 – 40.
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2531). เรื่องทิศทางในการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษาประกาศกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ.
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2536). การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ.
- กองส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. (2562). โปรแกรมการพัฒนาทักษะการควบคุมตนเอง(Self-Control) เพื่อปกป้องพฤติกรรมกรังแกกัน (Bullying) ในเด็กประถมศึกษาที่ 1-3.
- เกษตรชัย และหีม. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรังแกของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา. วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 6.
- คมปิติ สุกุลหวง. (2018). ผลวิจัย UNESCO ชี้ เด็ก 1 ใน 3 ของโลกถูก Bully หวั่นส่งผลกระทบต่อ การเรียนรู้. <https://thestandard.co/one-third-of-teens-worldwide-suffers-bullying-unesco/>
- เครือข่ายปกป้องเด็กและเยาวชนลดปัจจัยเสี่ยงทางสังคม", ศ. ช. บ. ม., "เครือข่ายนักกฎหมายเพื่อ เด็กและเยาวชน", "สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.). (2563). "บูลลี่" เด็กไทยติดอันดับ 2 ของโลก. <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/861433>
- งามพิศ สัตย์สงวน. (2551). สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษา ครอบครัวญวน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จ่านง อติวัฒน์สิทธิ. (2540). สังคมวิทยา (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐกมล ลิมนะชัย. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่พยากรณ์การบริหารหลักสูตรชั้น พื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 14.
- ณิศดา ณ์ณัฐ. (2557). สภาพแวดล้อมสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี. *ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม (การบริหารการศึกษา)).*

- นวิยา นิยมธรรม. (2558). การศึกษาพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในประเทศญี่ปุ่น กรณีศึกษาผู้ถูกรังแก. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่. (ปริญญาณิพนธ์ สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาตะวันออก).
- นันทกฤต โรตมนันทกฤต. (2556). พฤติกรรมการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมกับการชมเพลงรังแกในสถานศึกษา. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ. (วิทยานิพนธ์ (นศ.ม.)).
- นันทวรรณ รัตติวัฒน์. (2554). การขัดเกลาทางสังคมของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์ กรณีศึกษาสถานสงเคราะห์หญิงบ้านราชวิถี. การจัดการภาครัฐและภาคเอกชนมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ. (วิทยานิพนธ์ (จธ.ม.)).
- ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ, ส. เ. อนุญาตว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชนผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ.
- พจนา เลี่ยมทอง. (2554). การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาประสิทธิภาพการศึกษาพื้นที่ทำยดง-วังหินสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, ปทุมธานี.
- พิชชานี ชื่นปรีชา. (2558). มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงภายในสถานศึกษา. นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ. (วิทยานิพนธ์ (น.ม.)).
- ภัทรจรัส บำรุงพงษ์. (2562). การกลั่นแกล้งในมหาวิทยาลัย : กรณีศึกษานิสิตที่มีความต้องการพิเศษ. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ. (วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.)).
- มูลนิธิยุวพัฒน์. (2563). การกลั่นแกล้ง (bullying) ความรุนแรงในสังคม. <https://www.yuvabadhanafoundation.org/th/ข่าวสาร/บทความทั่วไป/การกลั่นแกล้ง-bullying-วัยรุ่น/>
- ไม่พบ. (2563). เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ Sustainable Development Goals (SDGs) ฉบับเต็ม. <http://e-plan.dla.go.th/activityImage/422.pdf>.
- ยูนิเซฟ. (2563). อนุญาตว่าด้วยสิทธิเด็กคืออะไร. https://www.unicef.org/thailand/th/what-is-crc?fbclid=IwAR2MmG-ANe0jYFRSzbLFI_pe_v1hdz7AjuwwBfnbe8WCwllnSvV3o_zCIhU

- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2551). การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: คำสมัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2549). พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาอังกฤษ-ไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุง)). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- โรงพยาบาลเพชรเวช. (2563). Bully ปัญหาสังคมที่ไม่ใช่เพียงการแกล้ง.
https://www.petcharavejhospital.com/th/Article/article_detail/Social_Bullying
- วัฒนา ปุญญฤทธิ์. (2537). แนวการศึกษาชุดวิชาการบริหารสถานศึกษาปฐมวัย.
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพฯ.
- ศศิธร อภิสัทธีนิรันดร์. (2541). การขัดเกลาทางสังคมผ่านรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กประเภท รายการปกิณกะบันเทิง. ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
 (วิทยานิพนธ์ (นศ.ม.)).
- สกล วรเจริญศรี. (2559). การชมแข่งวิ่งแก สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ(51), 13.
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว. (2019). “รู้หรือไม่ว่า 59% ของ เด็กไทยเคยเป็นส่วน หนึ่งในCyberbullying”. <http://www.eventpop.me/blog/200-cyberbullying,2019>
- สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร, ก. (2563). รายงานสถิติการศึกษาปีการศึกษา 2563 โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร.
- สุพัตรา สุภาพ. (2545). สังคมวิทยา (พิมพ์ครั้งที่ 22). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรีย์ กาญจนวงศ์, ชาญคณิต ก.สุริยะมณี, สุนีย์ กัลยะจิตร์, และ พัชรา สิ้นลอยมา. (2563). การศึกษาปัญหาที่เป็นสาเหตุการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน. มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม. http://ajampat.com/research/research_child.pdf
- อรพินทร์ ประสิทธิ์รัตน์. (2533). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต ในรายงานการวิจัย. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ
- อรพินทร์ ประสิทธิ์รัตน์. (2545). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, กรุงเทพฯ.
- อารียา สตาร์ตัน. (2556). การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ. (สาร นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)).

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล. (2563). ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน.

<https://www.amnesty.or.th/our-work/hre/udhr/>

หมายเลขแบบสอบถาม

--	--	--

การพัฒนาารูปแบบ มาตรการการการจัดการปัญหาการแก่งร้างแกในสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย
ในสังกัดกรุงเทพมหานคร

การจัดการทางสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

<p>แบบสอบถามนี้จัดทำเพื่อให้ใช้ใน งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาารูปแบบ มาตรการการการจัดการปัญหาการแก่งร้างแกในสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่พบในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร และมาตรการการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแก่งร้างแกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 328 คน สำหรับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยนี้ คือ ส่งเสริมให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาการกลั่นแก่งร้างแกในสถานศึกษาของผู้กลั่นแก่งและผู้ถูกกลั่นแก่ง ให้สถานศึกษานำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมนโยบายของทางสถานศึกษา เพื่อให้ทุกคนที่มีความเกี่ยวข้องกับการกลั่นแก่งได้ตระหนักถึงปัญหาของการกลั่นแก่งร้างแก และช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแก่งร้างแก</p> <p>รายละเอียดของแบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 6 ส่วน คือ ส่วนแรก คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป จำนวน 7 ข้อ ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสถานการณ์การกลั่นแก่งร้างแกที่พบในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 5 ข้อ ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแก่งร้างแกในโรงเรียนจำนวน 11 ข้อ ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแก่งร้างแกในโรงเรียน จำนวน 14 ข้อ ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา จำนวน 30 ข้อ ส่วนที่ 6 การให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแก่งร้างแกในสถานศึกษา จำนวน 14 ข้อ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านช่วยกรุณาสละเวลาอันมีค่าในการตอบคำถามแบบสอบถามชุดนี้</p>	
การให้ความยินยอมและสิทธิในการให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง (กรุณา ✓ ใส่ใน)	☐
1. ท่านยินดีให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามชุดนี้	☐
2. ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอภาพรวมเท่านั้น	☐

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ให้ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ ปี

3. วุฒิมัธยมศึกษา

- ปริญญาตรี
- ปริญญาโท
- ปริญญาเอก

4. รายได้/เดือน

- ต่ำกว่า 30,000
- 30,001 – 40,000
- 40,001 – 50,000
- มากกว่า 50,001 ขึ้นไป

5. ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง.....

6. ขนาดโรงเรียน

- ขนาดเล็ก (มีนักเรียนตั้งแต่ 400 คนลงมา)
- ขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 401 – 800 คน)
- ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 801 คนขึ้นไป)

7. เขตที่ตั้งโรงเรียน.....

ส่วนที่ 2 : คำถามเกี่ยวกับสถานการณ์การกั้นแกล้งรังแกที่พบในสถานศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ให้ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

- ข้อมูลเดิมที่โรงเรียนมีอยู่ สะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับปัญหาการกั้นแกล้งรังแกกันของนักเรียนชั้นประถมปลายหรือไม่
 ใช่ ไม่ใช่
- มีการสอบถามนักเรียน บุคลากรในโรงเรียน และครอบครัวของนักเรียนเกี่ยวกับการกั้นแกล้งรังแก สถานการณ์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการตอบสนองการกั้นแกล้งรังแกกันของโรงเรียนหรือไม่
 ใช่ ไม่ใช่

3. โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (เช่น เรื่องเล่าจากนักเรียน รายงานเหตุการณ์ การกลั่นแกล้งรังแก การส่งต่อผู้ให้การปรึกษาในโรงเรียน / ครูแนะแนว ฯลฯ) เพื่อทำความเข้าใจผลกระทบและการตอบสนองต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียน

() ใช่ () ไม่ใช่

4. มีมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการและป้องกันการกลั่นแกล้งรังแก / การต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกใช่หรือไม่

() ใช่ () ไม่ใช่

5. มีมาตรการในการตอบสนองต่อเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนสำหรับบุคลากรในโรงเรียนใช่หรือไม่

() ใช่ () ไม่ใช่

ส่วนที่ 3 : มาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้อย่างตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

มาตรการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งในโรงเรียน	ระบุข้อมูล	
	มี	ไม่มี
1. จัดทำโครงการ เพื่อเสนอแนวทางป้องกันและคุ้มครองอย่างชัดเจนและเป็นขั้นตอน จัดทำแผนยุทธศาสตร์ระยะสั้นและพัฒนาให้ครูเป็นแบบอย่างสามารถแก้ไขการกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้น จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้เด็กนักเรียนเห็นคุณค่า ศักยภาพของตนเองโดยสอดคล้องค่านิยม รู้แพ้รู้ชนะรู้ถ้อย เน้นการใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์		
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบทบาทสำคัญ คือ การป้องกันและคุ้มครองการใช้ความรุนแรงให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนกระตุ้นให้สื่อต่าง ๆ นำเสนอเนื้อหาและผลงานที่สร้างสรรค์		
3. จัดให้มีช่องทางการสื่อสารระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภาควิเคราะห์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดกับเด็กนักเรียนได้ทันต่อสถานการณ์ เช่น สายด่วน Facebook Twitter Instagram LINE และเว็บไซต์ แจ้งข่าวกรณีเด็กนักเรียนขาดเรียน/กิจกรรมของสถานศึกษา เป็นต้น		

<p>4. ครูจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม สร้างความตระหนักในคุณค่าแห่งตน การมุ่งอนาคต และความสำเร็จ การคิดวิเคราะห์ การยับยั้งชั่งใจ ทักษะการควบคุมอารมณ์ เป็นต้น</p>		
<p>5. ครูตรวจประจำวัน คณะกรรมการนักเรียน สรวัดรวัชนักเรียน ยามรักษาความปลอดภัย ดูแลรักษาความปลอดภัยแก่เด็กนักเรียน ทุกอาคาร บริเวณจุดอับ และจุดเสี่ยง ตลอดจนคุณภาพจากกล้องวงจรปิดที่ติดตั้งไว้ทั่วบริเวณ สถานศึกษา หากมีสิ่งบ่งบอกเหตุว่าจะเกิดความรุนแรง ให้เร่งรีบดำเนินการแจ้งผู้เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทันที เช่น มีคน แลกหน้ามาบริเวณหน้าสถานศึกษา พกพาอาวุธ ขับขี่จักรยานยนต์ เป็นต้น</p>		
<p>6. ส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือคนในครอบครัวเป็นผู้ใกล้ชิด และมีบทบาทสำคัญในการลดแรงกระตุ้นพฤติกรรม ก้าวร้าว และการกลั่นแกล้งในเด็กนักเรียน โดยการขัดเกลาพฤติกรรมลูกตั้งแต่ปฐมวัย เช่น การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก ให้เวลากับลูกอย่างเพียงพอ ไม่ปล่อยปละ ละเลยลูก ในการรับสื่อหรือการคบเพื่อน และเอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ เมื่อ พบเห็นลูกมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่ควรเพิกเฉย แต่ควรเรียกมาพูดคุยสื่อสารกับลูก ด้วยความรัก และมีเหตุมีผลเป็นหลัก ว่าสิ่งใดทำได้สิ่งใดทำไม่ได้ เพราะเหตุใด และผลที่จะเกิดตามมานั้นคืออะไร</p>		
<p>7. ครูลงโทษเด็กนักเรียนเกินกว่าเหตุ เด็กนักเรียนได้รับผลกระทบต่อร่างกาย และจิตใจอย่างรุนแรง มีข้อร้องเรียน และเผยแพร่ผ่านสื่อสาธารณะ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา พิเศษ หรือผู้มีอำนาจ สั่งให้ครูมาปฏิบัติงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยไม่ชักช้า และเร่งดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ได้ข้อเท็จจริงโดยเร็ว</p>		
<p>8. เด็กนักเรียนถูกระทำด้วยอาวุธปืน มีด และของมีคมอื่นใด ถูกแขวนคอ ถูกรอกยาพิษถูกกักขังบริเวณจากยักษ์เรียนด้วยตนเอง หรือจากบุคลากรทางการศึกษา ที่ส่งผลให้เด็กนักเรียนได้รับบาดเจ็บสาหัสหรือเสียชีวิตในสถานศึกษา อันเนื่องจาก ผู้อำนวยการสถานศึกษาปล่อยปละ ละเลย ในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ มีข้อเรียกร้องและมีการเผยแพร่ผ่านสื่อสาธารณะอย่างกว้างขวาง ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ผู้บริหาร</p>		

สำนักการศึกษาพิเศษ หรือผู้ที่มีอำนาจ สั่งให้ครูมาปฏิบัติงานที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษโดย ไม่ชักช้า และเร่งดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ได้ข้อเท็จจริง โดยเร็ว		
9. สถานศึกษาต้องดำเนินการเลือกตั้ง ระดับเหตุยกย่อนตรายจาก บุคคลภายนอกจากการใช้ความรุนแรง		
10. หากมีการลงโทษเด็กนักเรียนที่รุนแรงเกินกว่าเหตุด้วยวิธีการที่ ไม่เหมาะสม จะถือว่าผู้อำนวยการโรงเรียน/ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่ การศึกษา/ผู้อำนวยการการศึกษาพิเศษ ขาดความเอาใจใส่ในการ ปฏิบัติหน้าที่และอาจถูกดำเนินการทางวินัยตามสมควร		
11. กรณีครูลงโทษเด็กนักเรียนด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม ให้ ผู้อำนวยการโรงเรียนเข้าไปตรวจดู รายงานต้นสังกัดตามลำดับ และให้ความคุ้มครองช่วยเหลือเยียวยาแก่เด็กนักเรียนตามสมควร		

ส่วนที่ 4 การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครองการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ใน ช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและคุ้มครอง	ระดับความเห็นด้วย				
	5	4	3	2	1
1.จัดทำหลักสูตรที่สอนทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาความสัมพันธ์ ทางสังคมและการจัดการกับการกลั่นแกล้งรังแก					
2.โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครอบครัวของนักเรียนมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในโรงเรียน และสนับสนุนการป้องกันการ กลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน					
3.โรงเรียนควรมีการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและการเคารพในความ แตกต่างรวมทั้งสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการกลั่น แกล้งรังแกอย่างสม่ำเสมอ					

4. โรงเรียนของท่านควรรับทราบมาตรการทางกฎหมายในการจัดการการกลั่นแกล้งรังแก และมีมาตรการที่จะช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินการทางกฎหมายได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ (เช่น ความสัมพันธ์กับตำรวจ)					
5. โรงเรียนควรรู้แนวทางการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียนที่มีข้อมูลงานวิจัยรองรับล่าสุด					
6. บุคลากรในโรงเรียนควรได้รับมอบหมายให้มีบทบาทในการจัดการชั้นเรียนเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันเชิงรุกและสามารถตอบสนองเบื้องต้นต่อการกลั่นแกล้งรังแก					
7. โรงเรียนควรมีรูปแบบหรือมาตรการในการสื่อสารหรือตอบโต้ต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันที่ชัดเจนและสม่ำเสมอ					
8. โรงเรียนควรมีความพยายามในการส่งเสริมวัฒนธรรมการเคารพซึ่งกันและกันทั่วทั้งโรงเรียน					
9. มีระบบรายงานปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกและมาตรการตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสะดวกและรวดเร็ว					
10. โรงเรียนควรมีรูปแบบมาตรการการรู้จักและคัดกรองนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการกลั่นแกล้งรังแกกัน เช่น นักเรียนที่มีประวัติเกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก เด็กชนกลุ่มน้อยหรือต่างชาติ นักเรียนที่มีความพิการทางต้นร่างกาย นักเรียนที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTI : เช่น กลุ่มคนรักร่วมเพศ กลุ่มรักข้ามเพศ เพศที่สาม ฯลฯ)					
11. ควรมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรในโรงเรียนในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในช่วงเวลาพักและเปลี่ยนคาบเรียนหรือไม่					
12. บุคลากรในโรงเรียนควรได้เข้าร่วมอบรมหรือเรียนรู้การช่วยให้รับรู้ถึงสัญญาณเริ่มต้นของการกลั่นแกล้งรังแกกับและตอบสนองได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
13. นักเรียนควรได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งทีพวกเขาสามารถทำได้เพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันและได้ทราบถึงวิธีรับมือเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแก					
14. พ่อแม่ ผู้ปกครองของนักเรียนควรได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของตนในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียนและทราบวิธีรับมือเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแก					

ส่วนที่ 5 ความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ความรู้ความสามารถการบริหารการศึกษา	ระดับความรู้ความสามารถการบริหารการศึกษา				
	5	4	3	2	1
ด้านการแก้ปัญหา					
1.ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักรู้ถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา					
2.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาได้อย่างถูกต้อง					
3.ผู้บริหารสถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ					
4.ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ข้อมูลสารสนเทศมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา					
5.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสังเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหาในสถานศึกษาได้ อย่างหลากหลาย					
6.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
ด้านความยืดหยุ่น					
7.ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักรู้ถึงพฤติกรรมของตนเอง					
8.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและชุมชน					

9.ผู้บริหารสถานศึกษาให้อิสระแก่บุคลากรในการแสดงความคิดเห็น					
10.ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นใหม่ๆ ที่มีความแตกต่างจากตนเอง					
11.ผู้บริหารสถานศึกษาทราบถึงความต้องการของครู					
12.ผู้บริหารสถานศึกษามีความพร้อมที่จะช่วยเหลือ					
13.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารเวลางานได้อย่างเหมาะสม					
ด้านการสร้างแรงจูงใจ					
14.ผู้บริหารสถานศึกษามีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ					
15.ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระตุ้นให้ครูมองภาพความสำเร็จของสถานศึกษา					
16.ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานให้กับครู					
17.ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการคิดในแง่บวก ต่อการปฏิบัติงาน					
18.ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรสร้างเป้าหมาย พันธกิจ ตลอดจนวิสัยทัศน์ร่วมกัน					
19.ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเชื่อมั่นว่าปัญหาทุกปัญหาสามารถแก้ไขได้					
20.ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจ แก่ครูเมื่องานสำเร็จลุล่วง					
ด้านความคิดสร้างสรรค์					
21.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถมองเห็นภาพความสัมพันธ์ของปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบ					
22.ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดหรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อสนองนโยบายต่างๆ ของสถานศึกษา					
ด้านความคิดสร้างสรรค์ (ต่อ)					

23.ผู้บริหารสถานศึกษามีการยอมรับและนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาพัฒนากระบวนการทำงาน					
24.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่ ได้อย่างเหมาะสม					
25.ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบบูรณาการใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้น ได้อย่างเหมาะสม					
ด้านการมีวิสัยทัศน์					
26.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคาดการณ์สภาพปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้					
27.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถมองภาพความสำเร็จที่ต้องการให้เกิดขึ้นในองค์กรได้					
28.ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน					
29.เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาสอดคล้องกับความต้องการในอนาคต					
30.ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่พึงปรารถนาในอนาคต					

ส่วนที่ 6 การให้ความสำคัญถึงปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษา

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

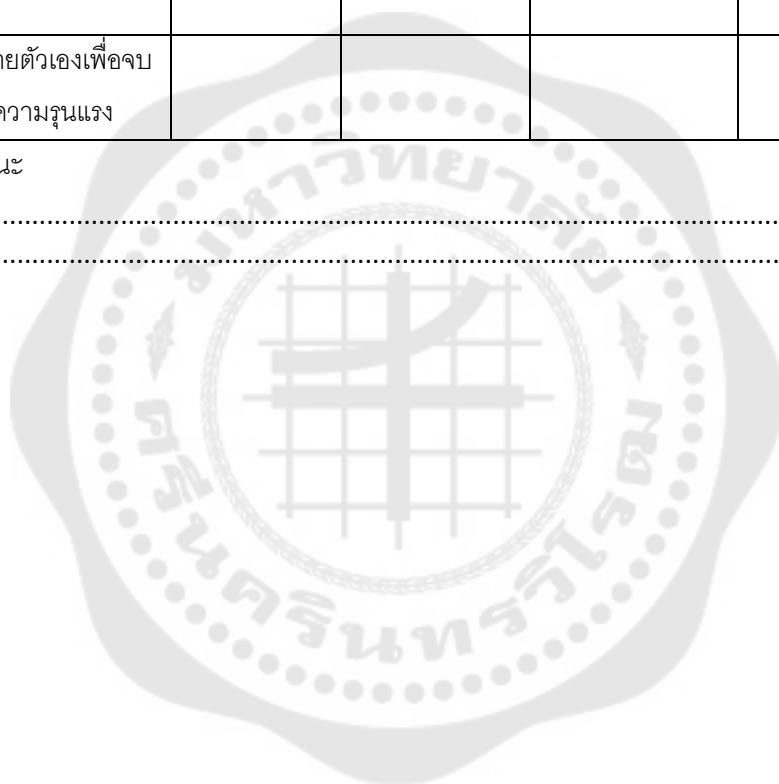
4	หมายถึง	เชื่อมากที่สุด
3	หมายถึง	เชื่อมาก
2	หมายถึง	เชื่อปานกลาง
1	หมายถึง	เชื่อเล็กน้อย
0	หมายถึง	ไม่เชื่อเลย

ข้อความ	ไม่เชื่อเลย	เชื่อเล็กน้อย	เชื่อปานกลาง	เชื่อมาก	เชื่อมากที่สุด
1.ท่านเชื่อว่าการใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นเป็นพฤติกรรมความรุนแรง					
2.ท่านเชื่อว่าใช้อาวุธ หรือวัตถุทำร้ายผู้อื่นเป็นพฤติกรรมความรุนแรง					
3.ท่านเชื่อว่าทำลายทรัพย์สินของผู้อื่นเป็นพฤติกรรมความรุนแรง					
4.ท่านเชื่อว่าเมื่อโมโหแสดงความไม่พอใจโดยการทำลายข้าวของเป็นพฤติกรรมความรุนแรง					
5.ท่านเชื่อว่าข่มขู่ผู้อื่นโดยใช้กิริยาท่าทางเป็นพฤติกรรมความรุนแรง					
6.ท่านเชื่อว่าข่มขู่ผู้อื่นโดยใช้อาวุธหรือวัตถุเป็นพฤติกรรมความรุนแรง					
7.ท่านเชื่อว่าพูดทำทนาย ยั่วยุ้อารมณ์เป็นพฤติกรรมความรุนแรง					
8.ท่านเชื่อว่าการข่มขู่อาฆาตเค้นผู้อื่นเป็นพฤติกรรมความรุนแรง					
9.ท่านเชื่อว่าการพูดขู่ได้เงินผู้อื่นเป็นพฤติกรรมความรุนแรง					
10.ท่านเชื่อว่าการพูดขู่จะทำลายทรัพย์สินผู้อื่นเป็นพฤติกรรมความรุนแรง					

11. ท่านเชื่อว่าการพูดล่วงเกิน บุพการีผู้อื่นเป็นพฤติกรรมความ รุนแรง					
12. ท่านเชื่อว่าการพูดจาตู่ทักเหยียด หยามผู้อื่นเป็นพฤติกรรมความ รุนแรง					
13. ท่านเชื่อว่าการไม่ยอมให้มีชีวิต อยู่ต่อไปอีกแล้วเป็นพฤติกรรม ความรุนแรง					
14. ท่านเชื่อว่าการทำร้ายตัวเองเพื่อจบ ชีวิตเป็นพฤติกรรมความรุนแรง					

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ธัญชา วงษ์ทองคำ
วัน เดือน ปี เกิด	08 สิงหาคม 2540
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2563 เอกการพัฒนารัฐบาลท้องถิ่น คณะสังคมศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

